

احمد رفیق

ایک قویہ ، ایک قتال

استنبول

کتابخانہ اسلام و عسکری ، ابراہیم علی

باب عالی جلدہ می

۱۹۱۹

طبعہ اورخانہ

احمد رفیق

ایکی قومیت ، ایکی قتال

استانبول

کتابخانہ اسلام و عسکری ، ابراہیم حلی

باب عالی جادہ سی

۱۹۱۹

طبعہ اورخانہ

(ایکی قومیت ، ایکی قتال) عثمانلی تاریختک فیج صغیفه لرندن
 یریدر ؛ سلطان حمید ثانیئک استبدادینه نهایت ویرمک ایچون روم
 ایلندن چیقان عسبانی متعاقب دولتک اجلاف النده کچیردیکی اون
 سنه لک یغما دورینک صوک صفحه سیدر . عثمانلی تاریخنده ، فی الحقیقه ،
 یلک قاریشیق وعادتا نفرته یادیله جک دورلر واردر ؛ فقط هیچ بری
 یو زوربال اداره سنه مقیس دکلدر . حسن نیتله باشلایان ، نتیجه ده
 قوجه بر دولتک اضمحلالیله نهایتله نن بو دور ، عثمانلی تاریختک الک
 الیم صفحه سیدر . هیچ بر زمانده عثمانلی ملکی کندی افرادی
 طرقدن بو درجه ظالمانه بر غدره اوغرا ائماشدر . هیچ بر دورده
 عثمانلی دولتی دوت بش زوربانک شقاوتی یوزندن بو مرتبه آجیقلی
 بر فلا کته کرتار اولماشدر . هیچ بروقتده عثمانلی پادشاهی ، اطرافده
 دوکوان قانلردن ، سونن خانمالردن بی خبر ، کچی بر سلطنتک
 رونقلری ایچنده ، بدبخت ملتک فلا کتفی ادراک ایدمه رکه اجدادینک
 مقدس میراثی دشمنلره پارچالا تماشدر . سلطان محمد خامس دوری
 عثمانلی تاریختک الک منحوس صغیفه سیدر .

بو کتابده انسانیتدن باشقه هیچ برشی نظر دقته آلتما یارق صرف
 حقیقت تصویره چالیشماشدر . انسانلر اولدی رملک ، طوبراقلر قاپیشمق ،
 بشری قان و آتش ایچنه بو همق ایچون کوستریلن احتراصلر نظریمزده کلیاً
 مر دوددر . سومن بر قلب ، طویان بر روح ، حسن و صنقی تجیل
 ایدن بر دماغ ، دائماً معزز ، دائماً محترمدر . بو فجع دورده
 تورکلردن وارمیلردن الیم بر صورتده حیاتلرینه نهایت ویره نلر ایچون
 روم متساویاً مضطربدر .

بو کتاب ، فتح ایدلادیکی مبجل کونلردن بری هیچ بر دشمن

آياغی باصمايان کوزل استانبول استلافييلرك چيزمه لری آلتندمه
 چيكنه نديكي بر زمانده يازلمشدر . مندرجاتی بودوری ياشايانلرجه
 واقعا معلوم شينردر ؛ فقط يوزسنه صوگرا كله جك بر مؤرخ ايجون
 بو اوراقی كتاب ، حقيقي بوتون فصيحه لريله كوستره جك بر وثيقه
 اولاجقدر .
 بويوك آمله ، ۱۶ كانونی ثاني ۱۹۱۹

احمد رفيع

ایکی قومیتہ، ایکی قتال

— ۱ —

اسکیشہر ۲۰ اپریل ۱۳۳۱

بدبخت آناطولی ینہ سفالت ایچندہ ایکلہ یور .

ترہ نلر طولوسی عسکر ، آج وچپلاق ، سورو سورو مقلہ
کوتورولور . ینہ بیکلر جہ عائلہ لر آج قالاچق ، بیکلر جہ معصوملر
یالین آیاق ، پلاسپارہ لرایچندہ ، نفقہ سی اوتلرلہ تأمین ایدہ جک . اوکسوز
قالان یاورو جقلرک بدبخت آنالری ، کویا عدالت ایچون کوندریلن
غدار مأمورلرک قارشیلرندہ ، باشلرینی پاچاورالزلہ اورتہرک ، آیاقلرندہ
لیمہ لیمہ سالوارلر ، طوپراق بللہ مکدن شکافی غائب ایدن بوروشمش
اللرینی اورتولرینک آلتشدن اوزاتہ جقلر ، آنالرینی بابالرینی جھلنہ
واحتراضہ قربان ایلہن حکومتک مرتکب مأمورلرینہ یالوارہ جقلر ،
آغلایہ جقلر ، صیزلایہ جقلر ، یویونلرندن پارہ لری قوپاریہرق ، اولرندن
تخملقلری آلنہرق ، تارلالرندن اوکوزلری صاتیلہرق ویرکی نامہ
غصب ایدیلن پارہ لرینی وحقلرینی هیچ برزمان خاطرلرینہ کتیرمیہرک
ظالم برحکومتدن صدقہ ، احسان ، عاطفت دیلنہ جکلر ...

اسکیشہر دہ بر سکونت وار . عثمانلی سلطنتک ایلک قہرمانلق
دورلرینی یاشایان بو کوزل بلدہ عمرندہ کورمیدیکی بر وظیفہ یی ایفا
ایدہ جک : برزمانلر سلطنت تأسیسی ایچون سقاریا اووالرندن ییزانس
سورلرینہ طوغری آقینلر ایدن قہرمان عثمانک ضعف واهمال ایچندہ
یاشایان حقیدی سنہ لردن بری تورہ دیلر آئدہ بازیشہ اولمش ،
شمدی سلطنتی ، پاتختی ، تروتی ، سرائلرینی ، جامعلرینی

جہل و حماقتك قربانی اولان تبعہ سنی براقارق قاچاق ، سرائیلرینك شوکت و داراتی ، سلطنتك دبدبہ و احتشامی ترك ایدہرك کویلولر آدہ سنہ صیغینہ جق . خزینہ هایون چوقدن قونیہ یہ طاشینمش . . استاسیون جوارندہ کی ظریف ارمی اولری بوم بوش . ترویتلہ ، تجارتیلہ فائقیت کوسیدن بوغصہر ، حکومتك امریتہ تابع اولمش ، اولرینی بوشالمش ، اسکیشہرك یوقاری محلہ لرینہ چکلمش ، شمدی بوتون بوشالان اولر ، قیمتدار خالیلری ، ظریف اوطہ لری ، قایانمش قاپیلریلہ ، عادتاً فراریلرک تشریف لرینہ منتظر . اسکیشہرك اك معتنا ، اك کوزل اولری استاسیون جوارندہ . بوبنار آلتانلرک هنوز دیوارلری بادانہ دن محروم ، طیشی بیلہ صیوانامش مکتبلری سلطان محمد خامسہ ، جسم برارمقی قوناغی شہزادگانہ ، صاری صو کوپریسی جوارندہ . قناریہ صاریسی رنکنده یان یانہ ایکی ارمی اوی طلعت بکک یار غاری جانبولت بکک ، ایچریدہ ارمی ~~مہم~~ سندہ محشم بر ارمی کوشکی طوپال اسماعیل حق یہ ، استاسیونہ یاقین ، اوطورمایہ صالح بوتون اولر اتحادك اك مهم رجالہ تخصیص اولونمش . شہردہ خفیہ لری ، ژاندارملری ، پولیسلری ، استاسیونده جاسوسلری ، ہرشی احضار ایدلمش . غریبدرک ، سلطان عبدالحمیدك خفیہ لرینی تلغین ایدہرك ملتی اغفال ایدنلری ، اسکیشہرہ قاچازدن اولر ، ایلاک اوکچہ قوناغچی مفرزہ سی مقامندہ اورایہ خفیہ لرینی و پولیسلرینی کوندرمشلری . زواللی اسکیشہر خلقی ، برزمانلر حق و حریت نامنہ بایراقدار ولینك بایراغی آلتندہ طوپلانمایہ حاضر لانیرکن ، شمدی قلبلری انتقام حرصلریلہ طولو ، عاجز ، زبون ، قوتدن ، مقاومتدن ، ہرشدن محروم استانبول جانیلرینك گلہ سنہ انتظار ایدیورلری .

کونلر کچدی . پورصاق صوبی یشیل سازلری ، کوموش یابراقلی سوکودلری ، کلکون چیچککار آدہ سندن آقیور ، سلطان سلیمان قانونینك وزیر مصطفی پاشانك قورشونلی جامی یوقاری محلہ نك اولری آدہ سندہ بارلاق ماضیمزك دینی بر آدہ سی شکلندہ ، کچمش کونلرک

عظمتی کدرلی و معنوم کوکلریمزه الهام ایدیور . قارشیده ،
 یوکسک برتبه اوزرنده ، غروبک آتشری ایچنده یوکسه ان خراب
 بر حصار، معظم برسلطنتک متروک و پریشان بر شاہدی کبی آقشامک
 ارغوانی سیسلری آره سنده غائب اولیور . استاسیونده مائی بر فعالیت
 وار: بدبخت وطنک محتاج اولادلی، آرقه لرنده پولیس اونیفورمہ لری،
 المرنده کاغدلر ، یاشماق ، فقط ظلمہ آلت اوله رق یاشماق ایچون
 بر شیلر یازیورلر ، هیچ شہسز وطنہ اہانت ایدنلرک ، آلتی یوز
 سنہاک بر دولتی اوچورومہ سوروکلہ بنلرک ملوث جاتلرینی محافظہ
 ایچون چالیشورلر، اسکیشہرہ کلہلری قید ایدیورلر .

کونلر کچدی . استانبولدن هیچ برکن یوقدی . فقط ایک فراری قافلہ سی
 اسکیشہرہ چوقدن برلشمشدی . اسکیشہرک قرمزلی چارشافلی ، کلی
 جورابی ، اوموزلری بوغچہ لہلہ قانبورلاشان قادینلری آره سنده ، یوکسک
 اوکچہ لی اسقارینلری ، آژورلی ایپک چورابلری ، ظریف چارشافلریلہ
 استانبول خاغلری دہ کوریلوردی . بوتون استانبول فرادیلری آره سنده
 معروف بر سیاہ ، ہرکسک نظر دقتی جلب ایدیوردی : آرقہ سنده
 سیاہ صالطہ سی ، آیاغندہ کنیش شاواری ، ابری وآق صقالیلہ اسکیشہر
 سوقاقلرنده طولاشان بوذات ، استانبول خلقنک حیثیتی ، ناموسنی ،
 شرفنی ، حقنی محافظہ ایچون انتخاب دکل ، فقط اتحاد وترقینک تعیین
 ایتدیکی محترم بر معبوندی . آرتق بک صریح کوریلوردی کہ ،
 مملکتندہ اخلاق ، متانت ، شرف وحیثیت قائلمشدی .

کونلر کچدی . نہ خبر ، نہ یار ، هیچ برشی کلوردی . فقط بو
 کلہ جکلر یار دکل ، دار آغاچنہ چکیلہ جک اشقیاییدی . مملکت
 سنہ لردن بری بو اشقیانک استبدادی آلتندہ ایکلہ یوردی . وطنک
 اضمحلالہ ، تورکلرک فلاکتہ سبب اولانلر ، آلتی عصرلق بر دولتی
 آلتی سنہ ایچندہ مضحک و پریشان ایلدکلرینی قطعاً دوشونمہ زک
 آچلقدن اولدیردکلری آناطولینک آغوشنہ قاچاجقلاردی . استانبول
 خلقی کندیلرینی فلاکتہ آتان ، عائلہ لرینی دشمن عصرلرک تجاوزلرینہ

براقان بوظاصب حکومتک ظلمنه الآن تحمل ایدیوردی .

استانبول جدآ تهلکده ایدی . چاقاق قلعه مدھش قوتلرله صارصیلوردی . استانبولک ضبطی اشتلاخیلر ایچون یک مهمدی . ناپولئونک « جهان حاکمسی » تسمیه اییدیکی کوزل بلده اشتلافخیلر طرفندن ضبط اولوندیغی تقدیرده آلمانیا دمیررچنبر ایچنه آله حق ، چارک مغلوب اردولری انگلیزوفرانسز قوتلرله دریلرله جک ، بشریتی قان و آتش طوفانه بوغان مدھش حرب برآن اول ختامه ایره جکدی . استانبولک آلماسی بوتون عثمانلیق وتورکلک ایچون بویوک بر فلاکتدی . استانبول خلقی ایچون حقیقی تهلکه ، شهره کیره جک دشمنلر دکلدی ؛ عصرلردنبری عثمانلی نامی آلتنده یاشایان ، عثمانلیلرک جهانلندن واداره سزلیکندن ضرر کورن ، شمدی دشمندن زیاده تورک اضمحالانه یاریم ایدن روملروارمنیلردی . عثمانلی قلیبلرنده فرانسزلره محبت ، انگلیز سنجیه سنه حرمت باقیدی ؛ برقاچ سنه دن بری دوام ایدن حرب بواعتمادی بردرلو سوندیره مه مشدی ؛ همان تورکلرک اکثریتی آلمان اتقاقی قلباً تلغین ایله بولر ، فقط حکومتک اغفالانه قاپیلانلر بو اتقاقی حرب عمومی فلاکتندن قورتولوق ایچون یکانه چاره تلتی ایلیورلردی . حق مدنی دشمنلرک سلاحدن ، حقندن ، سعادتدن محروم یاشایان خلقه برشی یایمايه جقلرینه ده امینلردی ؛ اونلر ایچون اک مدھش دشمنلر ، برلکده یاشادقلری عنصرلردی .

بالقان حربی بوکا پارلاق بر مثالدی : یونانیلر کیردکلری شهرلرده تورک عنصرینی احیا ایتشلردی ؛ شهرلری یاقشیلر ، ملیت اداسانده بولوناجق هیچ بر فرد برقامشیلردی . عثمانلی تبیه سندن اولانلر ده حریک بدایتده یونان اردوسنه قاقشیلردی ؛ قاقچایه خوف اولامیانلرده ، محاربه نك الك قیزغین زمانلرنده اتحاق ایله مشلر ، عثمانلیلردن آلدقلری قورشونلرله بد بخت تورک عنصرینی احیا چالیشمشلردی . غیر مسلم عنصرلرک استیلاکار دشمنله برلشکلری ، برسنه اول قومشو صفیتله یاشادقلری تورکلری سونوکلرله ،

بیجا قتلہ احما ایلککری فجمع من قبلہ شکندہ ایشیدلشدی .
 استانبولہ ناموس ، عرض ، مال ، جان ، همان ہرشی تہلکدہ
 ایدی . برزمانلر : « یاشاسین ! » نداسیلہ کندیلرینہ قاتللر حاضر لایان
 خلق ، شیمدی اونلرک ظلملرینہ وجہالتنہ قربان اولاجقدی . استانبول
 خلق بوفلا کتہ مستحقدی ؛ فقط آرہدہ ، معصوم ، بی شرف ،
 بی کتہا برا کثرت واردی . اتحاد حکومتی بوا کثرتی ، حق بوتون
 استانبول خلقی نظر اعتبارہ آلامشدی : اونک ایچون یکانہ جارہ
 قاجقدی ؛ ذلیلانہ اولسہ ینہ قاجاق ، وطن باتسہ ینہ قاجاق ،
 تورک عنصری مضحمل اولسہ ینہ قاجاق ، قانلی الاری ، جاہل
 دماغی ایلہ قاتللر کی فرار ایدہ جکدی . یکانہ مقصد کندیلرینک
 قورتولماسیدی ؛ خلق ایسترسہ دشمن آیاقلری آلتندہ چیکنہ نسین ،
 حائللر سونکولرلہ پریشان ایدیلسین ، معصوم یاورولر ، عقیقہ قادیلر
 بیجا قتلر آلتندہ جان ویرسینلر ، اونلر ایچون بونک ہیچ بر اہمیتی
 یوقدی . . .

کونلر کچدی . فقیر آنا طولی ، چیپلاق اولادلرینی ، باغلری
 یانیق چوجقلرینی سرحدلرہ کوندردی . چناق قلعہ نک طارجہہ سندہ
 یوز بیگلر جہ عثمانلی کوسلرینی آجدی . قانلی سینہ لری ، سقط
 عضولرینی ، کسیک قوللرینی بدبخت وطنی قورتارمق ایچون سپر
 ایتدی ، چناق قلعہ نک طارجہہ سندہ عثمانلی جسدلرندن سپرلر
 وجودہ کادی ، استانبولہ سلطنت سورہ نلر بوقاتلرلہ ملمع جسد ،
 کوکدہ ، باش ، قول ، باجاق بیغیلرندن مرکب مقدس بر سپر
 گریسندہ اک شنیع ظلملری اجرا ایتکدن کری طورمادیلر . بو
 قوللرک صاحب لری ، بوجسدلرک یاورولرینی ، بوباشلرک فضل و کائنہ
 محتاج اولانلری استانبولہ آچلقدن اولدیردیلر . بشریت تاریخی بویلہ
 بر ظلم قید ایتہ مشدی .

بو کوزل وطنک ہیچ بر صاحبی یوقیدی ؟ - پادشاهی ؟ - ہیات !
 عثمانی تختی همان آلق سنہ در سلطان محمد خامس اشغال

ایدیوردی . بو اشغال ، عثمانی دولتی ایچون بر فلا کندی . عثمانی اداره سنده پادشاه مهم بر عنصردی . مملکتک محترص و جاهل قوتلرینه قارشى یکانه ناظم ، پادشاهدی . پادشاه نفوذینک عطاسق عثمانیلر ایچون دایما فلا کتی موجب اولمشدی . سلطان محمد خامس دوری ، بدرجه یه قدر ، سلطان محمد رابعک ایلك دورلرینی آکدیریوردی . اوزمانلرده بر قاچ تورهدی ، حمیت کسوه سنه بورونه رک ، سلطان ابراهیمک ظلملرینه قارشى عصیان ایتشلردی . فقط حکومت اللرینه کچر کچمز سلطان ابراهیم زمانى خلقه مومله آراشمشردی . سلطان محمد خامس دوری بوندن ده بدتردی . آغاز سلطنتی ، اوزمانلر ، آنجق ایکی اوچ سنه دوام ایتشدی ، سلطان محمد خامسک فاصله سلطنت دوری ایسه آتی سنه در دوام ایدیوردی . مملکت اضمه حلال ایچنده ایدی . اوتوز اوچ پادشاهک آتی عصرده قانلر دوکدرک قتح ایلدکلری کشورلر ، سلطان محمد خامسک آتی سنه لک دوره سلطنتنده ظلم و آتش ایچنده زیر و بر اولمشدی . قهرمان یاووزک سجده شکرانه قاپانه رق ، کوزلرندن یاشلر دوکدرک نائل اولدینی خلافت ده تهلکیه اوغرامشدی . جهل و شقاوت اسلامیت رابطه سنی بوزمشدی . هند وستنده ، آفریقانک هجرا چولارنده ، خلیفه نک بر اشارتیه مطاوعت ایدنلر ، شمدی ، حق وعدله رعایت ایدن ، رفاه و سادتلرینی تأمین ایله بن انکلیزلرک امرلری آلتنده خلیفه اردولرینی هر عتله کر قنار ایدیورلردی . اسلامیتی عصرلردن بری اعلا ایدن عثمانیلر بر آووج اشقیالنده باز یجه اولمشلر ، اسلامیتک تملق اللریله یقیورلردی .

وطن دشمندن هر ضربه یدکجه ، عثمانی سینه سی دشمنک مدهش مر میلریله قانلر ایچنده ده لیندکجه ، سلطان محمد خامس خرقة سعادت دآره سنه کیدیور ، آق صقالی ، مائی کوزلری ، تترهک اللریله سجده نیازه قپانیوردی . پادشاهک معصوم قلبندن چیقان مناجات صدالری خرقة سعادتک آتولنلر ، یالیزلر ، صیرمه لر ، یشیل ایپکلر ، نظر

قریب چیلرلہ مزین دیوادلرینہ عکس ایتدیکہ ، الہی برعکس صداء
جلوسنک ایلک کونی ، ینہ عینی عجلده سلطان محمد خامسک لسانندن
چیقان بردعناک عکسلری بومقدس عکک قہلری اوزرنده آجی بر
یاتم صداسی کبی ایشیدیلیوردی :

— یاربی ! بکا خلع فلا کتہی کوسترمه . .

فقط آرتق خلعہ لزوم قالمشیمیدی؟ عثمانیایمک، حق تورکلیکک
عصرلردن بری یارلاق ومحتشم بر صورتده دوام ایدن سلطنت
واستقلال، دشمن سونکولریلہ خلع ایدیلیورمیدی؟ سلطان محمدخامس
دیندار ، مشفق ، حلیم ، معارفی سور بریادشاهدی . فقط سلطان
عبدالمجیدک طالعسر شہزاده سی یوکسک مزیتلر کوسترمه جک متانتہ
مالک دکلدی . زهد و قواسی، صفوت قلبیہ سی، حق مالک خصلتاسی
ملک سعادتی تأمین ایدہ میوردی . بونک ایچون باشقہ فضیلتلر ،
باشقہ مزیتلر لازمدی . سلطان محمدخامس ، اجدادندن بر پادشاهک
سلطان محمدرابعک یدی یاشنده کوستردیکی جلادت ومتانتی یتیش یاشنده
بیله کوسترہ میوردی . عثمانلی تاریختده بومذبذب ، ظالمانہ ، قہارانه
دوره نظیرہ اولایسلہ جک هیچ بردور یوقدی . هیچ بردورده
پادشاه بودرجہ نفوذسنر دکلدی ؛ هیچ بردورده اشرا ، اولاد
وطنک معصوم وجوال اولانلری بودرجہ خائنانہ برظلملہ دارآغاچنہ
چکمه مشدی ؛ هیچ بردورده اخلاق ومحیط بودرجہ تفسخ ایتہ .
مشدی . هیچ بردورده عثمانلیلر بودرجہ صاحبسنر قالماملرودی .
حق سلطان مراد رابعک ظلمنہ ، سلطان ابراہیمک خفتنہ محکوم
اولانلرک مقداری بیله بودرجہ یوکسک دکلدی . هیچ برپادشاهک
جلوسی ، وطنداش جسدلریلہ ، انسان نعلریلہ تجیل ایدلہ مشدی .
سلطان عبدالحمیدک ظالمانہ اداره سی ، بواعتساف دوری یاننده سیاست
ومدنیّت نقطہ نظرندن سالم بردوردی . ۱۰ تموز حادثہ سنی
متعاقب سلطان عبدالحمید دورینی تزدیل ایدنلر ایچون آرتق استغفار
ذنوب فرضیدی . عبدالحمید دورنده الک زیادہ نظر دقتہ آلہ حق

شیء ، پادشاهك شخصیدی . فقط پادشاه ، بردی . شمدی بر
 سورو توره دی سلطان محمد خامسك تحت وسلطنته تھوذلیله ،
 استیدادلزله اشتراك ایدیورلردی . سلطان محمد خامس بواسطیدادك
 فرقدہ دكدی . برزمانلر اوافق بر (اوزی) قلعہ سنك سقوطنی
 سلطان عبدالحمید اولك وفاتہ سببیت ویرمشدی ؛ شمدی
 عثمانی وطنك اك قیمتدار پارچہ لری دشمن اینہ یکپور ، سلطان محمد
 خامس ، مملكتك فلا کتدن بی خبر ، اعدام فرمانلری امضالا یوردی .
 خلق ، سلطان محمد خامس زمانق الم بر شامت دوری تلقی ایدیوردی ،
 و بو تلقیدسنده حقیددی ؛ سلطان عبدالحمیدك جلوسندہ آغا جلرہ
 قارلر آسیلردی ؛ سلطان محمد خامسك جلوسندہ صارارمش ، یالین
 آباق ، باشی آچیق انسان نمشلی ، ضابطلرک ، عسکرلرک ، منورالافکار
 کنجیلرک جسدلری آسیلمشدی . آلق یوز سنك عثمانی تاریخنده
 استانبولی تارومار ایدن متوالی یانغینلرک اک مدھشاری سلطان محمد
 خامس دورندہ وقوعہ ککشدی . خلق پریشان ، پاتخت آشلرایخنده
 سوزاندی . قلبلر دلخون ، دولتک شرف وحیثی جھل ومظالم آلتندہ
 سر نکوندی .

خلقك نظرندہ ، اتحادجی فلا کتدن قور تولق ایچون یگانہ چارہ ،
 عثمانی تختہ نیک وبدی تفریقہ مقتدرہ وطنہ وماتہ آجیان ، عثمانیلرک
 شرف وناموسنی پیرلک حرصنہ فدا ایتمہن بر پادشاهك یکمہ سیدی .
 سلطان محمد خامس بو اوصافہ مالک دكدی . سلطان عبدالحمیدك تھینہ
 هیچ سس چیقارمایان ، دامادینك بیلہ هیچ بر جرمی اولمادیقی حالہ
 اتحاد زماندارلری طرفدن اعدامہ رضا کوسترن پادشاه ، مملکتہ
 خدمت ایدنلہ ایتمہنی فرق وتمیزدن عاجزدی . اتحادجیلرک سقوطنی
 مخالفلریتہ قارشق آلقیشلادیقی حالہ بر کون صوکر ا اتحادجیلرہ
 تملقندن کری طور مامشدی . ملت ایچون نجات وسلامت چارہ سی
 یوقدی ؛ پادشاهك عنمندن وادرا کندن امید ایدیلہ جک هیچ برشی
 قلامشدی ، بالکرا یکنجی بر امید یایسی واردی ؛ اودہ اعیان ومبعوثانسی .

فقط بوا میده پسندن ضعیفدی. اعیان و مبعوثان، معین بر فکری، وطنک سلامتیه خادم اندیشه لری تمثیل ایده جک ماهیتده دکلدی. بونکه برابر اعیانک مبعوثاندن زیاده بعض حاللرده جالادت کوستردی ده کورولیوردی. اعیان اعضاسی، مملکتک علماً و فکراً یوکسک سیالردن ترکیب ایتیه یوردی. ایلك تشکیلنده بدرجهیه قدر کزیده و یاشلی سیالردن ترکیب ایدن اعیان، بالاخره سلطان عبدالحمید دورینک شورای دولتی مقامه قائم اولشیدی. اتحاد خدمتی سبق ایدن ذوات اعیانه کیوردی. بونکه برابر اتحادک ظلملرینه اشتراک ایدنلردن بر قسمنک اعیانه کچدکدن صوکر استغفار ذنوب ایتدکری، اتحاد جیلرک ظلملرینه و شقاوتلرینه قارشی مخالفت کوستردکری ده واقع اولیوردی. اتحاد جیلر بوکاده بر چاره بولشلر، ظلملرینی حقلی کوسترمک، شقاوتلرینی تماماً مدافعه ایتک ایچون قتییه بر مبعوثی اتحادک اعیان مرخصی تعین ایلشلردی.

مبعوثانه کلتجه: بولنلردن قسم اعظمک حق و حقیق مدافعهیه مأمور، ملق تمثیل ایدن بر هیئت تالق ایدله لری زانلیدی. مبعوثانک اکثریتی منصوبدی، اتحادک صادق و وفاکار بندلریدی؛ وظیفه لری تجارت، مدافعه، جمع ثروت و سفاهتدی. آناتولینک الک هجرا کوشه لرندن کان بعض مبعوثلر، دها دیللرینی دوزمه لیمکه وقت بولمادن، کلینک قیزلری، ییشمش اوغللری، دوت بشن جوجقلریله برابر استانبولک عشوه کار قاپاتمه لری پیشنده ازدواج دیله تیورلردی. دائرة اتخاییه لرینک سفالتی دوشونلر نادریدی. حق الک غریبی، دائرة اتخاییه لرنده آچلقدن اولن خلقک سفالتی، ثروتلرینی و تجارتلرینی تأمین ایچون وسیله اتحاد ایدیورلر، بدیخت خلقک احتیاجنی تهوین ایچون آلدق لری واغونلرله شکرلری استانبولده صانارق سفاهتله صرف ایدیورلردی. ایچلرندن بر قسمی جاهلیدی؛ منور اولانلری، اتحادک جانیلریتی فضیلت شکیلنده کوسترن بر قسم غزیه جیلرله محرز لر و متفکرلردی. بر قسمی ده اتحاد خدمت لری سبق ایلشمش

ضابطہ لودی . مع ماقہ ایچلرنده ارباب ناموس ده واردی ؛ فقط بوصف ساکت بر اقلیت تشکیل اییدیوردی . بونلرک یکانہ جرملری بو آغیر ووجدانی وظیفہ دن استعنا ایتمہ لری ، ظلمہ قارشئ ملتک حقوقی مدافعہ ایدمہ ملریدی .| مبعوثی بولونقلری ملتک حقوقی علناً ، ہیئت عمومیتہ مدافعہ ایتمہ مکده اونلرکده قصورلری واردی . مع ماقہ بواہمال یالکز تورک مبعوثلرده دکلدی ؛ روم وارمنی ، بتون مبعوثلر ، مؤکلرینک حقوقی مدافعہ ده تکاسل کوسٹریورلردی . اودرجہ ده که ، ملتداشارینک نعتہجیری ، نفقلی هیچ بر غیر مسلم مبعوثک اعتراضی موجب اولمایوردی . ملتک سلامت ونجانی اوغورنده حیاتی تہلکہ یه قوعلدی ونجیانه برجلادت کوسٹرمکدن همان هرکس اجتناب اییدیوردی . خلقک منورالافکار ، حقیقتہ واقف صنفلری ، مبعوثلرک بو حرکتلرنی نفرتله تلقی اییدیورلردی .

عثمانی سلطنتہ مستولی اولانلر ، هیچ بر حقہ ، عیج بر خدمتہ مقابل اولمدینی حالده عثمانی ملکینی عادتاً تملک ایتش کیدیلر : کسپورلر ، خزینہ ملی اسراف اییدیورلردی . بوتون بو فلاکتلرہ قارشئ خلقده اوافق بر عسبان اتری ، قلباً مؤثر بر غلیان بیله کورولمیلوردی . بر زمانلر اتحادجیلرک انتخاب آراہلری پیشنده ، آلرنده بایراقلر ، اوکلرنده زورنار ، قان تر ایچنده قوشان خلق ، شیددی آجلقدن اولیوردی . اک بیوک قسمی ایسه اللری باغلی ، پیشلرنده آچوسفیل برعائله ، قوربانلق قویونلر کبی داوول سسلرینہ قوشیور ، تورہ دبلرک سلطنت واحتشامنی تقویہ ایچون جسدلرندن سپرلر تشکیلنه کیدیوردی . بو فلاکتده اک زیادہ متضرر اولانلر بدبخت وفقیر تورک عنصریدی . ارتکاب وارثاعلنیدی . روم ، ارمنی ، سلاویکی مغازہ صاحبجاری ، بقال جیراقلری ، اوچدورت آیلق بر غیبوتی متعاقب ، یارہ قوتیلہ تبدیل هوا آلیورلر ، بیاساض پروستہ لالریلہ تکرار میدانه چیقورلردی . یوسفربلک تجارتلرنی یالکز ، غریب ویکیس برعائله نک ، یارہ یدیرک اولادینی قورشوندن قورتارامایان عاجز بر والدہ نک ، اطرافنده

اوکسوزلریله برابر آغلاشان کیمسه سز بر قادینک آجی چیغلقلری
 اخلال اییدیوردی . بوضاً بو چیغلقلارده ، زنکین مبعوثلرک ، حرب
 زنکینلرینک ذوق و طربلری آره سنده غائب اولیوردی . بیژانس
 بیله ، سقوطنک صوک کونلرنده بودرجه تفسخ ایتمه مشدی . مملکتده
 حرمت ، انصاف ، صروت ، هیچ برشی یوقدی . سوقاقلرده خلق
 آجلقدن وکدردن اولیور ، اوچوق بکزی ، بی بحال آدیعلریله
 عائله سنک نفقه سنی تدارک ایچون کیدرکن ، جاده لرک ازدحاملری
 اوتوموبیل ضربلریله یاریلیور ، گاه بر قادین اوتوموبیل آلتیده
 پارچه لانیور ، گاه بر فقیرک قوی قویپوردی . حربده اولنلریشمیورمش
 کبی استانبول سوقاقلرنده ده فقیر خلقک پارالاندینی کوروولیوردی .
 بو آشکار ظالمیره قارشى هرکس ، مطیع و منقاد ، بیون اکیوردی .
 خلقک ظالمیره قارشى عصیانى مشکلدی ؛ بونکده مختلف سیدلری
 واردی .

اولا : مملکتده عین فکر اطرافنده طویلانان کتله لر موجود
 دکلدی . تجارت وزراعتله ثروتلرینی تأمین ایدنلرک مقداری آزدی .
 همان هرکس میشتی حکومتک یاریله تأمینه جالیشیوردی . حکومت
 قوتی اولمادن یاشامق ، ثروت صاحبی اولمق ، حتی جاتی بیله قورقارمق
 مشکلدی . بو سیدن بر قسم خلق حکومت مطیع اولیور ، جعبه
 انساب اییدیور ، ایسته میهرک اتحادجیلرک قوتی آرتدیریوردی .
 معافیله بوسورته اتحاد داخل اولنلر آراسنده مملکتک یارالاندینی
 اوچوروی کورن محررلر ، متفکرلر ، تاجرلرده بک چوقدی .

ثانیاً : اتحاد و ترقی اردوده اکثریتی کندیسنه آلت ایتمشدی . سیاسی
 بر آلت اولان اردونک یوکسک و ملی بر قیمتی حائز اولامیه جتی
 طبیعیدی . ضابطاندن متصرفلر ، والیلر ، سفیرلر نصب ایدلمه سی ،
 جعبه منسوب ضابطلرک آرقداشارندن اول ترفیع ایتلمی ، اردوده
 طباعاً ضعیف و احتراض صاحبی اولانلرک جعبه انتسابنه میدان
 وریمشدی . طلعتک اوتوموبیلده بر قاج آی یاورلک ایدن ژاندارمه

ضابطہ لری برمدت صوکر والیک موقعندہ کورہ نلر ، یا عین سعادتہ
 نائلیت ارزوسیلہ انتسابہ چالیشیورلر ویا خود قبلرندہ درین برعداوت
 حس ایدم رک ، عسکر لکدن ووظیفہ دن نفرت ایدیورلردی . بوحالہ
 اردونک قوہ ممنویہ سی اوزرندہ مضر بر تأثیر حاصل ایدیورلردی .
 حال بوکہ بر اردونک سیاستلہ اوغراشامسی اسالاسادر . اردو ،
 یالکنز بروظیفہ بی بیلملی در : وطنک مدافہ سی . اردو ، منفعلری
 تألیف ایچون طویلا مان ، سیاسی ائتریقہ لرلہ رقیلری دورمکہ چالیشان
 فرقه لرک آلدہ آلت اولہ ماز . هر هائی بر حکومتده کہ مسلح قوت
 سیاسیہ ، فکرہ ، اجتماعی حیثہ حاکمدر ؛ اورادہ استبداد ، اضمحلل
 سقوط محققدر . عباسیلرک اقراضہ سبب ، خاصہ عسکرلرلردی .
 روما ایمپراطورلری ، ایمپراطورلق نفوذی پرہ طوریبہ نلرہ کجیدی
 تار یخدن اعتباراً سقوطہ محکوم اولمشلردر .

بو حقیقتلر اتحاد ارکاتجہ نظر اعتبارہ آلتیایوردی . قوتک
 چوغالماسی ، طرفدارلرک آرتماسی ، اولرجه موفقیتہ الک برنجی
 واسطہ تلقی ایدیلیوردی . بوصورتلہ ، اتحاد جیلردن وخلقدن مرکب
 اولق اوزرہ ایکی فرقه وجودہ کلیوردی . فقط اتحادک تشکیلاتی
 وار ، اہالینک و بی طرفلرک هیچ بر تشکیلاتی یوقدی .

۱۰ تموز حادثہ سندن بری ملکیتک باشندن ادارہ عرفیہ کیسک
 اولماشدی . مشروطیت ، لفظاً موجوددی . قانون اساسی همان
 ہر اجرا آلدہ باجمال ایدیلیوردی . حکومت عدالتہ وقانونہ یاقلاشمیوردی ؛
 اساساً موجودتی غیر قانونی و غیر مشروعدی . همان ایکی کشتی ،
 طلعت واتور ، نفوذلری ، استبدادلری ویالانلریلہ قوجہ دولتی
 پارمقلرنده چورییورلردی . ملکیت صاحبسزدی . خلق ، حق
 خلقک الک منورلرندن بر قسمی ، ریاکارلقده جاہلرہ بیسلہ تفوق
 ایدیورلردی . بعضلری طلعتک دہاسندن بحث ایدیورلر ، اک
 آتشین ادیبلری بیسلہ : «ایکینچی یاووز» دیبہ محترم برخاقانک نامی
 تحقیر ایدیورلردی . طلعتک دہاسنی تحیل ایدم رک منظومہ بیسلہ

انشاد ایدنلر واردی . بوتون بو دلیللر و تظاہرلر کوستریوردی گه
 طلعتک یاشادیی محیط قاباجی مصطفانک یاشادیی محیطدن دها
 پسایه ، دها ذلیلدی . قاباجی به ویا یاطرونایه هیچ بر کیسه منظومه
 یازمامشدی . هیچ بر توره دی ، استانبول محیطده بر قاج ایدن
 فضله یاشایاماشدی . چونکه محیط دها ناموسکاردی ؛ چونکه پادشاه
 ملکسته صاحبدی ؛ چونکه سلطنت غیر مشروع قوتلری تپه له مکده
 عنعنوی بر جلادت کوستر ؛ خاندان ، حقوقه تجاوززه اصلا تحمل
 ایدمه زردی . شمدی خاندانی آوجلری ایچنه آلان ، خاندانه صهریتلر
 پیدا ایدن توره دیلر پادشاه بیله اهمیت ویرمورلردی . سلانیکدن ،
 بش چنار قهوه سندن گله بر سر کرده بتون ملکسته حاکمیدی .

قایمده الذیاده نفوذ صاحی ، انور ، طلعت و جمال ایدی . صدر
 اعظم سعید حلیم پاشا ظواهری قورنارمق ایچون رأس گاره
 کتیرلشدی . بکرمنجی عصرک ابشر پاشنسی هیچ بر نفوذی حیز
 دکلدی . بوتون صدارت ، بوتون اداره و نفوذ طلعتک آلدی ایدی .
 طلعتک سیاستده و ادارهده مستشاری ، مبعوثانغه تعیین اولونان ، ایفای
 وظیفه حائله انضباط تفری قتل ایدن ، اتحادجی ضابطلر طرفندن
 محیسدن قاجیریلار ق داخله نظارتنه قدر ارتقا ایدن بر احتیاط
 ضابطیدی . بوذات ، اتحادجیلر آره سنده بویوک بر دیپلوماتدی .

وار قیاس ایت وسعت دریای رحمت نیدوکن

طلعتک جهلی ، اشرافه طویلاناتلر جهده معلومدی . حق سنده کی
 مدح لری ده قطعاً صمیمی دکلدی . فقط منفعتلری تأمین ایچون طلعت
 کی بر سر کرده نک رأس گارده بولونماسی ، کندیلرینه قوت تشکیل
 ایتیمسی اولنلر ایچون لازمدی . سنا علیه کندیلر نده بیله موجود اولمالان
 خاصه لری طلعتک شخصنده موجود کوستر مک ، جاهل زوربانک آرقه سنده
 مرفهاً یاشامق ، مبعوث اولمق ، تجارت ایتکم ، بویوک معاشله آرپه لقلر
 آلدی ایتکم ایچون خاقی اغفالدن کری طور مامق ، منفعتلری ایجابیدی .

اوله لری واردی که، محبسدن قاتلری قاجیرلر، هیچ بر جزایه ووجار اولمادقلری کی، مکافات بیله نائل اولورلردی . اتحادک بوتون جنایتلری جزاسز قالردی . بر محرر ویا وطنک سعادتی نامنه حقیقی سویله بن، اتحادک شقاوتلریغی تلغین ایله بن ناموسلی و محترم بر ذات اولد بریله جکی زمان، ایچلوندن بر ضابط بو غداراته وظیفه یی درعهده ایدر، جنایتک نروده وناصل ایفا ایدیله جکی تعیین اولونور، او متعلقده یولیسده ایشدن خبردارایدیلردی . بدبخت آدم، قلبی وطن اندیشه بیله متأثر، اوینه ویا وظیفه سینه کیدرکن قاتل بر قوروشونه یرلره سربیلردی . ایرتسی کون غنمه لرده اوزون اوزادی به قاتلک ایزی آرانیر، بالطبع بر شی کشف ایتک قابل اولامازدی . حکومتنک وضابطه نک یاردیمله یاییلان بو جنایتلر هپ جزاسز قالیر، هیچ بر جزا کورمه چکنه امین اولان ضابطده اتحاد قدائیمی نامیله حمایه اولونوردی . بو قاتلر ایچنده پاشالغ و مبعوثلغ بیله چیقانلر واردی . بو شرائط داخلنده محبوسلری بکلین اتحادجی ژاندارمه لره، انضباطی تأمینه مأمور یولیسلره، عدالتی ایفایه مأمور شخصیتلره، اردویه، اتحادجی حکامه، هیچ کیمسه به اعتماد جائز اولامازدی . اتحاد خارجنده یاشایان ملت افرادی ایچون حق، عدالت، رفاه، سعادت هیچ بر شی ممکن دکلدی .

اهالیده اتحادسزلق، دولت رجالنده وقوفسزلق یک آشکاردی . اتحاد خارجنده قالان اسکی دور رجالی عزمدن وعصرک ترقیاتی ادرا کدن محروملردی . عبد الحمید دورینک سرای بنده لکیله بومذبذب و پریشان دولتی قورقارمق ممکن دکلدی . بناء علیه اتحادجیلرک عزملریله برابر جهاللری، اسکی رجالک تمکینلریله برابر عزمسزلکلری خلقک منور الافکار و بیطرف رجالی دلخون ایده جک ماهیتده ایدی . قحط رجال یک بارزدی . ارمینلر وروملر مملکتک بو حالندن کاملاً نومید و انتقامه حاضر ایدیلر . فقط اونلری متسلی ایدن یالکزر برامید واردی، اوده ترکیه نک بو اداره ایله هر نه صورته اولورسه

اولسون انقسامه اوغرایه جنی و کندیلرینک آرتق بوسبتون قورتوله.
 جقلاردی. مع ماقیه بوا داره دن تور ککرده ییزاردی، فقط اونلر ایچون
 نه بر استنادگاه ، نه بر استقلال ارزوسی ، هیچ برشی یوقدی . تورک
 کندی وطننده ده اک عاجز ، اک استادمنز بر قوتدی . سلانیکلر
 بیلله تورکی اسلامیت کسوه سی آلتنده اغفال ایدرلردی . تور ککردن
 زیاده موسویلرله تشریک مساعی ایدن دونه لر ، مغازه لرنده موسوی
 قوللانیرلر ، تورک بولوندورمازلردی . بوحقیقی راس کارده بولونانلرده
 قدهما آ کلامتلر ، روملرک یونانیلک ، ارمینلرک ارمنستان ، عربلرک عربلق
 مسئله لرینه قارشى اونلرده بر تورانجیلق مسئله سی اورتیه چیقارمشلردی .
 اتحادجیلرک بو غایه لر ییشنده قوشمالرینه اک زیاده اجرای تأثیر
 ایدن سبب ، گندیلرینک روم ایلیده یونانیلر و بلغارلر قارشى چته جیلک
 یامش اولمالری ، بلغار و یونان اصوللری نیونه اتحاد ایتلریدی .
 بلغارلر کندیلرینه خصم عنصرلری ناصلکه کوکندن تیزلرلرسه ،
 یونانیلر ماکدونیه کی اسلاملری ناصلکه قلیچدن کچورلرسه ،
 اتحادجیلرده کندیلرینه مخالف محررلری اولدیرلر ، روملری
 وارمینلری ده عین فلاکته دوچار ایلیک دوشونورلردی . بویقواقلر ،
 ملی تجارتلر بو دوشونجه نك مقدمه سی کیدی . فقط ملی تجارت ،
 تورک عنصرینک سعادته مدار اولقندن زیاده فلاکتی حاضر لامشدی .
 طوبال اسماعیل حقینک ملازم لکدن و بیطارلقدن مستعفی کنج
 متعهدلری ملیت محبتلری سوراق محبتلریله مزج ایده جک طاقندن
 کیمسه لریدی . بونلرک پیشلرنده بر موسوی ، بر روم ویا برارمنی ،
 کویا ملیت نامه تجارت ایدیورلردی . اولاری یالکیز رومه کارورن
 لوازم شمیدی برده تورک حصه دارک منفعتی ویرمه مجبور اولیوردی .
 جمعیت منتسبلرینک تجارت آتیاماسی ایسه آرتق مناقصه لرده ،
 عزایده لرده اورناقلقلر وجوده کتیریور ، زوالی ملت حربک اک
 آجی فلاکتلری ایچنده کیمه سی بوشاللق مجبوریتده بولونیوردی .
 یوظلم هیچ برملتک تاریخنده کوروله مشدی .

حرب عمومیك باشلانچی توران املاری ایچون عادتاً تطبیقات
مبدائی ریسه کجدی. معارف نظارتی بوفکرلرک کور بر آلتی اولدی.
برزمانلر مزین محضه لرده «ای یی توران، سوکیلی اولک، سکا بول
زدهده» دییه آخلایانلر و بایلانلر ایچون آرتق توران بولی آچیلماشدی.
آناطولی، حقیق تورکک مرکزنی دوشون بیله یوقدی. تورانده
باشایانلر موسقوف صفرلنده حرب ایدیورلردی؛ حالوکه وطن،
آناطولیدن کلن آچ، پریشان، یالین آباق، بدبخت بابایکتلرک عربان
سینه لرله محافظه ایدیورلردی. تورانده باشایانلر روسلرک اک منتظم
وساططیه اعاشه اولونیورلردی؛ آناطولیده قالان طول قادینلر،
اختیار آنالر طویراق قولیه لرده اوت ییمکدن، قانی کوز یاشلری
دوگمکدن باشقه برشی یایمیورلردی. تورانده باشایانلر موسقوفلرک
عثمانلی اداره سندن یوزبیک کره منتظم وعادلانه اداره سی آتشد.
ناموسلری، جانلری و ماللری محافظه ایدیورلردی؛ آناطولیده
باشایان عثمانلی تورک لرینک ایسه آلتلرندن کلیملری آلتیور، بازارلرده
ناحق بره برتیلری ساتیایوردی. آناطولی عرفانسز لقدن، مکتب سز لکدن،
قانون سز لقدن، عدالت سز لکدن اولیوردی. هر شیدن اول بو آچ
خلق دیورومق، هر شیدن اول بو جاهل اکثری اوکرتمک، بو بیچاره
قومی حیاتک، علمک، معرفتک، مدینتک سعادت لردن حصه مند ایتک
لازمدی.. تورک کنج لکنک غایه سی عثمانلی تورکلکی اولق لازمدی.
بو غایه تعقیب ایدلایکی تقدیرده عثمانلی ارمنی، عثمانلی رومی ده کندی
عرفانیله مشغول اولابیلیر، عثمانلیق نامی آتشد بونون عنصرلر
کندی تکامللرینه چالیشیرلردی. تورکلرک برلکده یاشادقلری عنصرلر
حاکم اولایملری آتجق اولنردن هر فائز، مدینتاً یوکسک اولمالریله قابل
اولابیلیردی. یونانستانی ضبط ایدن رومالیر، قلیج لرله حاکم اولدقلری
ملتک عرفانه، بالضروره مغلوب اولمشلردی. خصوصیه، بوفکرک
سیاه حصونه جغرافی وضعیت، دولتک ضعف و تدبیری ده مانعدی،
بوفکر اولسه اولسه معنوی بر رابطه ایله قومدن قعله کلیمیلردی.

عمومی تورکک فکرینک اتقشاری ایچون بر مرکزہ ، بر محراقہ
 احتیاج واردی . آلمانیا بوکا پارلاق بر مثالدی . بوتون آلمانلغک
 پروسیا اطرقنده طویلانماسی ، هیچ شہر سز پروسیانک یوکسک بر
 عرفانہ ، ماهرانہ برسیاتہ مالک اولماسنک نتیجہ سیدی . کذا روس اداره -
 سنده بولونان تورکر عثمانی تورکرندن دها زیادہ وحدت فکری
 آکلامشردی . عثمانی تورکری ایسہ اتحاد جیلرک طرفکیرانہ ، فرقه
 حسارینہ ، فرقه اجتراسلرینہ تابع اداره لرلہ اسکی مدیتلرنی ،
 حیثیترنی ، وقارلرنی ییلہ غائب ابدیورلردی . خصوصیلہ یکرمنچی
 عصر حقیق برملت عصریدی . بو عصرده تمثیل دستورلرنک تعلیق
 امکان خارجندہ ایدی . آوستریا - مجارستان بوکا الیقین بر مثالدی .
 آوستریالیلرک مجارلرہ واسلاولرہ عرفانلرنی قبول ایتدیرملری امکان
 خارجندہ ایدی . لسانی ، ادبیاتی ، تاریخی بیان بر ملت ایچون ، باشقہ
 بر ملتک عرفانی قبول ایتک ، بر نوع اتحاددی . یکرمنچی عصرده
 بوکا هیچ بر ملتک سرفرو ایتہ جکی طبعیدی . بوتون آوروپا ملت
 هیجانلریلہ قایتاشوردی . خصوصیلہ بو عرفانی ، احایلہ ، افقایلہ
 ادامہ ایتک ، آشکار برجنایتدی . رومالیر قدر جسم خطلر قتحنہ
 موفق اولان اسکی عثمانیلر بو شدتلی تدبیرہ تنزل ییلہ ایتہ مشلردی .
 اولاسلامیت بوکا شدتله مانعدی . قانیاً اداره لرنده بولنان اقوامک
 کندیلرینہ قارشى عصیانى تخطار ییلہ ایتزلر ، قوتلرینہ ونفسلرینہ
 اعتماد ایدرلردی . قافقاس طاعلرینک شمال اتکلرینہ قدر ایلریلہ یین
 عثمانی باشلری بوجسیم خطلہ ساکن ارمنیلردن هیچ بر فردک برونی
 قاناتامشلا ، بالعکس رعایانک مساعیدندن و فصایقندن اردونک
 مظفریتی ، ولایتک اعمارنی تأمین ایچون بکچوق استفادہ ایتشلردی .
 تورک ، ارمنی ، روم اکبری عثمانی نامی آلتندہ کبارانہ ، نخبیانہ
 بر حیات امرار ایدر ، هر عنصر استعدادینہ وقابلیتہ کوره عثمانی
 اداره سنک مختلف شعبہ لرنده درایت کوستیردی .
 یوقاری صنف بووضعیتده اولدینی کی آناطولیک مختلف نقطہ -

لرنده مسلم وغير مسلم عنصرلری ، شكلا شوبله طورسون ، لسان اعتباريله ده برندن فرق ايتمك غير قابلدی . بوتون عنصرلرك ، بربرلرینه متقابل امنيتلری واردی . (وان) ك هجرا كوشه لرندن استانبوله كلن ارميلر ، آوازلق خدمتی ایچون کبار قوناقلرینه کیرلر ، حزمك اعتمادینی قازانیرلر ، عاداتا عائله ارکانندن صاییلیرلردی . ارمی صنعتکارلری عثمانلی صنعتك اك نفیس بدیعهلری وجوده کتیرلر ، مشترک عرفانه خدمت ایدرلردی . بوحال ، عثمانلی وطننده یاشایان عنصرلر ملیت امللری پشینده قوشونچیه قدر بو طرزده دوام ایتشدی . فقط اوروپانك تورکیه ایشلرینه مداخله سی ، تورکیه دن منفعتلر و امتیازلر قویارمق ایچون غیر مسلم عنصرلرك حامیسی صفتی طاقیناسی ، بو وضعیتی صوك درجه سسکه دار ایتدی . بوکا عثمانلی اداره سنك مذدب ، یریشان برحاله دوام ایتمه سی ده اجرای تاثیردن خالی قالمادی . اصل اك برنجی سببده بوایدی . او زمانه قدر ذی نامی آلتنده رعیه لکی قبول ایدن عنصرلر ، کندیلرینه خارجه برحامی کوردیلر ، تاریخلری و عنعنلری او کړندیلر . عثمانیلرك پارلاق دورلرنده اوروپا عرفانی اونلرجه مجهولدی . بوتون عنصرلر عثمانلیقدن یوکسك بر عرفان بیلمیورلردی . شمعی ، اوروپانك فکر جریانلری اونلری ده دیریلندی . تنظیمات و اصلاحات فرمانی خریستیانلرك ده حقوقی تأمین ایتدی . او تاریخدن اعتباراً تورکارلر ده اوروپا مدنیتی آ کلاماری ، ملیت جریانلری ایچنده کندی موجودیتلری تأمین ، عرفانلری یوکسكتمک جالیشاری لازمدی . بوکاموفق اولمق ایچون ده علم ، حق ، عدالت ، قانون لازمدی . مع التأسف بو جهث اهمال ایدلدی . خصوصیه اتحاد جیلر بوتاریخی حقیقتلره یونانیلرك و بولغارلرك عملی اصوللری ترجیح ایلیدیلر . حرب عمومینك ظهوری بوا مللری برقات ده اقولا یلاشیدردی . حربك ایلک زمانلرنده ارمیلرك مخبرانی ، کیزلی فکرلری بوسبتو میدان قوبدی . اکثر مکتوبلر ده تورکارلر آرتق بو حریده محو اولاجقلری ، روسلر اذن کادیکی قدر یازدم ایدله سی توصیه ایدیلورلردی .

نهایت ارمیلرک وان قتالی ، عسکری حرکنلره انکل تشکیل ایتملری اتحاد جیلرک ملی غایملری ایچون مهم بر فرصت وجوده گتیردی . عادل وقوتنه کووه نیر بر حکومتک بویله بروضیت قارشیننده یایاجنی شی ، حکومت علیهنه عصیانلری تحق ایدمه نلری تجزیه ایلکدی ؛ فقط اتحاد جیلر ارمیلری احیا ایتک وبوصورتله ولایات سته مسئله سفیده اورتادن قالدیرمق ایسته دیلر . آناتولینک شرق حدودنده ارمیلرک آرتق یوم خلاص کلدی ظن ایدمه رک علی العجله قیامی قتالره مبدأ تشکیل ایتدی . ارمی ، تورک ، بیکارجه وطن اولادی قومیتلرک آیاقلری آلتنده چیکنه ندی . حرک بدایتده آناتولییه استانبولدن بر جوق چتله کوندرلشدی . بوچتله محمدین چیقاریلان قاتلردن وخرسزلردن مرکبدی . بونلر حریبه نظارتی بداندنه برهفته تعلیم کوردلر ، تشکیلات مخصوصه معرفتیه قافقاس حدودینه کوندریلیرلردی . ارمی مظالمنده ال بیوک جنایتلری بوچتله ایقاع ایتدیله . مع مافیه شرقی آناتولیده عمومی بر هرج و مرج حکم فرما ایدی . بوراده چتله وخلق بر برنی احیا ایدیور ، قان کوکده یی کوتوریوردی . ارمیلر روسلره التحاق ایتیشلر ، وان شهرینه هجوم ایدیورلردی . حتی ارمیلرک بوحرکتلری روسلرک تقدیرنی جلب ایتیش ، ساسانوف بومسئله یه دائر رسمی بیاناتنده (وان) . تعرض ایدن ارمیلرک غیرت وشجاعتلری تقدیرایله مشدی . فقط الک معصوم ، الک بی کناه ، هیچ برجرملری اولمادیغی حالده نهجیر فلاکتلریله تیاہ اولان ارمیلر ، روسه ، انقره ، اسکیشهر وقوتیه ولایتلرنده یاشایانلردی .

* *

اسکیشهرده کیسه نکل برشیدن خبری یوقدی . حرب فلاکتی خلقی قنا حالده صادمشدی . قافله قافله ، یالین آیاق ، شالوارلری وستانلری پارچه پارچه آرقلرنده آلاجه انوابلر ، عسکر قافلهلری کچیوردی . آناتولی خلقی ایچون عسکرلک مقدر بر وظیفه ایدی . غریب آناتولینک تورکولرنده بیله عسکرلکک الیم آریقلری قونم ایدیلمیوردی . تره نلر طولوسی کچن عسکرک بعضاً اوزاقدن غریب

غریب تورکولری ایشیدیلور ، بعضاً ترمدن کندیلرینی آنارق قاقچ ایستین نفرلرک پارچه لاندقلری خبر آلییوردی . آناتولینک کوزل و جاذب طبیعتی اورتاسنده الک ظریف واک باکر بدیعہلر : درملر ، آغاچلر ، چیچکلر ، اووالر و طاغلردی ؛ انسانلر ، بوکوزل منظرہلری سفالتلریلر ، پریشانقلریلر اخلال ایدیورلردی .

بوکوزل یوردلرده یاشایان کیمسلر ، دنیانک الک طالعسر مخلوقلیدی : بونلر عصرلردن بری بشریتک دقاهنی کورمه مش ، انسانلغنی ادراک ایده مه مش ، جاہل بر حکومت الہدہ بازیچہ اولمش مخلوقلردی . آرتق استانبول ارکاتنی کیمسہ بکلہ میوردی . بوغازلردن کیمہ تہلککسی قسماً بر طرف اولشدی . فقط استانبول معونی الآن اسکیشہردن آیریلا میوردی . بونکہ برابر وقتی ده بوش یگیرمک ایستہ میورہ ارده صرہدہ قوفہ رانسلر ویرمک فضل و عرفاندن آناتولی خلقنی مستفید ایتمک چالیشیوردی . بر آقشامینہ بر قوفہ رانس اعلان ایدلدی . ایرتسی صباح ، کیدنلردن ایشیدیلدی : وریئن قوفہ رانس عناصر حقتہ ایمش ، محترم معبوث خریستیان عنصرلری تورکار ارہ سندہ ییلانلرہ و عقربلرہ تشبیہ ایتمش . اوکیچہ یازہ ویرمک قوفہ رانس دیکہ مکہ کلن خریستیانلر لغتیلر ایده رک قوفہ رانس ضالونندن چیقمشلر . ایرتسی صباح هرکس اتحاد و ترقی معبوثنک سیاستنی قبیح ایدییوردی . بومعصانہ ذہنیق آناتولی خلقی ییلہ قبول ایتمیوردی . هرکس سنہ لردن بری برلکدہ یاشادیغنی قومشلرلردن مٹوئدی . اسکیشہردہ غیر مسلم عنصرلرلہ تورکار ییتندہ هیچ بر اختلاف یوقدی . بالعکس غیر مسلم عنصرلر شہرک عمراتندہ خدمت ایتشاردی . اسکیشہرک الک کوزل سوقاقلری روملرک وازمنلرک او طور دقلری جادہ لردی .

بر صباح ، اسکیشہر استاسیونندہ مأمولک خارجی بر منظرہ کورولدی . او نارنجہ قدر ترمدنلردن ، سقط و علیل ، یا ناقلری چوکش ، تواجلی ، اولو بکوزلی ، آرقہ لندہ یرتیق بر قابوطہ الہرندہ بر پارچہ

قوررو اكلك، آناطوليك طالعينز چوجقلردن باشقه كيمسه نك
چيقدینی كورولمزدی. شمدی چیقانلر ، چوجقلردن ، قادینلردن ،
اختیارلردن، كنچ قیزلردن مركب بر قافله ایدی.

بو اوافق قافله اوقدر حزين ، اوقدر الیم بر منظره اراشه
ایدیوردی که ، بوموق قوللریله آناسنك آرقه سنه صاریلان، حزیران
كونشك آتشری آلتده، آج وتزلر ایچنده، بویونلری بو كرك
اویویان یاورولرك حالی یوره كلر پارچه لایاچق درجه ده ایدی .
عجبا هپسی بو قدر میدی ؟ « قونیه كیده جكلرا » دینوردی ؛ فقط
جیلرنده اون یاره شمدوفر نولی یوقدی . هپسی ده فقیر ، بد بخت
کویولوردی . استاسیونده، بارماقلنك اوکنده، اختیار برقادین، قوجاخنده
صاریشین ، مائی کوزلی ، بش آلتی یاشنده بر قیز ، یاننده بر اركك
چوجقی ، بویونلری بو كمش اوطوریوردی . صوردم : عسکر
عائله سی ایش ، باباری عسکره آلتش . آنالری اولمش . بو ایکی
طالعینز اوکسوزی کندی بویوتیورمش ، قیزك آدینی صوردم .

— سیرانوش !

زواللی معصوم، آنده بر قوررو اكلك ، صوبه باتیرارق دیوردی .
سیرانوشه ییه جك بولمیردم ، سودم ، اوقشادم — او گوندن اعتباراً
اره مزده بر صمیمیت حاصل اولدی. فقط سیرانوش هیچ کویلیوردی.
نظرلرنده، قاشلرنده ، سیاننده بر ملال ، بر تائر واردی. بو تمجیردن
بو ظلمدن ، بو اعتسافکارانه حرکتن روحی آزیلش ، معصوم قای
قیریش ، منسوب اولدیم ملت قارشى قلینده درین بر کین باغلامش کیه ،
وردیکم یمشلی کوردکجه طاریلش کیه ، هیچ کوله دن ، بوزمه
باقادن آیلور، ضعیف بارماق لریه مینی مینی آغزیه کوتوریوردی .
اوگون استاسیونده، بو حزین منظره قارشیننده هر کس متأثردی،
وهپسی ده بو قدر ظن ایدیلیوردی . کیجه کلن تره ن بو ظنی کاملاً
تکذیب ایتدی . خط بوینده آجی بر واویلا قویدی ، استاسیونك
اووايه ناظر جهه سنده، آغلاملر و فریادلر ایشیدیلیوردی . قوشدم .

نہ حزین منظرہ ایدی : قار یوق ، ضیا یوق ، رہبر یوق ، هیچ بر
 شی یوقدی . قویاغندہ چوجقاری آغلایان قادینار ، یریشان ساقاقلریله
 جہلری طویلايان ، یوکنی سیرتلیرنه ووران یایاسلر ، قان تر ایچندہ
 اشیاسی چیقارمایه اوغراشان ، خستہلری ، قیزلری ، چوجقاری
 طاشیان آنار ، فقیر ، زتکین ، آج ، سفیل بیکلرجه عائله ، یوک
 واغونلرندن چیقمايه اوغراشیورلر ، چوجقاری ، آنالری ، اشبالری
 غائب ایتمک ایچون کیجه نك قارالقلری ایچندہ چیرینورلردی . بو
 منظره بی کورمک قابل دکلدی . کوزلردن بلا اختیار یاشلردو کولیوردی .
 هیچ کیسه یه یاردم ایتمک ممکن دکلدی ، هیچ کیسه نك امدادینه
 یتشمک قابل اولامیوردی . ذاتاً ایداسده ، قبول ایدن یوقدی .
 یوحق سز ظلم قیلرندہ او قدر درین بر مأیوسیت ، اودرجه صارصیلماز
 برعداوت حاصل ایتمشدی که ، اک عاجز ، اک بیچاره ، اک کیسه سز
 بر قادینه بیله یاردم ایتمک ایسته نیلسه ، قاشلری چاتیور ، کیندار
 نظرلرله یوزیکزه باقیور ، متین قلبی ، متأثر روحیله فلاکشه ،
 آتلاغه ، اولومه طوغری بی پروا کیدیوردی .

تره نلر بر بری ولی ایدیوردی . هر تره نلر بیکلرجه عائله ، بیکلرجه
 کوی خلق چیقیوردی . اودرجه ده که ، کانلرک اسکیشلردن سوق
 ممکن دکلدی . کیتمکدن امیدلری کسنلر ، استناسیون باغچه سنده ،
 یوله اوزرنده ، یله شیورلردی . برقاج کون ایچندہ اسکیشلر استناسیونک
 جوارای اون بیکدن ، یکرمی بیکدن زیادہ عائله ایله طولمشدی . تره نله
 سوق ایدیلہ مین جولوق چوجق ، قادین ارکک ، آیقلری قانلر ایچندہ ،
 اطرافلرنده برقاج فقیر ژاندارمه ، قره دن گلشلردی . بو منظره بک
 فحیمدی . بوبدنخت عائله لر تره یه کیده جکلردی ؟ کیسه نك بیلدی
 یوقدی . شمدو فر یارم بیلته بیله طاشمایه راضی اولیوردی . آرتق
 هیچ بر امید قالمامشدی . برچوق عائله بابالری ، اولادلری صوثوقدن
 محافظه ایچون چادیرلر یایمايه باشلامشلردی . چارشیدن ، طانیقارلندن
 تحتلر و صبرقلر کتیر ییورلر ، کلیماری ، و پیرتیلری اوزرینه اورتیورلر

ولرن ، باغلربی ، باغچلربی براقان زنکین عائلهلریسه کیجهی طور اقلراوزرنده کیریورلردی . آرتق اسکیشهر جوارنده بکرمی بیک کشیدن مرکب براردوگاه حصوله کلشدی . چادیرلر اده سنده سواقلر آچیلش ، بازارلر قورولشدی . کیجه طاغلر قارادیور ، یورصاق صونیک چاغلیتیسی مدید و حزن ، تهره عکس ایدیور ، بدبخت ارمیلرک پریشان بر حالده یاندقلری اووالرده کی ایشیقلرک سونوک لمللری کورولیوردی . بعضاً بو چادیرلر آلتنده بر برینه صاریلوب یاقان معصوملرک ، قلبی تأثر و هیجانلر ایچنده ، اک طاتلی امل وسعداتی محو اولمش کورن ، صباحدن بری آغزینیه برلقمه اکک قویعادن چادیرک برکوشه سنده اویویان زواللی بر قیزک صاریشین باشی ، ضعیف بر موم ایشینی آلتنده بارلایوردی .

اسکیشهر ارمیلری بومنظره دن دلخون اولیورلردی . فقط نه یایایلیرلردی ؟ اک زنکینلری برقاچ عائله نک نقلی ایچون اده لرنده باره طویلالمشلر ، کندیلرینه کوره یاردیمدن کری طور ماماشلردی . عجا عین فلاکت کندیلرینک ده باشلرینه کلیه حکمیدی ؟ فقط اونلر براز امین کی کورونیورلردی . آطه یازاندن و جوارندن کلن ارمیلرله کوروشدکلری زمان ، خبر آلمشلردی : آطه یازارنده بر چوق سلاح بولنشدی . فقط آطه لیلر بوسلاحلرک کندیلرینه اولجه ابراهیم یک طرفندن ویرلدیکی ، کندیلرینک قطعاً قباحتنیز اولدقلرینی ادعا ایدیورلردی . مع مافیه هر نه صورتله اولورسه اولسون اورالرده سلاح چیقدی ایچون کندیلری تهجیر ایدلمشلر دیمکدی . اسکیشهرده ایسه ارمینی مسئله سیله علاقه دار اولانلر یوقدی . خاق تجارتیله ، زراعتیله مشغولدی . تفنک و بومبا اسکیشهر محیطه اوضر ااماشدی . بازارده ، چارشیبه ، دره ده بر تفنک بولوندیقی سویله نیوردی . فقط اونک ده اسکیشهر مرکز مأمورینک معرفتی اولدیغنه هیچ شبهه یوقدی . بو حریف اسکیشهرک اک منحوس سیاسیدی . اتحاد انتساب ایله یهرک رزالتده و کاخان بکلکده تمیز ایدنلرون بریدی . اسکیشهر ارمیلری ،

تہجیر ایدلیہ جک لرندن امین ، آردہ سرمدہ استاسیون جوارینہ کلورلر ، ملتداش لرینہ یاردم ایدیورلردی .

آرتق بوتون ارمیلر ، چادرلر ایچندہ ، اسکیشہرہ یرلشمشلوردی . کندیلرینہ هیچ تجاوز ایدن یوقدی ؛ اونلرک اک غدار دشمنلری مرکز مأموریدی . زمان اولیورہ آردلرندن ارککلری طویلا تیورہ جیلرندن پارہ لرینی آلدیریوردی . قادیئلرک فریاد و اوایلای اوزرینہ استاسیون ضابطلری ارککلری قورناریورلر ، مرکز مأمورینی تہدید ایدہرک آلدقلری پارہ لری صاحب لرینہ اعادہ ایتدیریورلردی . ہفتہ لر کچدی . الان ارمیلرک نقل ایدلیہ کی کورولمیلوردی .

برقسی قرمدن کونامیہ سوق ایدلشدی ؛ فقط بوتلر قصہ بہ کیرمہ مشلر ، (آلابوند) استاسیونندہ ایکمچی بر قرارکام تأسیس ایتمشلوردی . بوییکلرچہ عائللر ایچندہ آرتق آجلق دہ باش کوسترمشدی . ییہ جک ، ایچہ جک ، پارہ ، برشیلر یوقدی . نہایت اشیالرینی صائمہ قرار ویردیلر ؛ بو قرار یک فجیعہ دی : اسکیشہر سوقاقلرنده ، استاسیون میدانلرنده ، کلینک وکنج قیزلرک کوز نوری دوکەرک ، معصوم قبلرندہ طائلی امللر بسلیرک اوردکلری دانتلارینی ، ایپکی یاتاق چارشافلرینی ، اوزمہ بزمنہ یایدقلری کلینک اثوابلرینی قولرینہ آملر ، قیرمزی چارشافلی قادیئلرہ یوق بہاسنہ صاندقلری ، سوقاق سوقاق طولاشدیردقلری کورولمیلوردی . نہ فجع حالدی ا یوقلاکتندن جاہل خلق ، اسکیشہرک آلمانلری وروملری استفادہ ایدیورلردی . صافاجق اشیاسی اولمایانلر ایچون دینلمکدن باشقہ چارہ یوقدی . اکثریا ، پریشان قیافتلی عائللرک قانی دیبلرندہ اولمورہ قلری ، یوونلرینی بوکەرک دینلندکلری کورولمیلوردی . آجلق کیتہ کچہ چوغالیوردی ، صوغوق کیتہ کچہ شدتی آرتدیورلردی . کندیلرینہ چادر یایامیانلر ، استاسیون جوارندہ کی اولرک دیوار دیبلرینہ یاتاقلرینی سرمشلر ، چولقلری چوجقلربلہ برابر کیچہ یی سوقاقلردہ کچیریورلردی . استاسیون جوارندہ ، سوقاقلدہ یاکان عائللر ایچندہ خیرچین برقر واردم

هر صبح باشی طار آمازه آناسنه متصل اذیت ایدردی . بر صبح ،
زوالمی قادین ، آج بی علاج ، قیزینک باشی طار امله مشغولی .
فلاکت ، قلبنده بویوک بر مایوسیت حاصل ایتشدی . چو جفک
خیرچینلی ایسه بوستون مایوسیتی آرتدیریوردی . قیز آغلا یور ،
باغیر بیور ، بیچاره قادینی بر درلو راحت طار امله بر اقایوردی . نهایت
اوقدر متأثر اولدی که ، آینه بر مقاص آلدی ، قیزینک صاجلوتی
کسمکه قرار ویردی ، فقط تأثرندن آلری ترمه دی ، مقاص خیرچین
یاورونک در یسیده برابر کسیدی ، چو جفک باشندن چیقان قانلر
یدبخت والدینک کویا قلبه دو کولدی ، یاورونک باشی آلری اینجه
آلدی ، اوپدی ، اوپدی ، ارزربنه قاپانار ق هیچقره هیچقره آغلامایه
باشلادی ...

بوکی منظره لر بر دکلدی . کویلرنده ورم دوشکندنه یاتان ،
احتضار حالده بولونان خستلر ، علیل و مجنون ، یاری بلندن آشاغیبی
طوتمیان دینجیلر بیله چیقار یلشدی . همان هر کون ، اسکیشهر ارمی
منارلغه ، اوکده باباس ، آرقده بر قاچ فقیر عااله ، یا چو جفلرندن
برخی ، یا آنالری ، ویا اختیار با بالری کومپورلردی . فقط بودفن ،
سبز وساده اولیوردی . نهر جان صداسی دوستلری طویلا یور ،
نهر الهی زمزمه سی روحلری خشوعه دعوت ایدیوردی . بو فلاکت
قلبلری یارالایوردی . بر کون ، قاری قوجه ، ایکی ارمی ، قونوشار ق
کیدییورلردی . ایکسی ده مایوسیدی . فقط ارککک مایوسیتی ده
زیاده ایدی . قادین زوجنی تسلییه چالیشدی .

— نه یاهلم ، الله بویوک . البته بزی کوزم تیر .

دیدی . ارکک بر دنیره قیزدی ، قادینه سرت بر نظرله باقدی :

— حالا الله می دیورسک ؟ الله نروده ؟ الله واری ؟ وارسه ،

بو حال نه ؟

دیهه باغیردی . درمیه طوغری ایلر یله یور ، یرتیق قولنک یکیلر
کوزلری سیلوردی .

نهایت بر کون ، مشنوم بر امر کلدی : اسکیشهرده تخلیه
ایدیله جکدی . مرکز مأموری ایچون کون طوغمشدی . اوکیجه ،
اسکیشهرده مامی بر سکون حاصل اولدی . سوقاغه کیمسه
چیقامیه جقدی . اورته لوق قاراردی . برکیجه اول سکون وحضور
ایچنده آیدینلانان اولرده بر اولو سکوتی حاصل اولدی . سوقاق
باشلرند ، توخیلر بکله یوره اولرده چکیچ کورولتورلی ایشیدیلوردی .
دیمک اونلرده کیده جکلردی ؟ بر زمانلر نجره لرینک اوکنده ، محجوب
طورلری ، ناموسکار سیالری ، غقیف ادا لرله دیکیشلرینی دیکن ،
ارکک سیاسی کورر کورمز باشلرینی ایچری چکن معصوم قادیلر ،
کنج قیزلر ، علیلر واختیارلر ، بدبخت چوچقلر ، دیمک اونلرده بوفلاکت
واولوم سیلابنه قاریشاجقلردی ...

فی الحقیقه اوله اولدی . ایرتسی کون ، اسکیشهرک ییچاره طائله لری ،
الرنده بر رست ، قولارنده بالطولری ، حیوان واغونلرینه یندیلر . کوزلری
باشلرله طولو ، قیلرلی مپیچ ، عصرلردن بری سودکاری ، او طور دقلری ،
باشادقلری اولرینی ، چیچکللی باغچه لرینی ، ممز خاطره لرینی بر اقدیلر ،
اسکیشهرک کوزل افقلرینه ، قهرمان عثمانک عدالتنه معکس اولان
تاریخی بلده و داع ایتدیلر ، قونیه اوواسنی قوشاتان طاغلره ،
(یوزانطی) نک یالچین کیدلرینه ، الجزیره نک آتشین چوللرینه ،
آچلنه ، سفالته ، پریشانلغه ، اولومه طوغرو کیتدیلر ...

بو معصوم خلق قورنارمق ایچون هیچ بر وسیله بوقیدی ؟
اسکیشهرده کی آلمان راهبله کوروشدم . استانبوله بر تلغراف چکمه سنی ،
هیچ اولمازسه ، آوستریا سفیری واسطه سیله قاتولیک ارنمیلر ایچون
اولسون مساعده آلماسنی سویله دم . قبول ایتدی . ایرتسی کون ،
استانبولدن کلن بر امرده ، قاتولیک ارنمیلرک ، عسکر طائله لرینک ،
شمندوفر قومپانیه سنده مستخدم اولانلرک قالا بیله جکلری بیسان
ایدیلوردی . بوامر بر چوق طائله لری قورناردی . کنج و کبار قیزلر ،
هادی زمانلرده کندیلرینه اوشاقلق بیله ایدمه بن آدم لرله ، قومپانیه نک

قاردا فرە نەزیرلە ازدواج ایتمەگە باشلاپلار . بواز دواج جانلارینی قورقۇنارمىق
 اېچقۇندى . اېچلارندىن بىر قىسمى مىسلمان اولمىق اېستەيور ، حكومت
 قبول اېتىوردى .

آرتق اسكيشېر ارمنيلرى دە چىقارمىشىدى . قىمتدار خايللىرى
 واشىاللىرى كاملا^۱ اولرندە ايدى . فقط حكومت بونلرى دە محافظەدن
 عاجزدى . صاحبسىز قالان اولر كويا پوليسلار طرفدن محافظە اولو .
 نيوردى . حال بوگە كىچەلەن خايللىر وطاوارلر ، قىمتدار اشيا كاملا^۲
 چالينيوردى . عين حال ازمىدك ، آطە بازارك تېخلىسى ائناسىندە دە
 وقوعە كەش ، اشيا لار چالندقدن صوكر اىزى بللى ايدىلەمك اېچقۇن
 اولرە آتشدە وىرمىشىدى . ارمنيلرك بوفلا كىتىدن اك زيادە نمۇن
 اولان ، يهوديلردى . فوج فوج يهودى ازمىدە ، آطە بازارىنە
 كىدىيور ، فلا كىزدە ارمنيلرك اشيا سېلە ثروت تامينتە چاليشيوردى .
 اسكيشېردە يك محدود بىر مقدار دە بولۇنان يهوديلردن بىرى بىر كۈن
 ياقە كەلدى ، ارمنيلر علېندە بولنەرق كويا ياراغق اېستەدى . نظرلارنى
 مەنچىسانە كوزلرېمە دېكەدى :

— بىك اقمىدى ، چوق يوزەل اولدى . يىدىيورلر دېگلى ؟
 اوغورلر اولسون . نەلر ياقەمىشلردى ؟ بىر توركارە نەلر ياقەمىشلردى ؟
 دىيورە وطنى سون برانسان اداسىلە حىسانى دوكمەگە چاليشيوردى .
 اسكيشېردە بوگى مىرائىلر يك چوقدى . فقط خەلقك اكىترى بو
 جنبايتلردن دىخۇندى . ارمنيلر تەجىر ايدىليور ، دېكر طرفدن دە
 تورك غەصرى قافله قافله آتە كوتوروليوردى . آناطوليك واسە
 اووالرندە ، كنىش ومىزوع تارلارندە قىرىق بىر بويوندىروق پارچە .
 سىندن ، بوزاغى حالە كەش صىصقە بىر چىت او كوزى بىر مىجالانە
 اداره بە چالیشان ، يالەن آياق ، سقىل ، يوزلرى كۈنشىدن يانمىش
 چوقچىلردن باشقە ذىروح كوروليوردى . كنىش اووالرك چىيلاقلى
 اورناسىندە بو طالسىز چوقچىلر ، عاجز بىر مخلوق كې قالىوردى . بىر
 طرفدن ارمنيلر فلاكتە سوق ايدىليور ، دېكر طرفدن خەلق آچىلقدن

اولدیریلوردی . قافله قافله کچن تره نلرده یوزدلیری ترک ایدن
عسکرلرک مایوس ومضطرب صدالری آجیقلی نغمه لر شکلنده عکس
ایدیوردی . بعضاً تره ، آناطولییه صوک وحزین بروداع شکلنده
آجی برچیقلق قوپارییور ، برقاج دقیقه صوگرا :

کزی باغلرنده برتک کلم وار

ای الهمدن قورقاز سکا بکا اولوم وار

نغمه لری تره نك تکرلک اوغوللرینه قاریشیوردی . اوخ ...
بوترانه لرله کیدنلرته بدبخت انسانلردی ! اوتلرکده ارمیلردن نه فرق لری
واردی ؟ ایکی سنکده غایه لری برد قلدی ؟ چونکه ایکی سنکده غایه لری
سفاتلیدی ، اولومدی . ایکی سی ده آناطولی نك ایی اوجنده عمرلرینه
سعادتلرینه ، طویقورلرینه نهایت ویره چکلردی . برینک عمری جوله ،
اوبرینک دکر کنارینه قدزدی .

استانبوله بر صبرسزلق حاصل اولشدی . آیلردن بری سوقق
اوزنلرته یاشایان ، یاشامق ایچون دیلنن ارمیلرک سفیلانه
بر حیات ییله چوق کورییورلردی . استاسیون جوار ی تحلیه ایدیلر چکلدی .
برقاج آیدن بری استاسیون باغچه لری . اشغال ایدنلر آرتق قونیه یه ،
پوزانطلییه سوق ایدیلر چکلردی . فقط کیمسه برندن قیسلر اداق
ایستیموردی . همان عیبی ده قانمدیلرک ، پوزانطیده کندیلری بکلن
مدهش یزقوت واردی : اولوم . طاغلرک اطراف ی ، چاملقلر ، اتحاد
حکومتک استانبولدن کوندردیکی چنه لرله طولو ایدی . خلق اولنه ملک
ایچون اسکیشهرده قانایه راضیدی . هم زواللیلرک نه قیاحتلری واردی ؟
عصبانی حاضر لایانلر ، وقتیلر اتحاد جیلرله برله شه نلر ، حریت وائتلاف
فرقمی اتحاد جیلری سقوط ایتدیرم چکی زمان اتحاد جیلرله ظهیر
اولانلر ، ولایات شرقیده روسلرله برلکده تودک عنصری اتحادیه
چالیشانلر ، اتحاد جیلرک قتالنه سبیت ویره نلر ، بیگلرجه معصوم
اومنینک قاتله کیرنلر ، قومینه لر دکلدی ؟ پوزواللیلر ، کوبلرنده ،
باغلرنده ، باغچه لرنده سکون ورفاه ایچنده یالیتیلرلر ، بولونقلری

شهرلرک زراعت، تجارت، عمران خدمت ایندیورلردی . شمدی .
 براق تورهدینک جهنه ، قتل قومته لک قانی احتراضلرته قربان
 اولاجقلردی . تورک کوبلور برلکده یاشاقلری قومتلردن صوکه درجه
 ممنولردی . حق آله بازاری ایله اسکیشهر اره سنده ارمیلرله مسکون
 کوبلرک برچو غنده ، تورک اهالی حکومت مراحت ایشلر ، مضطلر
 و بر مشلر ، قومتلرینی قورنارمق ایچون چالیشمشلردی ؛ فقط نظام
 بر حکومتک قلیده کندیلرینک هیچ بر مرحت ، هیچ بر شفقت حاصل
 ایدمه جکلرینی دوشوممشلردی . رجالرته و مضطلرینه هیچ کیمسه
 اهمیت و برمه شمدی .

نهایت استانبولدن امر کلدی . اسکیشهره مهاجرین مأمورلری
 کوندرلشدی . بتون ارمیلر قونییه ، بوزانلییه ، حلب اووالرینه
 کیده جکلردی .

سیرانوخی مراق ایتدم . مینی مینی یاوروینی کورمک ایستدم .
 بیگلرجه ارمینیک ایچنده ، اوصاریشین ، معصوم ، اوکسوز یاوروینی
 آرادم . نهایت بولدم . بویوک آناسته یالواردم :

— براق بو چو جقلری . بوقلاکت کچر . صوکره کل . بی
 بوراده ینه بول . دیدم .

اختیار قالدین یاشلرله طولو کوزلرینی سایه دیکدی :
 — خیر ، دیدی . خیر ، اقدی ، صاغ اول . بزمب کیده جکلر ،
 برابر اوله جکلر ، هم بن اولری ناضل طاشیاچقم ؟ یا یاچقم شی پک
 ساده : یولده اوله اولری ، صوکره کندیمی درمه آناچقم .

قلم صیزلادی . اسکیشهر قافله قافله ، تره ن تره ن بوشالیوردی .
 بوتره نلر قابالی یوک و اغونلری ینله دکلدی ، قفس شکندمه ، هر طرف
 آجیق حیوان و اغونلریدی . مهاجرین ادا ده سندن کلن مأموره :

— باری قبالی و اغونلرله کوندرک . دیدم .

هیچ طورینی بوزمادی ، لاقیدانه برسه له :

— دها ای یا . هوا آلیرلر .

جوانی و یردی. بوزوالیلرک هوا آلمایه دکل ، آرتق یاشامایه
بیله احتیاجلری قالمیشدی. برکون، ینه برترن، فقط منتظم و محترم
برترن، بوسفالت قافلهسی اده سندن کچدی. انورپاشا، طائله سیله،
شوکت و احتشامیله، ازمیره کیدیوردی. صباحک سیدسلری آده سنده،
آج خلقی تیز برسس اویقودن اویاندیردی. بر قاج دقیقه صوکرآ،
اتحادجیلرک حریت قهرمانی، الاری جینده، باشی آجیق، تره نك
اوک طرفه چقمش، کوزلری یوکسک افقارده، ییلدیرم کی یکوب
کیندی. یرلره سریلن، آجلقدن اولن بدبخت تبعیه باشنی بیله
چو یروب باقایه تزل ایتمه دی.

کیجه کوندوز استاسیونده مدھش بر فعالیت واردی. بر آقشام
ظریف بر مادام، بر پاشا ایله برابر تره ندن چیقدی. سالونه کوردی.
بوفلاکت منظرهسی قلبنده درین بر تائر حصوله کتیرمیشدی. کوروشدم:
مادموازل لیمان فون ساندروس پاشا ایش. جمال پاشانک یانندن،
سوریه دن کلپورمش. تأثری اوده آکلادی، در حال بومهاجرت
قربانلرینه نقل کلام ایتدی:

— آم نعدر یازیق! دیدی، بویاورولردن، بومعصوملردن،
بویچاره قادیلردن بیلمم نه ایستورلر؟ کیملر جنایت یامیشسه اونلری
تجزیه ایتسینلر. کویا استانبوله کیلر بونلردن دهآ آز مجرمی؟ اصل
قافالری کسبله جکلر، اوطلعت، او انور، او ظالم قایتیه. درملر انسان
کوکده لری، چوجق باشلری طاشیور. بومنظره بوره کلر پارچه لایور.
فقط برکون بونک حسابی صورولمایه جقمی؟ آلمان ضابطلری هپ
بوکسین باشلرک، بویارچه لاتان جسدلرک فوطوغرافیلری آدلیر!
ذاتاً بوظلمی تقدیر ایتمه مک ایچون چته جی ذهینی ایله معلول
اولق لازمدی. آلمانلردن قبلری انسانیت حسلیله مشحون اولانلرک
بوجایتلردن متفر اولدقلرینه هیچ شبهه یوقدی. فقط رسمی آلمانیا
ایسته سایدی، بوقاله مانع اولوردی. سعید حلیم پاشا اتحادک کور
بر آلتیدی! انور و طلعت آلماننک سوزندن بر آدیم طیشاری

چیکامازلردی ، بو جنایتلری فوتلرینه کووه نه رک اجرا ایتمه لری امکان خارجنده ایدی . هیچ شه سز آلمانیا نك ظفرینه کووه تیورلره بومعظم قاجعه یی آلمانیا نك قوتیه ، بو معصوملر فریادی آلمانلرک ظفر ترانه لرله باصدیرمق امیندنه بولئورلردی . آلمانیا آناطولیده قازانه جتی منفعتلره سر مست ، قرون وسطاده بیله کورولمین بو جنایتلره ، صامت ولاقید ، سیرجی وضعیتی طابقیوردی .

ارمنیلرک زیاده قورقدقلری ، یوزانطی ایدی . اوراده ، چتله رک هجومی قبلرینی تتره تیوردی . بونلر هانکی چتله ردی ؟ اتحاد حکومتک توران سیاستی ، اسلام اتحادی نامه قافقاسیه کوندردیکی چتله ردی . حق بر زمانلر ، آلمانیا ایمراطورینه عالم اسلام نامه حراجت ایله ین ، آغالر سلطنتنده اوجاق واعظلیه تیز ایدن زوربالر شیخی عیداه اقلدی ده ، بوچتله رکیدرکن ، افغان امیرینه کوندرله مشیمیدی ؟ بوتدیرلر وظلملر ، هپ برر قومه دیا ، هپ جاهلان برر قاجعه ایدی . آلمانلر ، انورک آلمانیا ده بر یوزباشی قدر عسکری حرکاتی اداره ایدمه یه چکنه واقفلردی . فقط تورکیایی بر مستملکه کی آلمان نفوذی آله آلق ایچون انوری آلقیشلامق ، عادی بر توره دی به بویوک بر نفوذ ویرمک آلمان سطوقی ادامه ایچون چوق برشیمیدی ؟ غاس مسئله سنده :

— آلمانیا جهان سیاسته کچ قاریشیدی . مستملکه لر کاملاً پایلاشیلدی . آلمانیا ایچون آفریقا ده یر قلمادی . آلمانیا نك مستملکه اتحاد ایدمه جی یرلر ، آنجق انقراضه محکوم اسلام دولتلیدر . آلمانیا بورالری اقتصادی مستملکه لری حاله قویاچقدر . بو غایه وه واصل اولوق ایچون فس کیمک ده لازم کلسه کیه چکم .

دین ، قایزه ر ویله لم ایدی . بناء علیه انوره تلغراف چکمک ، طلعه عثمانلی دیپلوماتی صقیله سلاملاق ، منفعت تأمین ایچون ذل عد اولونا مازدی . سلطان سلیم ثالث دورنده ناپولئونک سفیری جنرال مهابتانی ده قاباچی مصطفای عین املرله آلقیشلاما مشیمیدی ؟

بر آقشام ، اسکیشهره جمال پاشادن بر تلغرافنامه کادی . بو
تلغرافنامه ده چرکس احمدک ترمندن چیقار چیقار توقیفی امر
ایدیلوردی . حیرت ! بونک هر حاله مهم بر سببی اولوق لازمدی .
واقعا جمال پاشانک ارمیلری حمایه ایتدیکی ، کندی منطقه سه کبرن
یچاره خلقی محافظه ایلدییی معلومدی . فقط چرکس احمدک توقیفی
هر حاله مهم بر سببی منی اولوق لازمدی . چرکس احمد اتحاد حکومتک
کوزیبکی ایدی . جاوید بکک شرقه ذکی بی قتل ایدیلورده سنده بولونان
بوا اتحاد فداایشی ، شمدی نهدن توقیف ایدیلوردی ؟ اتحادک سقوطی
اوزرینه جانیته محکوم ایدیلدی . حاله ۱۰ کانون قانی باب عالی قتالی متعاقب
عفو اولتان بو وطن مجاهدی ، اتحادک سلامتی ایچون هر فدا کارلی
کوزه آلدیرمشدی . حق جهاد ارقداشی فاطمه برابر ، صوک حرب
عمومیده ده اتحاد اسلام نامه قافقاس جهلرینه قدر قطع مراحل
ایتمه مشیدی ؟ چرکس احمد حقیقی بر مجاهدی . معارف فاطمیه
شکری بک یاقینده اونک نامه ده برسلطانی ویا ابتدائی مکتبی توسیع
ایده جکدی . اوجاق شاعرلری ظفر و نصرتی ایچون شعرلر انشاد
ایده جکلر ، اوجاق عالمی بوبو بک مجاهدک روحانی تدقیق
ایله جکلردی . شمدی بوقضاد ترمندن ایلری کلیوردی ؟

نهایت اوده آکلاشیلدی : چرکس احمد ارمیلره قارشلی ارقداشی
فاطم و خلیل ایله برابر بر چوق فجاعتلر ایقاع ایلدکن صوکرا ،
جمال پاشانک منطقه سه کیتیش ، اوراده ییغینلره ارمیلری کورونجه
حیرت ایتیش . عسکرجه برسلام ایفاسندن صوکرا :

— امر بوبوروک . برتشکیلات یاپالم . بونلری ده تمیزلیم .

دیش . جمال پاشا راضی اولامش . اوضرده استانبول معونی
زهراب ، وارتاکس و دیگر رفیقلری ده استانبولدن سوروشلر ،
(حلب) . گلشیر . آتشین دکاسی ، فیاض دماغی ، حساس روحیه
ملتنک سماتی شخصی هوسلرینه فدا ایدن زهراب ، جمال پاشانک
حضورینه چیقیش . کندیلرینک دیاربکریوان حربنه کوندریله جکلرینی

یاقه ایقلا ، آغلایه صیلایه آتلاشمش . او قدر آچی کوزیاشلیری
 دوکش که ، جمال یاشاده رقه گلش . کندیلرینی محافظه ایدم جگنی
 وعد ایتش . استانبوله ، داخایه فاطری طلعت بر تلغراف چکمش .
 بومسئله قاتنجیه قدر زهرابی وارقداشلرینی اورتادن غائب ایدم جگنی ،
 مسئله یاتیشجه میدانه چیقاراجغنی سویله مش . طلعت راضی اولماش .
 دیار بکره کیمه لری ایچون اصرار ایتش . نهایت جمال پاشا ،
 ارزونک حاصل اولمادیغنی کورونجه ، طلعتدن کن تلغرافنامه یی
 مأمورلرینه براقش ، « بونی بن حرکت ایتدگدن موکرم کندیلرینه
 کوسترک ! » دیش ، و حرکت ایتش . زهراب و رفیق لری ، متأثر
 و دلخون بر آراه ایله دیار بکره طوغری یوله چیقلر . نهایت یوله
 چرکس احمدک چته ستراست گلشله ، چرکس احمد بوزواللار متفکر لری
 برر جمله ده پریشان ایتش . جمال پاشا بونی خبر آلتجه ، قنا حاله
 قیزمش . چرکس احمدک توقیفی امر ایتش . مسئله بوندن عبارت
 ایتش .

چرکس احمدی کترین تره ن کلدیکی زمان ، هر طرف انضباط
 آلتنه آلتشدی . احمد اساساً آفیون قره حصارنده توقیف ایدلش ،
 اسکیت شهره تحت الحفظ کلپوردی . تره ندن اوزون بویلی ، قایاقلی ،
 اتحادجی مرخصلرک وواللرک سیاحت قیافتنده ، یالاییقلی ، ضعیف یوزلی بری
 جیقیدی . آرقستدن قدیمه بالطالونل ، اسمر ، اورت بویلی ری دها کلپوردی .
 اوزونی چرکس احمد ، اوتکی ملازم خلیلیدی . بونلر تشکیلات
 مخصوصه معرفتیه کوندریلن چته رئیس لریدی . خصوصیه خلیلاک
 غمناسی دها بیوکدی . بو مجاهد مبعوث سودی بکک چته سی اردخانه
 کبردیکی صرعه اوده (آرتوین) ، کیش ، بوکوزل بلده ده یاشایان
 مسعود ارمیلری پریشان ایله مشدی . یوقلا کتی دها (اولو قیشله) ده
 یولندیم زمان ایشتمشدم . بر آلمان غرته سنک مخبری منفور چتله
 جنایتلرندن نفرت ایدیوردی :

— کورسه کز ، دیوردی ، نه ظالماته حرکئلرده بولوندیله !

لفت اولسون، بردها بوآملرله یوله چیمایه! نه اسلام، نه خریستیان، هیچ برشی طانیایورلر. شمدی اوراده اسلام اسلامه چاریشیور .

آلمان غزتهسی مخابرنک بوسوزلری برر حقیقتدی. اوچ سنه سوکرا (آرتون) . کیتدیکم زمان، بوتک نه درجه طوغرو اولدیفی کورددم. زواللی ارمنی قادینلری، تورک اونیفورمهسی کوردکلری نمان، ازیله بوزیله دیوار دییلرینه صوقولیورلردی . جنتدن نمونه اولان، کلر، چیچکلر، میوه آغاجلریله روحه شوق و سرور ورن کوزل بلده بوم بوشدی. خلیل وعونهسی (آرتون) خلقتنه او قدر ظلم ایتمیشلردی که، ارمینلرک تشویق اوزرینه روس حکومتی طرفدن سیرایه سوروان اسماعیل آغا، بو بدبخت خلقک چکدکلرینه و لحون اولمش، روس اردوسنک رجعتی متعاقب ارمینلری تجاوزدن وقایه ابله مشدی...

چرکس احمد، ارمنی غایبی ایچون مهم بروشیقه ایدی. یوقانی حادثه نك صفحاتی بالذات فاعلندن دیکله مک ایستدم. چرکس احمد ولایات شرقیده نلر یایدیفی صورددم. چیزمه لی آیاقلرنی بررینسک اوستنه آتدی، جیغاره سنک دومانلرنی قارشیسنه طوغرو صااوردی:

— بک برادر، دیدی، شو حال ناموسمه طوقونیور. بن بو وطنه خدمت ایتدم . کیدک ، کورک . وان وحوالیسنی کعبه طوراغنه دوندیردم. بوکون اوراده تک برارمنی به تصادف ایدم منر سکنر. وطنه بو قدر خدمت ایتدم؛ سوکرا او طلعت کی هر کله لر استانبولده بوزلو بیرا ایچسینلر، خی ده بویله تحت الحفظ کتیر قسینلر ، یوق ، بو حیثیتمه طوقونیور!

فقط اونک برار قداسی واردی، کنندیسيله برابر ذکی بی اولدیرمن ناظم؛ چرکس احمد ناظمی صورددم:

— صوص بک برادر. زواللی شهید اولدی.

دیدی. چرکس احمد دن ده افضله معلومات آلمق ایسته یورددم:

— بی، بوزهراب فلان نه اولدیلر؟

— آدومادیکلرمی؟ هیمتی کیرنم.

جیغاره سنك دومانلرینی هوایه طوغه و صاورودی ، صول آلیله
بیقلرینی دوزمه لهرك سوزینه دوام ایتدی :

— جلدن چیقمشلردی . یوله راست کلدك . درحال آرابه لرینی
قوشاندیم . کبره جکلرینی آکلادیلر . وارتنكس دیدی که : « پی احمد
بك . بزه بونی یاییورسکز ، فقط عربلره نه یاه جقسکز ؟ سزدن
اونلرده نمون اؤکلر » ، « اوسنك بیله جكك ایش دکل ، کراتا
دیدم ، برماوزر قورشونیه یینی باطلاندیم . صوگرا زهرانی باقلادم .
آیامك آلتنه آلدیم . قوجه برطاشله قفاسنی ازدیم ، ازدیم ، کبرنجیه
قدر ازدیم .

چرکس احمد اوصباحکی ترمله استانبوله کیتمشدی . احمدك
ورودی ، ارقداشلرینی بك متجیرایدیوردی . بو خبر مرکز قوماندانی
جواد بکله برابر قوماندانلق اوطه سنده برشیلر معاینه ایدن بدرینك ده
حیرتی موجب اولمشدی . فقط بونده هر حاله بریا کاشلق واردی :
چرکس احمد (حاب) کیده جکدی . ایکی سنه اول عزت واکرامله
بویوک برجهاد صفیه چته ریاستی درعه سده ایدن چرکس احمد ،
مرکز قوماندانلقته ناصل اولورده موقوفاً کتیریه بیلیردی ؟ انضباط
قوماندانی بونی خبر آلدینی زمان حقیقه شاشیردی ، مبهوت بر
حاله :

— ایجری کلین !

دیدی . چرکس احمد ، النده سیغاره ، وقور اندامیه قوللرینی
صاللاه رق ایجری کیردی . اوزمان اوطه ده صمیمی بر معاشقه
باشلادی .

یوزباشی آیاغه قالمش :

— وای قارده شم ، احمد جکم ، زه دن بویه ؟

دیه قوجه قانی قوجاقلایور ، چرکس احمد پلنك لسانیه :

— عزیزم بونده بریا کاشلق اولاجق ، فقط بواد بئرلك ...
دیوردی .

بر قاج هفتہ سوکرا خبر آئیدی : چرکس احمد شامہ
کوندلش ، ازالہ می واجب اولغله ، جمال پاشا طرفدن قیدی
کوردولمشدی ...

* *

اسکینہرده قاتولیکردن وعسکر مائله لرندن باشقه ارمنی قالمامشدی .
بر قسمی تره نرله ، بر قسمی قافله لر حالند . قره دن کوندرلمشوردی .
استانیون جوارنده کی قرارکاملرده ییتیلردن ، پاچاوره لر ، چادیر
ایزلردن باشقه برشی کوردولموردی .

فقط استانبول بوش طورمیوردی . تره تره ارمنی متفکرلری
وصفتکارلری آناطولونک هجرا گویرینه کوندریلموردی . بر آقشام
طولو بر تره کلدی ، استانیوندن باقدم . بوتون طانیسدهم و بیله بکم
سپاردی : دیران کلکیان ، پوزانت کیان ، طور قومیان ...

متفکر ، وطنپور ، نه قدر ارمنی وارسه قافله قافله سوردولمشدی .
حق استانبولدن بوتون ارمنیلرک چیقاریله جفی بیله سوبله نیوردی .
ذاتاً سورولنده آسلماندا کیم قالمشدی ؟ عثمانی تپه می کوبا بو
تورده دیرله بالارندن میراث قالمشدی . بومظالمه قارشی هیچ کیمسه
سفی چیقارمیوردی . حالاجیان اقدی بنه آطه ده ، مزین کوشکنده
اتحادجیلره ضیافت کشیده ایدیور ، ارمنی مبعوثلری بنه مجلس
مبعوثانده طلمتله وعونه نه طالق اووقلق ایتمکده دوام ایدیورلر ،
روم ، ارمنی ویهودی تاجرلری احتکارده بنه تورکاره رقابت ایلدیورلردی .
استانبولده ، بومعظم جناحی حقلی کوسترمک ایچون لازم کان
یروپا غاندالر تماماً حاضر لاشمشدی : ارمنیلر دشمنله اتفاق ایتمشله ،
استانبولده عصیان چیقاره جقلر ، اتحاد رؤسائی اولدیره جکلر ،
بوغازی آجایه موفق اوله جقلردی . بومادی تزویرلر آنجق آبلقنی
بیله ادراک ایدمه ین عوام قسمی اقناع ایده ییلرلردی . کاشکه ارمنیلر
اتحاد رؤسائی دورمکه موفق اولسهرلردی ، اوزمان تورکبه یی ده ،
تورک لری ده تورده دیرلر تحکمندن خلاص ایتمش اولورلر ، تورکارک

ایدی متدارلغی قازانیرلردی . ارمیلرک استقلال و خلاص غایه لری
دوشونوله جک اولورسه ، بویه بر حرکت اولرک بوتون اطاریخی
زیروزیر ایدمیلیردی . چونکه اتحاد رؤسانسک سقوطی عملکتمده
اتلاف و صلح طرفداری برفرقه نك رأس کاره کچمه سنه سیبیت
ورر ، اوزمان ، آلمان چنیردن قورتولق قابل اولورسه ، انکلیز لره
اوزلاشیلیر ، تورکیه ده موافق بروضیت اکتساب ایدردی . آلمان
چنیردن قورتولق قابل اولمادیغی تقدیرده ، حربه دوام ایدیلیر ، فقط
هیچ اولمازسه اتحاد توره دیلرینک ظلملرینه نهایت ویرلمش اولوردی .
یناء علیه ارمیلره اسناد ایدیلن بوتشبدنه هیچ بر منطق تصور اتمک
قابل دکلدی . حالبوکه تهجیر مسئله سی ، حقیقتمده ، ولایات شرقیه ده کی
ارمیلرک قوباردقلى عسبان و قتالک فجیع و صوگ بر مقابله سیدی ،
وبونی تشجیع ایدن ده ، آلمانلرک مسلسل ظفرلیردی .

تهجیر مغلانه اسکیشهرده خلقدن اشتراک ایدنلر یوقدی ،
ارمیلرک اک چوق ظلم کوردکلری ، بعضی مأمورلر ، ژاندارمه لر
ویولیسلردی . یک چوق برلرده ، موظف اردو ضابطانی بوقاللی
اجرا آله اللری بولاشدیرمامشدی . اهالی متأزیدی . خصوصیه غربی
آناتولی ولایتلرندن یایلان اجراآت ، او ولایتلرده کی والیرک
قابیلترینه ، جنائی استعدادلرینه کوره ایدی . اسکیشهرده اولئر ،
ظلمتک ظالمانه اجرا آتیه تهجیر بلیه سیله قربان اولانلردی ؛ بوراده ،
اهالیدن ، ژاندارمه دن ، حتی پولیسدن هیچ بر کیمسه انسان اولدیر .
مه مشدی . اک آلم فاجمه لرک بروسه ده وبالخاصه انقرده ایقاع
ایدلیکی سوبله نیوردی . آنقره دن کلئر متأثرانه بر لسانله آکلائیورلردی ؛
اولر آبلوقه ایدلش ، یوزلرجه ارمنی عائله سی آرايه لره طولدیر یلارلق
دره لره دوکولمشدی . بر چوق قادینلر بوقجیع جنایتلر قارشیسینه
تجنن ایتمشردی . ارمنی زنکینلرینک اولری صابین آلمش ، تقریر
ویریلیر ویرلر پاره لر ذورله ظلم ایله استرداد اولغمشدی .
بوقجاعتلری طویوبده متأراولماق قابل دکلدی . بونک بر کون حسابی

صورو لاجفی محققدی . بو حرکت ، بشریت نامنه بر جایندی . هیچ بر حکومت ، هیچ بر دورد ، بو درجه غدارانه بر جایات ابقاع ایتمشدی . ارمیلرک قانی بر صورتده تمجیری مملکتی مهم بر عضودن محروم ایلمکدی . حق بو الیم اجرا آتی متعاقب اسکیشهرده دکرمنلر طورمش ، خلق اکمکسز قانق تهلککسنه اوغرامشدی . چونکه مملکتده هر صنعت ، عنصرلرک قابیلترینه واستعدادلرینه کوره انقسام ایتمشدی .

استاسیون جوارینه ، پورصاق ساحلرینه کیتدم . حزین بر صوک بهار یابراقلری دو کوره ، چیچکلری صولدریوردی . چارشی بوینده قابیلجهلرک طاش بنالری ، قهرمان عثمانک ، کنج اورخانک عدالته وشفقتنه شاهد ، ایکی تاریخی آیده کی یوکسه لیوردی . نه فحیج تضاددی ! بر زمانلر عثمان غازی بوراده ، ینه بو بازار یرنده ، بیله جکلری بر خریستیانک حقنی غصبه چالیشان کر میانی بر تورکی تأدیباتمش ، عدالته وحقه قارشی محبتی اثبات ایلمشدی . شمدی عین شهرده ، اولر ویوردلر غصب ایدیلور ، چولقلر وچو ققلر طاغ باشلرینه آتیلوردی .

اسکیشهرک فعال ، ناموسکار ، وقور خاقی ایشلریله مشغولدی . بو ظالم حکومتک قهرینه بر زمانلر اونلرده اوغرامشلر ، ایچلرندن فداکار سیالر عهملرینی سینوب زندانلرنده کچیرمشلردی . قیلیری حریت عشقیله یاریان ، اتحادک ظلمنه قارشی وجدانانه عصیان ایدن اسکیشهر اولادلری بوفضیلترینه افتخار ایدم بیلیرلردی . کوزلرم ، بی اختیار شمندوغر یولنه ، مور طاغلوله نهایتهن ، آغاجلری صارارمش قیلرده انعطاف ایتمدی . بر زمانلر بوراده ، صوغوقده ، کیجه نک قارانقلری ایچنده یانان ، اویویان ، آغلایان ، قورقونج روایار کورن عالهلری دوشوندم . شیمیدی کیم بیلیر ، نرلرده ، هانکی طاعده ، هانکی چته نک غدار پنجه لرلنده قربان اولمشلردی ؟ زوالی سیرانوش ، کوزل معصوم ، سن نرلرده سلک ؟

اوضروم ، ۶ مایس ۳۳۴

یاتغین یرئدمیم . تورکلرک بو تاریخی وفداکار بلدهسی عادتاً بر خرایه حائده . سوقاقلر وینار ، جامعلر و مدرسهلر کاملاً خراب . اولر انسان نعللریله طولو ، یاتمش و ییقلمش اولرک اتقاسی آیاقله دور تولدیکی زمان ، سیم سیاه کیسلمش ، دیشلری صیرتمش انسان قاقالرینه ، چوجق باشلرینه ، قور و باجاق ، کؤکده و آیاق پارچه لرینه تصادف اولونیور .

زواللی اوضروم خاق ! عصرلردن بری عثمانلی سرحدلری بکلر ، جسور پادشاهلریمزه بوتون موجودیتلریله « قوللق » ایدرلرکن شمعی ارمنی چتله رینک ظلملرینه اوغرامشلر ، چولقلری چوجقلری ، چیللق و یریشان عائله لریله اولرینک ، سون او جاقلرینک اتقاسی آلتده مورارمش ، تفسخ ایتمش نعللر حائده یاتیورلر ... نه مناره لرئنده ، بر زمانلر حزین و غریب (پالان دوکن) طاعتک قارلی تپه لرینه عکس ایدن اذان سسلری ایشیدیلور ، نه سوقاقلرئنده ، وقور و مغرور خلقک ملیته صاحب غلبه لئی کوریلور . ظریف بنالر ، محتشم خانلر ، تاریخی تر به لرله مزین ، دوت عصرلق عثمانلی قهرمانلغه شاهد اولان شهرک اوزرندن مدعش و ظالم برقان و آتشی طوفانی کچمش . قارغه لر یوکسک قاقاقلر اوزرئنده ماتلی صددالرله اوچوشور ، یالین آیاق چوجقلر ، اختیار و علیل انسانلر ، اولاد آجیسیله بللری بو کولش بدبخت آفالر ، صاحبسزه کیسه سزه ، یاتمش ، ییقلمش و سونمش او جاقلرینک جوارئنده کوزلرئنده باشلر تیره یه رک ، آغر و بی مجال آدیملرله طولاشیورلر ...

اوضروم ، هیچ بر زمان بویله بویوک بر آجی کورمه مشدی .

حرب عمومینک ایلک سنهسی ارضروم صالح و سکون ایچنده ایدی . فقط روس اردوسنک تجاویزی شرقی آناتولینک بوتون سکوتی اخلال ایتدی . تورک وارمنی ، عصرلردنبری برلکده یاشایان ایکی مات ، آرتق دوستقلرینه نهایت ویره جگریدی . عثمانی اداره سنک یوزوقلنی ایکی ملت آره سنده کنیش بر اوچوروم آچشدی . خلق اوزرنده ظالمانه و غدارانه بر نفوذ اجرا ایدن حکومت تورکلری ییزار ایتدی کی ، ارمیلرده ده حریت واستخلاص ارزولری او یاندیرمشدی . یوزوزوی الک زباده تقویه ایدن ، ارمنی قومته لریدی . قومیتلر ، ارمیلرک سعادت یومبادن و قتالیدن زیاده صلاحاته تأمین ایدمیلیرلردی ؛ فقط اونلر حرصلرینک تعلیمینی ایچون ، خلقک قاتی کندیلرینه مباح کورییورلردی . تورک یومبایی ییلدزدی ، تورکیایه یومبایی سوقان ، حق بادشاهلرینک وجودینی و سرائینی یومباییله اورتادن قالدیرمایه چالیشان ، ارمنی قومیتلریدی . ییلدیز یومبایی یاطلادینی زمان ، نه قدر تورک اولمشدی ! مدتش بر انفلاق اورتالنی صارصمش ، هواده ائدن ، باقادن ، قولدن مرکب بر قاصیرغه ییدا ایتمشدی . ییلدیز سرائینک یاننده ، جگرلری پارچه لاش چوجقلر ، آرسلان کی بابایکتلر ، باشلری قویش ، قوللری اوچش جسدلر ، بارکیو نعللری آره سنده قارمه قاریشیق ، یرلر سریشلردی . یارمقلقلرده قیمه حالنده یایشمش انسان آنلری کوریلورودی . بو اوان انسانلر ، یو پارچه لانان جسدلر ، هپ زواللی تورکلردی . شیمدی یو یومبالر آناتولیده یاطلایه جق ، آج و طالمیز خلق ، ظالم بر حکومتک تسبی یوزندن ارمنی چتله رینک قان ملوفانته بوغولاجقدی . تورکلرک حرب عمومی به کیرمه سی ارمیلر ایچون خلاص واستقلال مبدائیدی . ارمیلر تماماً قانع اولمشلردی که ، حرب عمومی به کیرمک تورکلر ایچون بویوک برفلاکتندی . بالقان حربنده آجی بر مغلوبیتنه اوغرایان تورکلرک جهان حربنده هیچ بر موفقیت نازانه . میه جقلری ، حق مضامحل و پریشان اولاجقلری محققدی .

ارمنی استقلالی ایچون بوندن مهم فرصت اولامازدی. ارمنیلرک معقول و منطقی دوشونلاری ارمنی استقلالنک قائله، شدله قازانیلماسه قطعاً راضی دکلمردی؛ مختصر و قاتل قومیتلر اولارکده منفورلریدی. اساساً تورکیه حربی قازاندیقی تقدیرده ارمنیلر ایچون قاتلی اجرا آله هیچ بر موفقیت حاصل اوله مازدی. غائب ایتدکاری تقدیرده ایسه، طبیعتله تورکیه انقسامه اوغرایه حق، ولایات شرقیه مسئلهسی خریستان ارمنیلری اوتودن بری حایه ایدن اوروپا طرفندن یکیدن میدانه چیقاریله جقدی. ایکی صورتدهده عصیان چیقارمق، قاتلی واسطهله تشبث ایتک ارمنی، منتفی بهوده بره مقتله سوق ایلکدی. ارمنیلر روسلره یاردم ایتدکاری ویا عصیان چیقاردقلری تقدیرده، اتحاد قومیتلرکده عین واسطهله، بلکه ده شتلی بر صورتده، مقابله ایلدجکی طبعی ایدی.

ارمنی قومیتلری بو ملاحظه‌لری قطعاً نظر اعتباره آنادیلر. ده‌ها زیاده، سنلردن بری قیلربی کیرن احتراضلرک منفور تأثیرلرینه تابع اولدیلر. تورک وارمنی، بر مدت بتلیس ووان حوالیسنده قان و آتش ایچنده بوغوشدیلر؛ اوصورتلرکه، بوغوشدقلری بلده‌لری، چاریشدقلری قصبه‌لری یانین رلرینه جور دیلر. وان، بومصادمه‌نرمه آلم بر صحنه تشکیل ایتدی. روس اردوسی ایلرله دیکه ارمنیلرک شدت وجسارتلری ده آرتیوردی. بعضی نقطه‌لرده ارمنیلر متجاوز، تورکلر مدافع وضیمده قالدیلر. تهمجیرلر و قتللر بر بری ولی ایتمکه باشلادی. آناملوولی به کیرن روس اردوستنک یکانه مساوئلری، ارمنیلردی. انتقام، استقلال، احتراض امللری ارمنی چتله‌ری غلیانه کتیرمشدی. روس وارمیدن مرکب فرقلر، تورک وارمنی جسدلربی چیکینه‌رک ارضرومه طوغرو ایلریلورلردی. ارضروم تخلیه ایدلیدی زمان، روسلرک ایلک اجرا آتی، ارمنی طابورلربی شهره صوقامق اولدی. روسلر بک‌ای بیلیورلردی که، ارمنیلر ارضرومه کیردکاری تقدیرده تورکاری فحجیع بر صورتده پارچه‌لایا جقلردی. روس اردوستنک

حمایه سی آلتیده یاییلاچق بوجایتلر تورکلری روسلردن گھیا تنغیر
ایده بیلیردی . حال بوکه روسلرک غایه سی تورکلرک سکونندن استفاده
ایده رزک ارزنجانه ، سیواسه ، طبرزونه قدر ایلیله مکدی . روسلر
بومقصدلرینه نائل اولدیلر . صاری قامشدن ارضومه قدر
شمندوفرلر دوشه یه رزک ، (زیغانه) نك قورقونچ یوللرینی منتظم
برحاله افراغ ایده رزک ، طاغلرک یوکسک تپهلرندن تلغراف تللری
آشیره رق ، ده قوویلر دوشه یه رزک ، کوریلر یاپارق طبرزونه قدر
ایلیله دیلر . روسلر ایلیله دیکه ، ارمیلرک تجاوزندن قورقان اهالی
اولرینی بارقلرینی براقیور ، آج و بریشان ایچیریلر التجایدیوردی .
قالانلردن بعضلری ، روملرک وارمیلرک جاسوسلقلری یوزندن دار
آغاچلرنده جان ویریوردی . بعض شهرلرده تورکلر ، روسلردن ،
روملردن وارمیلردن متوالی ظلملر کوریوردلردی . طبرزونده
مسلمانلرک قایلرلی تکمه له نیور ، قادینلرینه تجاوز ایدیلیوردی .
تهایت روس اداره سی تأسس ایتدیکه بوتجاوزلرده بدرجه یه قدر
تهایت ویرلدی . خلق مستریخدی . چونکه آج دکلدی ؛ عائله لری
سیغیلانه سوروندیرلیوردی . مملکتده حقمنزلق قالدیرلشدی . چالیشیورلر ،
پاره قازاتیورلر ، حققلرینی ضایع ایتمیورلردی .

روس حیاتی پک آز زمانده ، صاری قامیشدن طبرزونه قدر
تمامینه تأسس ایتشدی . چارشیلر و دکانلر نفیس روس امتعه سیله
طولمشدی . اتحاد حکومتی بوتون غنیه لرده روسلرک آچقلرینی
اعلان ایدر ، استانبول خلقی آچلقدن اولدیررکن ، ارضرومک قارلی
طاغلرنده ، زیغانه نك چاملی اوچوروملرینک کنارلرنده ، یول یامعقله مشغول
عمله لر نازه اکمکنی یور ، بول شکرلی چایی ایچمیور ، دوت بش
مانات کونده لک آلیوردی . تورک ایشجیلر ، آراه جیلر وضعیتلر
بو حالدن هپ نمونلردی . وقتیه تورک مأمورلردن بخششی یرینه
توقات یرلرکن ، شیمدی رس ضابطلرندن ومادامهلرندن بول بول
پاره آلیورلردی .

اتحاد حکومتك ظالمانه اداره سندن سوکرا ، روسلرك دشمن اداره سی بيله عصر لر دن بری سعادت ، امنیت ، عدالت یوزی کورمه یین خلق ایچون عادتاً رفاه دوری یرینه کچمشدی . اونلرك جاهل دماغلری بيله روس اداره سنك انتظامی تقدیر ایدیوردی . بر زمانلر سفیل و علیل عسکر قافله لرینك آجاقدن اولدکاری قورقونج یوللرده شیمدی طریف مادامالار ، پارلاق اونیفورم لری روس ضابطلری اوتوموبیللرله کچورلر ایدی . شهرلرده تیاترولر ، سینما مالر ، شنگلر هرشی موجوددی . تورکلری لك زیاده دغدار ایدن برشی وارسه ، اوده جامعلرینك آخورلره تحویل ایدله سیدی . مع مافیه روسلرله انسیت پیدا ایتمه باشلامشله ایچلرندن يك چوقلری روسجه بيله اوکرنمشلردی .

بو سکون اوزون مدت دوام ایتدی . بالشه ویکلکک ظهوری روس استیلاسی آلتده یاشایان تورکلرك فلاکتلرینی موجب اولدی . روسلر انبارلرینی یقما ایدمک ، آتلینی صاهه رق ، ضابطلرینی اولدیره رک قاچورلردی .

تورکلرك ، بوفر صندن استفاده ایدمک ، استیلا ایدیلن وطنلرینی قورتارمایه چالیشه قچلری طبعیدی . فقط ارمیلر اونلرك بوتشئلرینی عقیم براقایه چالیشدیله . روسلر ملکتلرینه صاوشدقجه ، اداره یی ، ضابطه یی ، حکومتی الارینه آلدیلر . بر زمان کلدی که ، استلافچیلرك صادق متفقلری ، ارمنی حکومتی شکنده ، اشغال آلتده بولنان لرلری کاملاً محافظه ایتمه موفق اولدیله . اوتاریخندن اعتباراً تورکلر ، کندی وطنلرنده ، ارمنی تبعه سی اولار ق یاشایاچقلردی . اساساً سلاحرلری آلارندن آلمشدی . باشلرنده ، کندیلرینه اداره یی درعه ده ایدن ملت ، موجودیتلرینی بيله احیایه سعی ، باریشمق بیلمز بر دشمندی . اونلر ایچون بوکوزل ملکتلرده اولوم ، سفالت هر زمان حاضردی . تورکلر نظرنده ارمنی حکومتی ، تپه لرینه آصیلشم بر یومبا دیمکدی . بو بومبانك قانه بویانماسی ایچون هیچ برسیبه ، حتی هیچ بر جرعه ده لزوم یوقدی . تورک قانی ارمنی ایچون مباحدی .

ارمنی قومیتلری آنجیق تورک جسدیت باصره رق یو کلمه یی دوشونورلر ایدی . بونگله برابر بویچی ، حریص ، انتقاهی حکومتک هیچ بر تشکیلاتی یولده دکلدی . ارمنیلرک مقصدلری روسلرک رجعتی اوزریته وطنلری استرداد ایدم جک اولان تورک اردولریته مقابله ایتمکدی . بونگله ایچون روسلرک بر اقدقلری اسلحه و مهماتی صافلابورلر . روسلردن یو کسک معاشرله طوبخی و بیاده ضابطلری آلیقوبیورلر ایدی . زراعتدن ، تجارتدن ، صنعتدن باشقه شیلره اشتغال ایتمدن ارمنیلر ، روس اردوسنک اقسامندن ضابطلری معرفتله استفاده جالیشیورلردی .

بالخاصه ارزنجانده ، ارضرومده حکومت ارمنیلرک اللرنده ایدی . تورکلر بو قورقونج اداره آلتنده سلاحدن ، مدافعه دن ، حمایتدن ، هر شیدن محروم ، بیکس بر تبعه حکمنده ایدی . همان هر لحظه دوشوندکاری ته لکه ، ارمنیلرک خلیع انتقاملری ایدی . ارمنیلرک دوشوندکاری ، تورکلرک قورقورلری حقی کوستره جک ماهیتده ایدی . فی الحقیقه بونلرده وان و بتلیدس قتاللرینک ، آناطولی تهجیرلرینک انتقامی آلمایه فرصت کوزه تیورلردی . ارمنیلر استانبولک فتحی متعاقب تورکلرک ایلك تبعه لری اولدقلری زمان ، قانع سلطان عهد ارمنیلرک رفاهتی ، بطریقخانه لرینک تأسیسی دوشونمشدی ؛ شهیدی ارمنیلر ، ایلك تبعه لری اولان تورکلردن انتقام آلمایه جالیشیورلر ، منفرد جانیلرله حرصلری تسکین ایدیورلردی . بعضاً سواققلردن طویلا دقلری مظلوم تورکلری عمله قولریته کوربیورلر ، طاقم طاقم بوغازلایه رق خندقلره آتیورلردی . ارضروم ، ارزنجان ، طریزون و جوارنده مدھش بر ارمنی ظلمی حکم سوریوردی . ارمنیلرک مقصدی ، اداره لرندم قالان تورکلری تجریم ایدمک ، اصول دائره مندیمه تدریجی بر صورتده احیا ایلمکدی . اک زیاده اولدیردکاری ارککلردی ، قادینلره او قدر تجاوز ایدن یوقدی .

اسقیلا ایدیلن شهرلرده تورکلرک بر قسمی مهاجرت ایتمش .

قالانلرده روسلرک تخلیه سی انساننده پارچه لاشمشدی . اوزماته قدر
تورکلری حایه ایدن روس اداره سیدی . روس اردوسنی چکلمه یه
باشلادی ، بالک ویکلر وطنلرینه قوشدقلری زمان ، ارمیلرک تورکلری
احایه چالیشه قتلرینی اولرده بیلورلردی ، حق ارنجیلمک تخلیه سی
انساننده بو فلاکت ظن ایتدکلری کی وقوعه کلشدی . روس
ضابطلری اوقدر اغراضه شلر ، ارمیلرک نجاوزلرینه مانع اولامامشلر
ایدی : بر روس ضابطی آمرینه بوللادیقی رابورده تخلیه حرکتی
خبر ویررکن شوسطرلری یازیوردی : « قتل عامه مانع اولق ایچون
نقدر اغراضه منه موفق اولامادم . ارمیلر سکنز یوز کشی تلف
ایتدی . شهر تخلیه اولوندی . الله بویوک ، »

فقط اصل قتل عام ، دها صوکر ، عثمانلی اردوسنک ارنجیلمک
اوکلرنده ، طربزون جوارنده ، اضروم اووارنده کوردونیدی زمان
باشلا یاجقدی . فی الحقیقه بوقال جدا مدتش اولدی : عثمانلی اردوسنک
بطی حرکتلری تورکلرک فلاکتلرینه سیبت ویردی . ارمیلر شهر
خارجنده عثمانلی اردوسنه چته حالنده قارشی قویورلر ، داخلده خلقی
قیشله لر طولدی یارق ، اولره قاباق اوردیریورلردی . بعضاً
قاللرینی اودونلر اوزرنده کسیرلر ، نعللرینی قویورلر طولدیریورلر
ایدی . عثمانلی اردوسنک ایاریلمه سی ارمیلرک امیدسزلکلرینی ،
ظلملرینک شدتی برقاندھا آرتدیریوردی . بوا مید بوستون قیریلدی
زمان ، ارمی چتلری ، عقور بر جان اوار حالنه کلشلردی . اولری
بیقورلر ، بنالری یاقورلر ، ترهلری پارچالایورلر ، تورکلری قورشوتله ،
سونکو ایله آل قاتلر ایچنده یلره سیریورلردی . اضروم ، بوقانلی
وحشتنک اک فوجیه مهنه سیدی . حکومت قوناقی ، حق اخشاب بنالرک
یک جوخی یاقیلشیدی . اضروم اوواسنک ، (بالان دوکن) تهلرینک ،
اکرلی ضایعک سهاره یوکسلن بیاضقلری اورتاسنده ، اضروم ،
فراد وغانی سیاه دومانلر شکنده ، آله ولر ایچنده ، آفاقه یوکسلرک
یاتبور ، سامطرو مدرسلر ، اسکی عثمانلی قلع لری ، بوسیه یانغین دومانلری

ایچنده زمان زمان بیاض بنالریله میدان چیقورودی. اضرورم جهنمی
 بر فجاعت ایچنده ایدی. بو عقور آلهولر آلتنده قارلر اوزرنده ،
 قارلری یارلش، جکرلری قوبارلش مصوملر، قانلرایچنده یانیورلردی.
 ارمقی قومیت لری اکیچه صنعتلری بوتربیتده کوسترمشر، بوفجیع
 تحلهلری اردونک بکه جکی بولار کنارنده حاضرلامشردی. ارمیلرک
 اضرورمی تحلیلهلری اوقدر فجیع اولمشدی که یوزلرجه ارکی اولره
 طولدرمشر، اوزلرینه بزین دوکدرک دیری دیری یاقشاردی. آلور
 ایچنده، یانارنده کی اولردن آلدقلری بالعه ایله دیوارلره اوراق بردلیک
 آجاق حاجایه موفق اولالاری، عباتلی اردوسی یقشنجه یقدر آچوسفیل،
 یانغین خرابه لری اورتاسنده یاشامشردی. استانبولده کیمسه نک
 برشیدن خبری یوقدی. انور پاشانک مدعش سانسوری، کویا ویریلن
 طوپراقلر استرداک ایدیله جکمش کی، خلقدن بوتون فلاکتلری
 ضافلامایه غزم ایتمشدی. بعضاً دشمن طیاره لری اطنه ی بومبارله
 خراب ایدیور، بد بخت اهالی آتی بر اولومله پنجه له شیوردی.
 حکومت ایسه رسمی تبلیغده، یاردونه ک اولدیکنی و یا خود بومبانک
 ائتلاف تبعه سندن برینه تصادف ایتدیکنی حکایه ایدیوردی. انگلیز
 اردوسی حله یاقلاشدیغی حالده ماق اغفال ایدن قرارگاه آلآن سینا
 جبهه سندن بحث ایدیوردی. اک غریبی، استانبولده، خلقک
 کوزی اوکنده کین فجاعتلرک بیله یاکلش بر صورتده اعلانیدی.
 آرتق پک واضح کوریلوردی که، حکومت و قرارگاه کنسیدی
 غفلتی بیله اذواک ایدمه جک درجده شیرر ویلانچیدی. اساساً
 طوغریسی اعلان ایتسهر، کندیلرینی مسئول ایدمه جک، علیله رینه
 غلیان ایله جک هانکی قوت واردی؟ انور پاشا صاری قامشده یوز
 الی بیک تورکی جهالت قوربان ایتدیکی زمان، کیم سنی چیقارمشدی؟
 تورکیده هانکی جنایتک، هانکی فجاعتک مشولی آرانمشدی؟
 اتحادچی ذهنیتی، اوجاق غیوتی، ذاتا بوتون جنایتلری غفواتیورمیدی؟
 اونلرک نظرلنده جنایت، غزم و مناتی کوستره جک اک پارلاق فضیلت

دگلیدی ؟ نظارت موقعی اشغال ایدنلر آره سنده بیله قاتلر واردی .
 ذاتاً خلق بو اداره آئنده یاشامایه آلیشمشدی . سلائیکن استانبوله
 حریت کئیرن قهرمانلر هب سلاحلی ، فابادانی کئچلردی . چیقاردقلری
 غنمه لرك بیله آدلری (سلاح) ، (طوب) و (خجر) دی . حق
 غنمه لرینک باشلرینه (خجر) دییه یازدیریورلر ، کنارینه ده شو
 تهدیدی علاوه ایدیورلردی : (مستحق اولانلره) . اونلرک فکر نجه
 بومستحق اولانلر ، علمله ، عرفانه تنور ایدن ، اوروپا سیاستی
 قدیر ایدمرك وطنك اوغرا دیقی تهلكلری بی پروا سویلرین ، عثمانلی
 وطنك بالدیری چییلاقلر النده رذیل اولماسنی تجویز ایتمینلردی .
 حال بوکه طویلر یینلرنده باطلا یاجق ، خنجرلر سینلرینه صاپا لانا جق
 شیرلر ، کندیلریدی . خلقک ناموسکار صنفی بویله وکلا اداره سنده
 یاشامای عثمانلیق نامه ذل عد ایدیورلردی . آرتق حریت ، عدالت ،
 وطن ، اتحاد ، ترقی ، مشروطیت کلملرندن نفرت ایدیورلردی .
 ۱۰ تموزک غلیانی و هیجانلی کونلری خاطر لانا ن شرقیلر بیله قلبه
 درین بر الم اویانلردی . بعضاً عثمانلی روحه آغیر و وقور الهی
 نغمه لری شکفنده عکس ایدن راست تراه لرندن صوکر ا :

اردوض ایتدی عین

شرقیسی کویا ملی حسیاته ، ملی حیا ته ترجان اولیورمش کبی
 ریا کار برشوق و سرور ایله سویلندیکی زمان ، انسانک کوزلری اوکنه
 اتحادجی تورکلردن ، آرن اوودلردن ، چنکانه لردن ، بولغارلردن ،
 روملردن مرکب بر حرکت اردوسی کلپور ، طوب سسلری ،
 میترا یوز کورولتولری ، ۳۱ مارتده هیچ بر دخلی ، هیچ بر جرمی
 اولمادیقی حالده خلع ایدیلن ، سراپی رسنه قهرمانلری طرفندن یغما
 و تاراج اولونان سلطان عبدالحمیدک الم وضعیق ، دها صوکر ا یازید
 میداننده ، آیاصوفیه اوکنده ، نیشان کولنشنک سحری یالدر لویله
 پارلایان کستانه آغا جلرینک مبارک یشیلکلری آره سنده ، بی
 سهارلر اوزرنده ، بیاض البسه لری ، چییلاق آیقلری ، کوکسلرنده

یافتلر ، قاص قاتی کیلمش ، سارارمش ضابطه تمشلرینک ماتم انکیور
 و قورقونج برشکده سالاندقلری تخمیر ایدیلوردی . اوج .. نه فجع
 نه قانی ، نه خشیتی کونلردی ! اردومن کاشکه بین ایتمه ایدی ،
 کاشکه وطن اومنحوس بین یوزدن آتی یوزنه لک شرف و ناموسی
 غائب ایتمه ایدی ، کاشکه دولت اوج بیحق تورمه دینک ظلم و سقاوتی
 ساقه سیله معزز اولکلرینی ، مقدس طور اقلرینی الدن چیقارمه
 ایدی ! حال بوکه اردویی بریشان برحاله قویان اتحاد جیلردی . اون
 سنه در عثمانی اردوسنک چکدیکی فلا کشری ، کوردیکی فجاعتلری
 دنیانک هیچ براردوسی کورمه مشدی . بنده ، کرکده ، آرناو و دلقده ،
 بالقلندره قان و آتش ایچنده سنه لرجه چاریشان ، عثمانی اردوسیدی .
 اتحاد جیلر عثمانی سلطنتی غصب ایدملی اردو هیچ برسنه راحت یوزی
 کورمه مشدی . طلعتک امانه دیپلوماسیسی آرناو و دلقده اصلاحات
 یاقمق ایسته یور ، اردو قوشدریلوردی . انورک حریص دوشونجه لری
 اردویی کنج لشدیرمک ارزو ایدیور ، ینه اردو ارکانی بریشان
 ایدیلوردی . کنج پاشالردن بمضیلری تجریمه سزلکلری و بحریکسز
 لکلرله دشمنک الک فائق قوتلرینه صالدیریورلر ، ضررینی ینه اردو
 کوریوردی . بوتون بوفجاعتلر یاییلمقله برابر مسئول اولان ، تجریمه
 ایدیلن ، هیچ بر پاشاده یوقدی . شهرار تسلیم ایدلر ، مغلوبیت
 یورغونقلرینی مستشارلق صندالیه سنده چیقاریورلر ، اردونک
 سلامتی دوشونه رک یاییلاجق حرکاتک تهلککسی آکلانلر قاعده
 سوق اولونیورلردی . بوتون بویولسزلقلرک مسببی ، انور پاشانک
 اهایلیدی .

انورک بودرجه ضلالته دوچار اولسی شایان حیرتدی . ۱۰ تموز
 حادنه سنک ناموسکار قهرمانی کندیسندن قطعاً مأمول ایدیلده چک
 برکریومه دوشمشدی . آرتق بوضالاتدن چیقماق اونک ایچون
 عیالیدی . یایدینی ایشلری ، دوشوندیکی املری ، هیچ شپه سز ،
 وطنی فلاکته سوق ایتمک ایچون یاییوردی ؛ فقط دوشونجه سنک

علمی اساس پر مستند اولماسی ، املالریک واهی واشتار حرصه
 حبشی اولماسی اولی مرحله خطا و فجاعت اوجوروملرینه آتیوردی .
 انور عثمانلی خاندانه انتساب ایتدکدن صوکر ا بوسبتون تبدیل فکر
 ایتشدی . کندینی خاندانی قورقاراجق ، شرفی اعلا ایدمک چک بر
 موقعده صانیوردی . تاریخی عنعنه لری احیا ایتمک یگانه اندیشه سیدی .
 اطرافنده کی اختیار ، عننه پرست ، مرادارده موقعلربی محافظه
 پالیشان کیسه لردده بوکا تأثیری اولیوردی . کاه خزینته هایوندن
 یاوز سلطان سلیمک خنجرچی چیقارتیور ، ضابطانک عین مودلده
 خنجرلره مجهز اولمالربی امر ایدیوردی . برسنه قلیچ طاشیان
 ضابطان ، ایتسی سنه میچ ، اوبرسنه قیصه برقاما ، اوبرسنه خنجر
 طاشیورلردی . بوتبدل ، اردوده تجهیزانک یکسقلغنی بوزیوردی .
 انور یالکیز وظیفه سیله ده مشغول اولمازدی ، لسان سیاستده
 باشلیجه مشغولیدی . حریبه نظارتنده تطبیق ایتدیردیکی منفصل
 الفبا ، برقاچ سنلر یچاره مأمورلری کفرلره سوقارق وظیفه ایفاسنه
 مجبور ایلمه مشدی . بونسکله برابر حریبه نظارتنده جدی
 بر انتظامده واردی . انورک نظارتندن اول شعبه لری طولدیران پاشالر
 ومیرالایر قالدیرلمشدی . آلمان موفقیتی انورک حرصی آرتدیریور ،
 فقط اخلاقی بوزیوردی . انور ، خاندان دامادلری ایچنده مهم
 بر رکندی . عائله سی آرتق خاندانه انتساب ایتش دیمکدی . بر زمانلر
 پاشالک ورتبه نك علیهنده بولونان حریت قهرمانی ، باباسنی ده ،
 موجهنسی ده پاشالغ قائل ایدیور ، سرنجه بک یوقوشنک اوورتده ،
 ابوالهدانک قوناقلرینه ، بلند وشدادی نظیرلر وجوده کتیریوردی .
 باباسی بیله قارتنده رتبه ومأموریت یرینه ، غریب برنام طاشیوردی :
 انور پاشا باباسی !

برزمانلر مکتب حریبه ده محجوب برادا ایله طولاشان ، مناسرت
 شیوه سی الان ترک ایدمه یین انور بک ، شمدی سلطان محمد خامسک
 سلطنتنه شریک اولمشدی . مع مافیه انور ، سرانجه صمیمی برسیا

دکلمدی . انور گندینه اولیه بر بایه و بریوردی که ، عثمانلی خاندانی
 کووا عظمت و شوکتی ادامه ایچون بو کنج پاشایه محتاج ایمشده .
 شمدی اونک مظفری ، اونک غیرتی سایمسنده عثمانلی مالکیتی
 تهلکدن قورتاریور ، عثمانلی تختی دشمن تجاوزلرندن وقایه
 جالشیوردی . انور نفوذندن استفاده ایدیور ، جغتاکر آلور و
 هر صهر غصب ایدیور ، ثروت صاحی اولمایه جالشیوردی . مع مافیہ
 یایدی حرکتلرک ماقبتی ده و شونبور دکلمدی . برکون ، بوریکدی بران
 تروکلرک الذن آیناجقنه ، بو غصب ایدیلن عرصه لک استرداد اولوناجقنه
 اوده قائلدی ؛ بونک ایچون بوتون املاکئی زوجہ سنک ، ناجیه سلطانک
 اوزرینه یایدیریوردی . دامادلر ایچنده انور درجه سنده نفوذ صاحی
 اولان یوقدی ، سرانی وکلانک ، بندکانک ، اسکی قاتل آرقداشرینک
 جمعیدی . استانبول خلقی آچلقدن اولورکن ، اوراده سازلروا کلنجہ لوله
 اتحاد ارکانه و آلمانلر ضیافتلر جکیلدی . سرانک یالکزیمک
 مصرفی آیدہ بیگلرجه لیرانی تجاوز ایدردی . انورک آلمانلرہ صوکه درجه
 اعتمادی واردی . بو اعتماد اونی ، هیچ لزومی اولمادن تورکیہ یی فلاکتہ
 سوروکلرک سوق ایتشدی . بو اجتہادی بلکہ طوغزو اولاییلدی ؛
 فقط بدبخت و آج ملتی قان و آتش طوفانہ صوقدقدن صوکرآ ،
 کریدہ قالان اولادلرینی و عائلہ لرینی آچلقدن اولدیرتمسی ، اردودہ
 و معیتده یاییلان سوء استعمالرہ کوز یومامی ، خرسزلری و محسکرلری
 حامیہ ایتمسی ، اردونک توانا و کنج قهرمانلرینی جہالتی و تجربہ سزلکی
 یوزندن مقتله آتامسی عفو اولونماز بر جنایتدی . انور ، عین جنایتی
 بالقافہ حربی اتناسندہ کلیولی شسبه جزیرہ سنده ارتکاب ایتمش ؛
 بیگلرجه وطن اولادینی شارکویدہ بولغار سونکولری آلتندہ
 پارچه لانتشدی . خلق دها بونی بیله خبر آنامشدی . ملت ، دها بو
 جنایتک بیله حساسی کورمه مشدی . فقط او ، اولدیردیکی بیگلرجه
 انسانلرک قاتندن ، اولادلری سونکو آلتندہ جان و یرن فقیر و بیگس
 عائلہ لرک ، یویونلری بوکوش ، صاحی یتیمہ دک یتیملرک فریادتدن دودہ

قدر وجدان عذاب طوع یا بوردی . توریه نك، تورك عرقك الك بيوك
قانی اعیانده چیزمه لرچی شیقره راق، جانیلری خنفر شکله
آکاتیور، قانی عدالت و انسانیت حسیله چارپارق قارشینه چیقان،
یادینی جانیلرک حسابی و قورصداسیله صوران نك براعتراضه قارشى
بیله تهدیدکار و مغرور نظرلر فیلاتیوردی .

انورك اداره سنی احتکارله ، خرسزلقه تلویث ایدن الك بيوك
مختکر ، طوبال اسماعیل حق پاشا ایدی . محمود شوکت پاشانک بو
مشنوم یادکاری استانبول خلقی آچلقدن اولدیرن الك بيوك مختکردی .
لوازم دائرهمی طوبال اسماعیل حقنک زماننده رسمی بر احتکار
مرکزیدی . اوطنسنگ اوکی همان هرکون حریبه دن مطرود کلخان
بکاری ، ضابطلکدن مستغنی اتحاد فدایشیری ، مبعوثلر ، یهودیلر ،
روملرله طولو ایدی . الك اوجوز فیثاته آلتان امتعه ، اشیا و ارزاق ،
بوراده الك مختکرانه فیثاتلرله مناقصه قونور ، استانبول خلقی
آچلقدن اولدیرن ظالمانه معامله لر بوراده قرارلاشدیریلردی . بولغور
پالاسلرک ، بر جوق بازارلرک سرمایه سی هپ بو منبعندى . طوبال
اسماعیل حقنک فقیر تاجرلری بیله ثروت و یسار صاحبی لیده جک
بر قدرته مالککدی . کندیسله مناقصه گیریش ، حق دوستلق ایدن تاجرلر
بر طرف ، اداره سندمکی ضابطلر بیله اردونک الک بختیار قوللریدی :
اوستلری تمیز ، اگمکاری خاص ، ارزاقلری بول ، پاره لری مبدولدی .
لوازمده ضابط نامزدلری واردی که ، اشقیا تعقیبنده ، آناطولینک
یالچین طاغلرند . سه لرحه صاحبی صافلقی آغارتان بیکیباشلر ، حق
میر آلایار ، اونلر درجه سندمده ارزاق آلامازلردی . قائم مقاملر
واردی که ، ایستدکارینه تشکله یایغ ، اوقه لرله برنج احسان بیوردلر ، حاجر
و محتاج ضابطلری قایلرینه دیکدکاری قراره آچماقچه نه قوغدیرلردی .
اردونک اطاشه سندم بیله مدهش بر مساواتسزلق واردی . خرسزلق
علیندی . برزمانلر اون پاره سز و بریشان قیافه کزن بعضی اخذعسکر
شعبه رئیس لری و خط قومیسرلری واردی که ، شیمدی شهزادگانک

کزدگری آراہ لڑلہ کزیورلر ، بیکلرجه لبرالق کوشکلر صاتین آلیورلردی . یهودیلرک ، روملرک ، ارمینلرک بر جوقلری یونلر طرفندن عادنا خراجہ باغلاشمشدی . استانبول سوقاقلری اسنان داخلندہ کنج بکلرلہ ، یهودی ، روم وارمنی کنجلیریلہ طولو ایدی . فقیر اولادلری عملہ قوللرنندہ ، صوغوق جبہ لردہ فداکارانہ دشمن قورشونلرینہ کوکس کرلرکن ، اونلک پارہ قوتیلہ جانلری قورتارلرلردی . انور بوتون بوسوہ استماللرہ کوز یومیوردی .

احتکارک عسکری قسیمی بو صورتلہ دوام ایتدیکی کبی ، قطاریہ شرکقده اتحادجیلرہ یی بر تجارت منبی تشکیل ایلہ مشدی . ملای صوبقی ، خلق آج براقق ایچون هر درلو تشکیلات یاپیلشمشدی . خصوصیلہ ملی تجارت ، عادنا ملی بر جانیئتدی . بو جانیئتہ اشتراک ایچون ناظرلر ، دفتردارلر ، والیلر و متصرفلر مأموریتلرندن استعفا ایدیورلر ، آل برلکیلہ بد بخت خلق اولدیرمکک چالیشیورلردی . فقط بو جانیئتہ کثزایدہ اشتراکی اولانلر ، تجارتلہ مشغول معیولرلردی . اتحادک تاجر و محتکر معیولری ملنک الک محقر صنفی تشکیل ایدیورلردی . اتحادک جانیئلری تصدیق ایچون بوذاتلرک آغزلریلہ طویال اسماعیل حق چواللارلہ شکر آتیور ، طلعت دستہ دستہ امتیاز براتلری طیقورلردی .

حرب عمومی معیولری ، ایچلرنندہ بش اون ذات مستثنی اولوق اوزرہ ، متباقیمی احتسکاری شریعتہ ترجیح ایدن خواجلرلردن ، زوربالرلردن و محتکرلرلردن مرکب بر مجلسدی . حق مجلسده دکل ، عادنا بر اصناف لونجه سیدی . بر زمانلر خلقک حرمتلہ تالق ایتدیکی معیولرک ، شمدی عبدالحمیدک خفیہلری درجه سنده خلق نظرلندہ قیعتلری قلامشدی . خلقک الک جاهل طبقہ می بیلہ اونلرہ حسیانہ ترجیح اولہ حق اسمار بولمشدی . کیمی مجلس منسوبان ، کیمی مجلس منحوسان دییورلردی . فقط اونلر بوتحقیرلرہ ، بونفرلرہ کلیاً لاقیدہ تجارتلریلہ ، اکتانجه لریلہ ، سفاعتلریلہ مشغول اولیورلردی . ایچلرنندہ

اولہ لری واردی کہ مترہ سارینک یاقارینی بش لیرالق باقتو ملرلہ
دوشہ یورلرہ قارالقمده سیغارہ لری آرامق ایچون باقتو یاقبورلردی .
سو امتیازلری ییشندہ قوشان بو یاشارہ توتون بالیہ لری اورتہ سندہ و ذیل
اولان بو حیقتسز آدملرہ شرف و وقار آرامق بپودہ ایدی .
مؤکلری بولوندقلری ملت ، هر کون آجلقدن اولیوردی .
فقط اولنرجه بوده کافی دکلدی . جہہدہ دشمن قورشونلریلہ تلف
اولان ضابطلرک بدبخت عائہ لریخہ اولدیرمک لازمدی . حتی
محتکر مبعوثلرک ظلمی یانندہ ، دشمنک حرکاتی دہا انسانیدی .
سپر محاربہ لری ، میدان محاربہ لری کبی ، جسم انسان کتلہ لرینک
تعرضنہ ، بویوک مقدارده تلفاتہ سییت ویرہ مزیدی ؛ بعضاً هجوملر
کونلرجه و حتی ہفتہ لرجہ فاصلہ لرلہ اجرا ایدیلیردی . حال بوکہ تاجر
مبعوثلرک خلقہ فداکار ضابطلرک بیکس عائہ لرینہ ، بپودہ کی چوجقلرینہ ،
اختیارلرہ و علیلرہ ، ورم دوشکندہ یان خستہ لرہ قارشى تعرضلری
دائمیدی . خلق ، اکمک یرنہ صمانلہ ، مصر اونیلہ قاریشیق چاموردن
بدتر برخلوط بیوردی . بعضاً بوا کبی صاتانار ، اللرینہ یکن دوت
بش غموشلہ کومور آلمایہ چالیشورلرہ ، آج وضعی ، برایکی کونلک
حرارتک تأثیریلہ حیاتلری قورتارمایہ چابالایورلردی . لکلی حما
ایلہ قولہ رادہ تاجر مبعوثلر و محتکرلرلہ تشریک مساعی ایلشدی .
زوالمی خلق ، طیشاریدن دشمن قورشونلریلہ ، ایچریدن تاجرلری
و مبعوثلری واسطہ سیلہ اولدیریلیوردی . ملت ، ایکی غدار آتش
ایچندہ قالمشدی . استانبولده اولولری صاراجق کفن بیلہ یوقدی .
هر کون قافلہ قافلہ فقیر جنازہ لری کفنمز ، حتی اک زنکیلری بیلہ
یاق چارشاقہ صاریلہ رق ، کومولبوردی . فقیر خلق صوک مسکتہ
بیلہ هر یان ویریشان کیدرکن ، اتحاد مبعوثلرینک ، محتکر تاجرلرک
قایا مالاری ایبکلر و الماسلرا ایچندہ ، مسیرلرہ وسینہ مالرہ ، اسویچرہ
وقارلسپادہ عمر سورییورلردی . اسویچرہ ، اتحاد قاتلرینک
زوجہ لرینہ عادتاً تفرجگاہ اولمشدی .

استانبول خلقی قاتلر اللہ صوبولیوردی . قادین ، جولق
چوجق ، اوموزارندہ کلینک اتوبلری ، قوجاقلرندہ ماکنہ لری ،
چارشیلرہ دوکولشلردی . بعض خانقلر حجابلرندن بچالری صیم
صیق اورتمشلر ، چارشافلرینک آلتندہ بریوچیچہ چاشیر ، نفقہ لری
تدارک ایچون چارشیہ قوشویورلردی . بوآج ، محتاج ، بیکس
غلبہ لک اورتاسندہ ، آلتندہ عسکرہ کیدن اوغلنک فسی ، دکان دکان
طولاشان اوسق باشی تیز خانقلر ، شہید اولادینک اتوبلری ساتارق
برکونلک نفقہ سی تأمینہ چالیشان آتالزده واردی . بعضاً خلقی
پیاسہ سی یوکسہ لیور ، خلق اویندہ کی خالیری صاتیوردی . مع
مافیہ یوفلاکت وسفالتہ حصہ دار اولانلر آره سندہ اتحادچیلردہ
واردی . بونلر ، جہالت وغفلتہ اتحادہ انتساب ایدن بچارکان
کروہیدی . ہان ہرکون ، کوشہ باشلرندہ ، کوری اوزرندہ ،
آچلقدن ترک حیات ایش ، یوزلری اہالہ کارانہ برمندیل ایدہ اورتولش
اولولرہ بعضاً ، اللہ عالمہ سنک نفقہ سی ، ہوائہ کیدرکی اوتوموبیل
چارہرق پارچہ لانمش انسان جسدلری کورولیوردی . آجلیق ، اولوم ،
احتکار استانبول خلقنک اک بویوک دشمنلیدی . - بعضاً بوآجلیق
اورتاسندہ ، اوغلنک شہادتق خبر آلان بدبخت برآنانک آجی
جیغقلری ایشیدیلیور ، خرسقیان محلہ لرنده جان صدالری ماتمانکیز ،
حزین ، فاصلہ دار طینلرلہ روحلری اورپرتیوردی . ہریردہ ماتم ،
کوز یاشی ، فریاد ، تأثر ، فغاندن باشقہ برشی کورولیوردی . خلقنک
یوفلاکتہ قارشق نظارتدن تجارتہ نقل ایدنلر ، محتکرلر ، موسویلر ،
تاجرلر پاکت پاکت بانقووط طولایورلر ، تورک حکومتشک اعتبارندن
نومید ، اللرینہ کچن پارہی آپارتمانلر ، چفتلکلر صاتین آلاق
تأمینہ چالیشیورلردی . مبعونلر و محتکرلر استانبول خلقی اولدیرمک
ایچون اودرجہ چالیشمشلر و اودرجہ یورولمشلردی کہ ، ایچلرندن
یرچوقلری یورغونلقلری کچیرمک ایچون بویوک آطہی انتخاب
ایتمشلردی .

بویوک آطه ، تورک ، موسوی ، روم وارمی تاجرلرک و حرب
 زنکینلرینک صیفه سی اولمشدی . بوراده ، تاجر ناظرلر ، محترک
 و قتردارلر ، واغون تمیه سنده ماهر ، عسکری دمپریولار ، منسوب ارکان
 حریر ، حسن پاشانک خفیه لکندن مخرج حرب زنکینلری ، ارمیلری
 پارچه لاتان قاتلر ، هب برضوب تشکیل ایتشاردی . عشرت ، سفاهت ، قار
 آهنگ بر برضولی ایدیوردی . آطه واپوری هان هر هفته قولتوقلرنده
 عودلر ، کافیهلر ، طنبورلر ، کریمچی آلایلری طاشیمقله مشغولدی .
 اک زیاده بیانو صداسه آیشیقین اولان آطه نک منور سهای حربک
 صولک سئلرنده زووناسلریله ده ایگه مکه باشلامشدی . سهای قهوه سندن
 ییشین حرب زنکینلری یوزلرجه لیرلر ویره رک کوشاظر طومشلر ،
 خلقلک جیندن آلقلری یاره لرله اکتیورلر ، صباخره قدر ذوق و صفا
 ایدیورلردی . دکر آبدال محله سنده ، آیاقلرنده طاقونیه ، قوموشو قوموشو
 طولاشان خانلر ، شمعی محشم آراهلرک آتلیری قوللانیورلر ،
 بعضاً آتلیری ضبط ایدمه یه رک فریاد و فغان ایچنده نظام جاده سنک
 غلبه لکنه رفیل اولورلردی . آطه ، باشقه بر شکله ، باشقه بر رنگه
 کیرمشدی . اسپلانید پالاس اوکنده بوسکولی یاننده ، سیاه فسلی
 ییچینلرک راقی ایچدکلری کوردلورلردی . بونلر ملی تاجرلر ، حرب
 زنکینلریدی . خلقلک بوغازندن آلتان ، احتکارلر و حیللرله بریکدیریلر
 ثروتلرک مهم بر قسبی آطه ده صرف اولونیوردی . بایرام زاده آطه ده
 کوشک طومق ایسته یور ، یاننده بر ایکی آفه ، یوزلرجه لیرا ویره رک سیر
 سفانک قوجه بر واپوریه آطه بی شریف بویوریوردی . نومورسز لکک
 بوتون فجاجتیه حکم سوردیکی زمانلرده بیله اتحاد و کلاسی آطه یه
 استیبوللر ، خصوصی یاطلرله کلورلر ، خلقلک تماس ایتمک تزل
 بویورمیورلردی . آطه نک هان هر گوشه سنده آهنگ بر دوامدی .
 حبس خانه لرده طیرناق سوکنلر ، طلعک هایه سیله واغون صانلر ،
 خلقلک آچلق و سفالقی اووناسنده صباخره قدر آهنگلر ، ضیاقلر ، عیش
 و عشرتله صفا سوریورلردی .

بعضاً جاوید یک اقدی یاد زلی و محترم کوشکنده همسفر یارینه
 الکتزق ضیالری آئینده پارلاق ضیافتلر وریور ، کیجه یاریمی
 استمبوللرله طوقاقلیاندن دوندیرمه کتیرتیوردی . اتحاد توره دیلری
 ایچون زمان و مکان اهمیتسزدی . فقیر خلقک کیسه سندن چالدقلری
 یاره لر اونلرک نظر نده مشروع بر حقدی . آتق یوز سنه ک دولتی
 دوچار ایندکلری اصمحللاه مکافاتاً الک فاحش اسرافلرله یاشامقدن ،
 سلطنت سورمکدن حیا ایتیمورلردی . طلعت و جمال هکیه لی آطه ده
 روملردن غصب ایدیلن مکتبی زیارته کلورلر ، قوجه توره دیلرک
 اسکله دن تیه یه قدر قیسه بر مسافینی قطع ایتکلری ایچون استانبولدن
 طونلرله کومور صرف ایدیلرک زحمتلر و مشقتلرله هکیه لی آطه یه
 اوتوموبیل کتیریورلردی . قوجه زورمالر ، برقاچ سنه اولسلانیک
 ریختمنده طابان تیه زک ، قهوه قهوه طولاشیرلرکن ، شمعی شرف
 وحیثینی لکدار ایدکلری بدبخت ملتک سفاق بهاسنه مصرفلر
 ایدیورلر ، اوفاق بر یوقوشه بیله اوطوموبیللر چیقامیورلردی . بو
 محترم تهرجی بیکلرجه لیرا صرف ایدیلرک ، بوزلو شامیانیلر ،
 نفیس دوندیرملر ، مکلف یمکلرله پارلاق ضیافتلر تعقیب ایدیوردی .
 تورک وروم ، صمانله قاریشیق (بویوتا) بین بوتون خلق ، بکزلری
 صاب صاری ، یانقلری چوکش ، کوزلرینک اطرافی مودارمیش ،
 آرقه لر نده ماتم انوابلری ، بوغاصلر ضیافتلک قارشیسنده ، مبهوت و متاثر ،
 اختلر ایتمکدن کری طور میورلردی .

آرتق بوظالم حکومت حجت باغلامق ناصل قابل اولاییلردی ؟
 عبدالحمیدک ظلملری بو اجلاق اداره سی یاننده پک مشروع و پک
 ناموسکارانه ایدی . قره مراد آغالر ، بکتاش آغالر ، دلی برادرلر ،
 طلمنلرک ، انورلرک و جماللرک یاننده الک فضیلتی انسانلردی . لاله دورینک
 اسرافلری ، بو شقاوت دورینک قصدی اهانتلری یاننده هیچدی .
 اوزمانلر خلق ، ملتک فکری تربیه سنه مصروف اولان بو حیاتی
 بیله چوق کورمیش ، لاله دوری رجالی آل قانلرله بویامشدی .

شمدی ، بوغاصبانه اداره یه قارشى نه عصیان ایدن ، نه سس چیقاران ،
 نه ده اعتراض ایله بن واردی . اسکی عثمانیلرک حق و حیثیت نامنه
 غلبان ایدن قاتلری بوتون طامارلرده قورومشدی . معافیله هرکس
 سلطان عبدالحمید دورنی آرایور و تقدیر ایدیوردی . ۱۰ قوز
 عصیانک ایلک کونلرنده عبدالحمید دورینک ظلملرندن شکایت ایدنلر
 بو استبداد زمانلری برکون کلوبده سعادت دوری تلقی ایده جگهری
 بردلو دوشونه مشلردی . وطن بریشاندی . عثمانلی خاندانک ایکی
 یوز سنهده قانلر دوکدرک ، مشقتلر چکدرک فتح ایلدکلری معظم
 بلده لری ، اتحاد توره دیلری اون سنه ایچنده جاهلانه بر سیاست
 پوزندن دشمن آباقلری آلتند چیکنه مشلردی . بو امیانه سیاست
 پوزندن ناموسلر هدر اولش ، عرضلر پایمال ایدلشدی .

انور تورک عسکرلری تجربه سرلکته قربان ایدر ، طلعت
 استابول خلقتی احتکار ظلملریله آچلقدن اولدیریرکن ، جمال پاشاده
 سوریهده هر بلری نفی ایدیور ، اک فاضل و محترم سیلاری دار
 آغاچلرینه چکیوردی . سوریهده ذوق و صفا ایله عمر سورهن مصر
 سرداری سفرلرده دوچار اولدینی موقیتسزلکلری اهل اسلام
 آصقله قایتماه چالیشیوردی . جمالک بو حرکتی ، تورک اداره سنک
 عربلر اوزرنده صوگ و قلملی برحاکیتی تاقی ایدیلیوردی . تورک ،
 عرب ، روم ، ارمنی ، هرکس بومنحوس اداره نک زواته منتظر دی .
 نه سلطان محمد خامسندن ، نه هر آی آووجلر طولوسی پاره آلدقلری
 حالده ، انورک مهموز شاقیردیله قارشى هیچ سس چیقارمایان
 اعیانندن ، نه محترکرلر لونه سنندن ، هیچ بر شیدن خیر یوقدی .
 بد بخت ملت هر شیدن تومید ، ذلیل و حقیر ، یاشامیور ، عادفا
 سورونیوردی . سلطان عبدالحمیدک ارتحال ایلدیکی کون خالقک روحاً
 عصیانى ضمناً نظاها ریتش کیددی . جنازه نک کجه چکی بولار ، بیگنرجه
 اهالی ایله طولو ایدی . عبدالحمیدک جنازه سی تکبرونه یلارله کوتورولورکن
 شهید آنالری ، طول زوجلر ، اولادلری توره دیلر جهالنه قربان

ویرن باہار متاثرانہ آغلایورلر ، بر جوق قادینلر ، کوزلرندن یاشلر
دوگہرک ، الہری سہایہ قالدیرمشلر :

— باشی قالدیردہ باق . بزی کیملرہ براقیورسک ؟

دیہ باغیریورلردی . بوفریاد یک حقایدی . برزمانلر سلطان
عبدالحمیدک مستبدانہ ادارہ سی معتدلانہ تنقید ایدنلر سیلہ ، جنسازہ
نمازی قیلنہ جفی زمان :

قدریکی سنک مصلادہ ییلوپ ای باقی

ملوروب ال باغلایار قارشیکہ یاران صف صف

بیتمی تکراردن نفسلرینی منع ایدہ مہ مشلردی . مع مافیہ خلق ،
حقق مدافعہ عازم ، حقق غصب ایدن قوتلری قیرمایہ مہ با اولمادجہ ،
استبداددن وظلمدن ہیچ برزمان قورتولامیہ جفی آشکاردی . تورکیہ ،
قومیتہ ادارہ سیلہ ، چتہ جیلکہ ، یکرمنجی عصرک مدنی دولتلری آرہ سندنہ
یاشایامازدی . بو ، عادتا صاف وسالم بر وجود اوزرنده قانغرن اولق
استعدادنی کوسترن بریارہ کیددی . بویارہ نک کاملاً شفا بولماسی ایچون ،
اوروپانک بنہ سیلہ عین قانی ، عین عضوی حائر اولماسی لازمدی .
بوتکامل ایسہ آنحق علملہ ، معرفتہ ، عدالتہ ، حقیقی بوتون
چیلا قانغیلہ قبول ایتک ، حق ظاہراً دکل ، اصل فکر آ اوروبالیاشحق
سہایہ سندنہ ممکن اولاییلردی .

ملی تجارت تورک ملتق پریشان ایلشدی . دکانلردہ قرضی
یافتہ لر اوزرنده کورولن توران بربرلری ، قیزیل الما لوقانطہ لری دہ
کوستریوردی کہ ، ملی تجارتلہ ملی حرث اوموزاوموزہ کیدیوردی .
آلمان نفوذی ، خلقک بوقلا کتلیرنہ بیکانہ ، یوردی وامتہ سیلہ
صوقولمایہ چالیشیوردی . موسویلر ، آلمان نفوذنی استقبالہ حاضر ،
متہادیا آلمانجہ اوکرہ نیورلردی . روم وارمنی دکانطرنیک اوزرنہ
آلمانجہ یازیلیلر یازیلشدی . خانملریلہ آلمانجہ چالیشیورلر ، بولغورجیلر
آرہ سندنہ کندیلرینہ زوج انتخابی سعادت بیلیورلردی . مع مافیہ
اتحادجیلرک مملکت ایچون فائدہ لی اجرا آتی دہ بوق دکاندی ؛ فقط

عمومی قاتل‌لری اوقدر جوق و او درجه جاهلان ایدی که، بوقانده لری کورمک و تقدیر ایتک قابل دکلدی . ایچلرنده ناموسکار ، ارتکابه تنزل ایتیز آدمارده واردی ؛ فقط اونلرک فردی فضیلتلری ، ایچنده یاشادقلری متفسخ کتله نیک احتسادلری ، ارتکابلری وجهالتلری آرمسند غائب اولیور ، وهیچ بر تاثیر اجرا ایدمه یوردی . بو ، اویله برفساد اخلاق ، یغما ، احتکار ، ظلم و اعتساف سیلابیدی که ، اوکنه طور مق ایچون علم و عرفانه مجهز ، وطن و مدنیت حسلری هر درلو شخصی منفعتلرک فوقنده طوتان ، منور ، عزمکار ، انسانیت حسلریله مشحون ، قوتلی بفرقه نیک قانون قوتیله ، قاهرانه عزمیله ممکن اولابیلیردی . کنجلیک ، بویله بفرقه تشکیل ایدمه میه جک درجه ده ضعیف ، عزمدن ، متانتدن ، فکری سرمایه دن محرومدی . اختیار نسل ایسه ، اعیان صره لرنده بیله ، و قتلری خوش کچیرمک کیسه ایله کوتو کیشی اولماق اندیشه سیله معلولدی . سیاسی اخلاق کبی ، اجتماعی اخلاق ده سقوط ایتشدی . مملکتده علمه ، عرفانه ، حیثیه رغبت یوقدی . اتحاد حکومتی عبدالحمیدک جاسوسلق سیاستدن دها زیاده آجلقله ، استبدادله ، اوجاق حمایه سیله اهلینک اخلاق بوزمشدی . خفیه لک سلطان عبدالحمید دورنده کندن دها زیاده ایدی . باب عالی جوارنده همان هر کوشه ده ، سیویل قیافتنده خفیه لر یکلورلر ، باب عالی بناسی آلتنده ژاندارمه لر متادیا ماوزه ر تفسیملری طولایروب بوشالتمله مشغول اولیورلردی . اردومزک هر مغلوبیتی ، سوقاقلرده دوریه قوللارینک آرتماسنه سبب اولیوردی . فقط آرتق اوروله جق ، اولدیریله جک ، آیقلا نه جق کیسه قلمشیدی ؟ خلق آجلقدن ذاتاً بی مجالدی ؛ جهه لر ، تورک نفوسنی کافی درجه ده یتیر میور میدی ؟

خاتک سفالته طلعت و عونوسی کلیاً بیکنه ایدی . متره ساریته بیله واغون هدیه ایدن توره دیلر ، خلقک بو احتیاجی اوکنده اوتوموبیللرله ضیافتدن ضیافته قوشیورلردی ، استانبولک فقیر و عاجز

خلق ، آجلقدن بی جمال ، اولاد آجیسه دلخون ، آجی کوزیاشلری
دوکرکن طلعت ، انور ، جمال و یاران کاغذخانه ده سالداده آغا
کوشکنده ، خلیجه ترسانه باغچه سنده عیش و صفا ایله وقت
کیریوردلر ، طالعز سلیم نالک معزز روحی بیله دخیله ایتمکدن
حیا ایتیوردلر .

وایه ایله برلین عثمانلی سفارتخانه لری ایکی مهم اختکار میگزیدی ؛
بوایکی سفارتخانه ده آتاشه میلتندن سفیرینه قدر هر کس تجارتله اشتغال
ایدیوردی .

ارمنی تهجیری آرتق اونوتولشدی . ارزنجانده ، ارضرومده
ارمنی چنه لرینک قانلی خنجرلریله تلف اولان ، آجلقدن اولن بدبخت
تورکلری دوشون بیله یوقدی . جاوید بک ، شوخ و متبسم ، قاضی
کوبنده جیجک باراملری اداره ایدیوردی . استانبولک ظریف
خانلری ، تلرینک طراوتی کوسرمن ایجه اییک جورایلری ، شافاقلری
دوگولن ساریشین و سیاه صاجلری ، ایپکلر ، برلانقلر و آلماسلر
ایچنده ، بو وطن پرورانه شلکلر عشمه کارانه قوشیوردلر . مملکتک
اک مقتدر ذوق پرستلرندن مرکب هفتلر معرفتیه ترتیب ایدیلن بو
اکلنجهلر ، اولنر ایچون مهم فرستلرده . تورکیه نک بویوک خطایی ،
ساخه انقلابک مغرور نه گهری بوتون بوشلکلرک قلعایی لشکیر
ایدیوردی .

استانبولی آجلقدن اولدیرن ، عثمانلی سلطنتی جاهلانه سیاستلریله
اقراره سوروکله یز بو ذاتلر ذوقلری و اکلنجهلریله مشغول ، کیجهلری
قار ماصه لرنده کیکیرلرکن ، ارضرومک تبریز قاپیسنده ، ارزنجانک
طار قویولرنده ، خندقلر ایچنده ، بی روح جسدلر ، قوللری یانلریسه
طوغرو آجیلش ، آغزلری معنوی قاتلرینه انکسار ایدر
وضعینده سیاه متوجه ، چولق ، چوجق قادین ، ارکک ، قانلر
ایچنده ، قارلر اوزرنده یاتیوردلر .

خرابه‌ار اورقاسنده‌یم . اطرافده ، تره‌لر ییقلمش ، جامعلرک
 چیلیرینه وارجه‌یه قدر سوکواش . اولرک یاعش دیرکارندن آلان
 بوغوجی بردومان چیقور . اللرمی سوردیکم طوزجوالری ییله‌حالا
 صیاق . استانبولده اتحاد ارکانی ، شام‌ایاتیا نشه‌لریله ساز و آغاک
 دیکارلرکن ، بوراده بترن آلورلی ایچنده ، بوغوجی دومانلر ،
 قیرغین آلتلر آردنده فریادلری عیوقه چیقارق جان ویرن تورکلر ،
 ارمنی ظلمیله بریشان اولمشلار ، یاتیق دیرکار آلتنده یاتیلورلر .
 طریزوندن ارضرومه قدر خرابه‌دن باشقه برشی کورولمور . هیچ بر
 کوبده ، هیچ برقولوبده ذی روح بر مخلوقه تصادف ایدلمور . ارمنی
 ظلمی شمدی آجلق تعقیب ایتمش . اردو ییله وطنداشلرینه دسمنه .
 ارضرومک یمکک ذخیره‌سی قوماندانلق طرفدن ضبط ایدلمش .
 ارضروم خلقی رزمانلر ارمنی اداره‌سنگ اولوم تهلیکسندن قورولمش ،
 شمدی تورک اداره‌سنگ آجلق واستبداد بلیه‌لریله ینتاب . مختکرلر ،
 استانبولی صویدقلمری یشیمورمش کی ، شمدی ارضروم اولورلرنگ
 کفرلندن ده تجارت ایتکی دوشومشلار . روسلردن خلقک اون ایکی غروشه
 آلدقلمری مانانلری اوجر غروشه طویلامشلار . یواریماله روسیه اتمه
 آلمایه کیتمشلار ، کویا حقندن وعداتندن آکلار بر حکومت ایتمش کی
 ارضرومک ییچاره ناجرلرینه فضله اوله‌رق برده نرخ قومیشلار .
 فقط ظلملرلنده ییله مساوات یوق . ارزنجانده جایک اوقه‌سی طقوز
 یوز غروشه صائیلدینی حالده ، ارضرومده ایکی یوز غروش نرخ
 قولمش .

بو ظلم خلقی آرتق جانندن بزدرمشدی . عثمانلی اداره‌سنگ
 عودتندن صفوت وصیمیتله ممون اولان یوق کییدی . ارمنی
 ظلمی تعقیب ایتمسه ایدی ، روس اداره‌سی هر درلو یابانچیلانی
 وحش‌لرلریله برابر اهالی ایچون الک عادلانه اداره ایدی . بر قاج
 آی اول اولوم تهلیک‌سی آلتنده تتره‌ین ، ارمنی ظلمیله یورده‌کاری
 اوینایان خلق ، شمدی ده آجلق تهلیک‌سینه معروض قالمشدی .

بو تہلکے دھا طرزوں دن باشلا یوردی . طرزوںک اورتہ حلالی
 قادینلری، یانلرنده بزمردہ قیافتلی چوجقلرہ اللرنده بیجاقلرہ نفقہ لرنی
 تأمین ایچون قرارکاک دوار کنارلرنده اوت طویلا یورلردی .
 خمسی کوینه قدر بوتون یوللردہ آج وسقیل انسانلردن باشقہ کیسه یوقدی .
 جویزلکده، برصباح، اوفاق، صاریشین ، الا کوزلی برقیز ، قارشیمہ
 کلدی . ا کمک ایستہ یوردی . نہ قدر یازیقدی ! کیرلی برعی آلتندہ
 بوتون جاذبہ سیلہ کورونن سیاسی ، یرتیق اثوابلری ، کونشیدن
 قیزارمش باجاقلری ، بویندہ کیسه سی ، التده دکنیکلہ عادتا محنہ
 دیلتجی رولنہ چقمش ظریف ومستثنی بر مادہ مازلی آکدیر یوردی .
 اون اون ایکی یاشندہ ایدی . کیم بیلیر قاج آی ا کمک یوزی
 کورمہ مشدی . قیزہ برا کمک ویردم ، تشکرہ بیلہ لزوم کورمدی .
 آتی برسوینج اونی کندندن کچیردی . چلغین ، متبسم ، پرنشہ آدیملرہ
 کویا بر جیلان کی اوچدی . ناصیرلی آیاقلری بر آن توزلر ایچنہ قاریشدی .
 ایلریدہ، یتاب آدیملرلہ یورون آنا سنہ بابا سنہ، مر کبردن وانسانلردن
 مرکب مهاجرلر قافلہ سنہ طوغرو قوشیور ، قولی اوزاتمش ،
 اکمکنی کوستریور ، سوینہ سوینہ باغری یوردی :

— ا کمک ، ا کمک !

آناطولی محو اولمشدی . آجلق ، اوکسوزلک ، کیسه سزلک ،
 یریشانلق مان عمومیدی . طاغلرک جاملی یوللرنده، کوپلرینی وانالرنی
 آرامق ایچون طولاشان غریب ، آیاقلری چاریقلی ، صارارمش ،
 ظالعسز چوجقلر ، اختیار قوجہلرینی مر کبلرہ یتدیرمش ، صرب
 یوللری طیرمانان ، آجلقدن یول کنارینہ یاتارق ترلار ایچندہ بر لقہ
 ا کمک دیلہنن قادینلر کورولیوردی . (آرداسہ) دہ ، بر آقشام ، دکانلرک
 اوکندہ طولاشیوردم . دکانلرک اوکی آراہلرلہ طولو ایدی . آراہلرک
 برندہ برانسان کلہسی ، صیریمش دیشلرلہ ، آناطولینک بو قجاعتہ
 کولیور کیدی . بردنبرہ قارشیمہ بر چوجق چیقدی، هنوز سکز
 یاشندہ ایدی . باشندہ بیاض ، اسکی بر کچہ گلہ ، آرقسندہ مائی ،

یامالی بر متان ، آیاغندہ کیرلی بر شالوار ، اسکیمش بر چاریق ،
ساریشین ، طویوز ، مانی کوزلی بر اوغلانندی . یانمہ یاقلاشدی ،
کوزلرینی محجوبانہ اکدی ، یارماغنی آغزینہ کوتوردی . معصوم
واوکسوز بر صدا ایلہ صوردی :

— بورده ماجرله اکک ویریورلر مش .

بردنبہ آکلادم . تکرار صوردم . قائممقام بک ، بر آزاوئده
آج و بدبخت مهاجرلری تنظیم ایلہ مشغولدی . بونار روس استیلاسی
ارمنی مظالمی اوزرینہ وطنلرینی ترک ایدن ، بر قاچ سنہ آناطولینک
هجرا کوشہ لرنده سفیلانہ بر عمر سورددکن صوکرا ، وطنلرینہ دونن
تورکوردی . چوچنی قائممقام بکک یانہ کوتوردم . صوردی . بر
دقیقہ ایچندہ اطرافاز کویلولرله طولشدی . چوچقلہ قونوشدیفمزی
کودن کویلولر قهوه خانہ دن برر برر چیقورلر ، ضرب و متجسس
طورلریلہ بزی دیکلہ یورلردی . ایچلرندن بری درحال سوزہ قاریشدی .
چوچقلہ صوردی :

— اوغلان ، سن هانکی کویدنسک ؟ آدک نہ ؟

چوچق ، متصل چاریق ایلہ طورای قازیور ، یارماغنی آغزینده ،
اوکے طوغه و اکیان کوزلرینی یوقاری قالدیرمش ، قورقه قورقه
جواب ویریوردی :

— آدمی ؟ عثمان . خاشیلیانم .

ایچلرندن بری چوچنی طانیدی :

— طونیه لی احمدک اوغلی ...

دیدي . چوچق اوکته باقیور ، غلبہ لیکنن عادتاً اورکیوردی .
کوزلرینی یرہ دیکمش ، سورولان سؤالره ساکن و محترز بر سسلہ
جواب ویریوردی . ذواللی چوچق ، ایکی سندر آناسنی باباسنی
کورمہ مشدی . ایکی سندر ، اوکسوز ، کیمسہ سز ، افاجق بونی ،
معصوم قلمیلہ کیرہ سونده ، قهوه کوشہ لرنده یاتمش ، آج قالمش ، تحمل
ایتمش ، مرحمت کورمش ، یاشامشدی . آرتق اوہ آناسنی باباسنی اولمش ،

گندیسی کیمسه سز بیلوردی ، کویک یانی باشنه گئش ده خبری یوقدی .
قارنی آجدی . برلقه اکک بولق ایتمشدی . مهاجرله اکک
ورلدیکی کیمدسه ، طویش ، هیچ طانیماینی ، بیلمدیکی بی
بولش ، بوکوک بوینله اکک ایسته مکه گئشدی .

کویولردن بری ایلرله دی :

— اوغلان ، سنک آناک باباک صاغ ...

دیدي . الله ... عثمانک کیرلی یوزی قیب قیرمزی کسینلیدی .
طوبراقلره باقان مائی کوزلری بردنبره قاراردی . کوچوک ، کیرلر
ایچنده الری عصی بر هیجانله کوزلرینه یاییشدی . اوزون ، قلیک اک
درین کوشه لرندن کلن بر آغلایش ، بر ایگلی باشلادی . زواللی
عثمان ، هنجقره هنجقره آغلا یوردی . کوزلردن دوکولان ، کوچوک
یارماقلرینک آره سندن صیزان یاشلر ، کیرلی یوزنده بیاض ایزلر
یابارق آقوردی .

طاغیر قاراریوردی . بن ویش کویلو ، بریانغین خرابه سی
اورتاسنده ، آفاسنه باباسنه قاوشمش بر معصومک آجی کوز یاشلری
قارشینده دلخون اولیوردق .

(آرداسه) دن ارزنجانه قدر بوتون بول ، پک نادر تصادف
ایدیلن ، آج و بریشان تورکلره طولو ایدی . بر زمانلر قصه لری
و کویلری طولدیران تورک خلقی عادتاً کوکندن دینه جک درجده
اورته دن قالمشدی . مهاجرت و اولوم ، آنا طولینک حاملق تبه لرند .
یشیل اووالرند . توتن او جاقلری سوندیرمش ، عمو ایتمشدی .
مونسقوفلرک کری چکیلملری اوزونینه ارمیلر قصه لرده و کویلرده
اودرجه تخریبات یامیشلردی که ، طریزوندن قارصه قدر ، هیچ بر
کویده ، یاشایان بر جان قویماشلر ، ذاتاً طوبراق بنالردن عبارت
کویلری یاقشیلر ، ییغمشیلر ، کریلرند . خرابه لرده باشقه برتی
براقامشیلردی . شمعی ، وطنلرینه دوتن تک توك بیچاره لردن ،
ارککلری اتحاد حکومتنک جهانه ، ارمیلرک ظلمنه قربان اولان

قادیلر ، قیزلر و چوققلردن مرکب ، بو یوش محرارده ، بو قارلی یولارده ، بو صوغوق اووالرده ، وطنلرینه قاووشمق ایچون آج و سفیل طولاشیورلر ، یوللردن بک نادر کچن قازنی طوق یولجیلردن برلقمه اکلک دیله نیورلردی . فقط بوسعاده نالیتده اولنلر ایچون محال کیدی . بعضیلری فرات کنارلرنده براز اوت بولا بیلیورلر ، تفقه لرینی بریشان یوردلرینک فیضندن تدارک ایدیورلردی . یوللرده روسلرک بر اقدقلری ارزاقده یولری بکسادلر ، صوجوقلر ، بالقلرله طولو ایدی . صوغوق اووالرده آجلقدن اولن بوخلقه برلقمه اکلک ویرن یوقدی .

(کوسلر) ده کوردیکم منظره جدآ الیدی . بوراسی خراب ، چییلاق ، قسوتلی برکودی . طویراق اولر آره سندن کچن چامورلی سواققلرنده کومه لرله سرچلر اوچوشیور ، ایری ایری کوپکلر دیوار دیبلرنده اویویوردی . اووادن اسن سرت بر روزکار دره نکل کوپوکلر صولری اوزرندن عادتاً هر شیشی طوندیراق کچیور ، سرچه کومه لری شدتلی بر روزکارله صاورولار ق کویا آغا جارك دالارینه یاییشیوردی . بوراده ، ییه جک ، معدنه نکل فعالیتیه یاردیم ایدمه جک اوت بیله یوقدی . چولق چوجقندن ، اختیار قادیلردن مرکب بر قافله بو آجلق چولنک اورناسنده ، اللری قویونلرنده ، روزکارک اوکنه دوشمشلر ، اوچیورلر ، تتریه تتریه ، یالین آیق ، پاچاورالر ایچنده قوشیورلر ، کندیلرندن قاجان اولومک بیشق قووالیورلردی . نه قدر بریشان دیلر ! اولوم قارشینده بیله ، حجابیدن وعفتدن محروم طورمق ایتمیورلردی . بو بریشان پاچاورالر آره سنده ماء ، آلا ، سیاه قادین کوزلری ، کیرلی بر باش اورتونک کنارندن کورولیوردی . بر زمانلر ، بونلرده کویلرنده مسمعود یاشایورلر ، سویورلر ، قلیلرینک عشق هیجانلری آتنده چاریدینی طویورلردی . عسکرلرک آیریلقلرینه ، فجاعتلرک اک قانلی تهاجلرینه هدف اولان ، قوجه لری اولن ، اولادلری قورشونلرله تاف اولان ، هپ بو بدبخت آنالر ، بو طالعه سر زوجه لر

دگلیدی ؟ ظالم و غاصب بر حکومتك اداره سنده انسانلقلرینی ادراك
ایده مەین بویچاره لر روحلرینك تاتلرلی آلتنده زیون یاشامشردی .
تور کولرنده بیله کولکلرینك ایجھلی حس ایدیلیوردی :

درسمك اوکی كلك

خروطه کیدهك کلک

آغام یانده اولسون

طوربا طاقاق دیهنهرك

فی الحقیقه اولئر هپسینه راضیدیلر . آغلاری یانلرنده اولسون ،
استانبولك کلخان بکلر سلطنتك کیفی امرلرندن قورتولسونلر ،
طوربا طاقوب دیلنمكه بیله راضیدیلر . آغلارینه مجلوییت ، اولئرک
نظرنده اك بویوك سعادتدی . ذاتاً آغاسنی ، اوغلانی بر قاج قاتلند
کورده ، سودیکی و سوه سوه بویوتدی بی یاوروسیه مسعود و صرفه
یاشایان قاج عورت ، قاج آنا واردی ؟ بوتون آناطولی ، استانبولی
صویان ، سلطان محمد خامسك سلطنتیه اشتراك ایدن بر قاج قاتلک
امرینه منقاد ، هرچ و مرچ ایچنده یاشامیورمیدی ؟ کیم بیلیر ،
هپسنگده آغلاری ، هانکی جبهده ، هانکی گنج پاشانك جهلی یوزندن
تلف اولمشدی ؟ بر زمانلر قصه لرینه کیرن اشقیانك قاتلی ییچاقلرندن
یوره کاری اوبنیان ، او آجی کونلرک خاطره لرینی :

آغامه بیلم نه اولدی ؟

ساراردی بکزی صولدی .

ترانه لریه روحلرنده صاقلایان کیمسه سز قادیلر ، شمدی آغلرندن ،
اوغللرندن ، یاردیعدن ، هرشیدن محروم ، مجهول افکاره ، قازلی طاغلره
طوغرو قوشوب کیدیورلردی .

اطرافه اوشوشدیلر . بوروشمش ، قاتیللاشمش ، طویراقلاشمش
الار ، یامالارینك ایپلککاری روزکارله اوچوشان پایاورالر آردسندن
اوزانیور ، هر آغزندن محجوب و متأثر برس ایشیدیلیوردی :
— اوغول ، بر لقمه اکلک ، آیاغك اویم ، کولهك اولام .

ایچلرندن اک یاشلیسی ، مائی کوزلرینی مستمندانه قالدیردی :
 — بردرلو اولیرز اوغل ، اللهده بوجانی آلمیرکه ، دیدی .
 نه آجیقلی برلوحه بدی ! بو بدبخت خلق عصرلردنبری اولمک
 ایسته یوردی . ذاتا بویله بر حکومت ، بویله بر اداره آلتنده سورونمکدئسه ،
 اولمک مرجع دکلیدی ؟

آجق و اولوم هر طرفده حکم سور یوردی . کاه فرانک جاغلایان
 و آغلایان ساحلرلرندئسه ، قورقورنج قایار آره سندئسه ، آج بر کوپکک
 ارمیلر طرفدن اولدیرلش ، بولک کنارینه اهلکارانه بر اقلیمش بر
 تورک تعشق یارچه لایه یارچه لایه ییدیکی کورولور ، کاه کویلرک
 اوکنده ، دیشلری صیرغش چوجق کلهرینه تصادف ایدیلوردی .
 ارزنجان عادتا تورک مقنیلیدی . محله لر همان کاملا
 دینه جک درجه ده خرابدی . اولرک پریشان و ییقای دیوارلری
 کوستریوردی که ، ارمنی ایله تورک آره سندئسه اک مدعش مجادلر
 بورلرده اولمشدی . تورک اولری ده ، ارمنی اولری ده خرابدی .
 تورک مزارلری ده ، ارمنی مزارلری ده و پریشانلی . فقط سوقاقلرده
 قویولرده یاتان قانلری قوروماش تازه جسدلر ، ارمیلر طرفدن
 اولدیریلن زواللی تورکلردی . ارمنی اولرینک مزین طاشلقلری
 آغاچلری هنوز چیچکلرین باغچهلری ، کنیش قان لیکلرله ملوندی .
 طار قویولرینه باقیلدی زمان ، کریه برقوق ، باش دوندیریمی بر تاثیرله
 قابله باغینلق ویریور ، قویونک طاشلرینه یایشمش بدبخت تورکلرک
 صاچلری والبسه پارچه لری کورولوردی .

ویرانه لر ، یانغین یولری ، دیوار دیبلری هپ تورک اولولری
 قول پارچه لری ، قافا طاسلری ، یاغلی باجاق کیکلری ، هنود
 چورومه مش انسان کوکده لرله طولو ایدی . خلق متأثر و پریشانلی .
 چارشیده طولاشانلر ، یالین آباق ، یوزلری یاتمش ، ائوایلری لیمه لیمه ،
 آجلقدن انسانلی غائب ایتمش زوالیلردی . دکانلرک چوغی قایالیدی .
 دکانلرده خلقک اعاشه سی تأمین ایچون اوت ساتیلیوردی . قوماندانلقدن

باشقه رده بغدادین اثر یوقدی . قوماندان بکک لعانی اولماسه ،
متصرفک بيله آجاقدن اوله جی شپه سرزدی .

مزارلغه طوغرو کیتدم . برقاج کشی قبر قازییورلردی . یانلرنده کی
چوالده برتی واردی . باقدم ، کنج بر آدم اولوسی ! آزیلش ، سیم
سیاه کیلمش . البسه سی پارچه لامش ، آیاقلری یاریسنه قدر چورومش .
اوتوز درت یاشنده بر تاجر ایش . اقرباسی قویودن چیقارمشلر .
ارمنیلر ، بو طالعز آدمی صویدقدن صکره بیجاقله پارچه لامشلر ،
آولوسنی قویوبه آتمشلر . درت چوجنی وارمش . بو قاجعه یی هم
آکلانیورلر ، هم ده بیرتیق قوللرینک یکیله کوز یاشلرنی سیلیورلردی .
استانبول بوفلا کتلردن بی خبردی . باطوم اشغال اولونمشدی .
استانبول یاشلری ایچون بر غنیمت ، بر سفاقت منبی الیه ایدلشدی .
درت سهدر آنا طولیده آرتق صویولاجق ، صوغانه دوتدور یله جک
یر قالمامشدی . شمدی باطومده هر حالده تجارت ایچون ، اکلنجه
ایچون برتی بولونا بیلیردی . انور پاشا ، یاسته ، یمک ، مشروبات ،
ضیافت مضارفی اولق اوزره ملتک خزینه سندن بیکلرجه لیرا صرف
ایده رک باطوم قوشمش ، باطوم قادیلرینک خرافتی ، باطوم غازلرینک
میدولیتی طویان جمال یاشاده محتشم بر قافله ایله باطومه گلشدی .
باطوم قلوبنده قونسرلر قیریلرکن ، ارزنجانده بابالرینک اولولربی
ارمنی اولرینک قویولرندن چیقارانلر ، قیلری ازیله رک ، آج و پریشان ،
کوز یاشلری دو کویورلردی . قصه نک هر طرفی ماتم ایچنده ایدی .
اوتوده ، بابالری قاجان بش اون ارمنی چوجنی ، قیرمزلی یاناقلری ،
معصوم سیالریله تکرار اولرینه دوغمشلر ، دیوار دیبیلرند ، بونلری بو کوک ،
طوپراقلر اوزرنده اوطور بیورلر ، بریده برقاج تورک ، اوموزلرنده
چواللر ، چوجقلرینک ویا بابالرینک ایشلرنی طاشیورلردی . انسانلغه قارشو
پاییلان بو فجیع جنایت قارشیننده ، تورک وارمنی ، بوتون مسیبلرینه
لغت ایتمک غیر قابله دی . ارزنجان نه قدر پریشانیدی ! تورکلر
وارمنیلر عصرلرجه دوستاق و صمیمیتله یاشادقدن صوکره ، فان و آتش

ایچندہ بربرندن آیرلشلردی . شمدی بو کوزل برلردہ ماتم صداسندن ،
کوزیاشری ارہ سندنہ روحی ازہن اینلردن باشقہ بر شی ایسبدلیوردی .
ہر طرفہ قان ، ماتم ، اولوم ، آجلق ، باشقہ ہیچ بر شی
یوقدی .

آناطولی سفالت ایچندہ ایدی . (بجان) دہ چوجوق باشلری
کوردولیور ، (ماما خانون) پارچہ لامش اولادلری سینہ سنہ کومش ،
خراب جامعلری ، بیقلمش اولریلہ عادتا آغلایوردی . ارمیلر آق
قویونلردن قالہ جامعی بر هوا ایتشلر ، اہالیدن یک جوق نقوس
قتل ایتشلردی . آشاغیدہ ، درہ کنارندہ ، کنیش بر چوقور
بوزلرچہ تورک اولولریلہ طولو ایدی . قوقش انسان نعللری ائوابلریلہ ،
چارقلریلہ بربریتہ قاریششدی . بو جسدلر آرین یاغلری ، آزیلش
باشلری ، قومش قوللری و آیاقلریلہ ییفیلر تشکیل ایدیوردی . صغیرجق
کومہلری بو طالعسز نعللرک اطرافندہ ، سوغووقدن قاباران سیاہ
تویلریلہ اوتوشیور و اوچوشیورلردی .

آناطولی آجلقدن تلف اولیوردی . یکی کوی خاقلی ، خرابلر
اورتاسندہ اوت یمککہ مشغوللردی . آرایہ مزہ اوکوزلری قوشان
یتشلک اختیارہ درحال اکک ویردم . بوہ اونک ایچون اک بویوک
ہدیہ اولدی . زوالی آدم ، اکککہ ہان بوتون وجودیلہ صارلدی ،
برالی بویوندروقدہ ، اوکمزہ ، قاراندقلر ایچندہ دوشہ قالقہ ایلریلیورہ ،
نفس نفسہ ، کسیک برصدایلہ :

— قورہان ! صاغ اول . اوچ آی وارکہ اکک نہ درکورمہ دک ؛

اوت بیورز .

دیورہ درین بر اشتہایلہ اککی ایصیریوردی . یولاردہ کوی
خرابہ لرندن باشقہ بر شی یوقدی . ہیچ بر کویدہ تک بر انسان
کوردولیوردی . یول کنارلرندہ انسانہ متعلق تصادف ایدیان شیلرہ
قول ، آیاق ، آل ، کلہ پارچہ لریدی . قوجہ (ایلچیہ) ہان بوم
ہوشدی . بو کوزل موقی صغیرجق کومہلرندن باشقہ ہیچ بر شی

شلتد برمیوردی . ایلیجه خلقی ارمیلر طرفدن همان کاملاً دینه جک درجه ده قاهه بوغولشدی .

ارمیلرک ظلمنه اک زیاده هدف اولان تورک شهرلرندن بری ده . ارضرومدی . ارضروم سوقاقلرئده بیکلرجه تورک قعشی طویلاغمشدی . اسلام محله سنده ایکی بویوک او واردی که ، بورالری حقیقی مقتلرئدی . بو اولردن بری مرسل اقدینک ، او بری ازمیکلی حاجی عثمانک اوی ایدی . بو ایکی قوناق ، برجاده اوزرئده ، قارش قارشیه دره . بو قوشدن چیقیلیرکن ، صاغده کی اوک اوست قسمی یانمش ، آلت قسمی خراب برحاله . ایجری به کیرلیدیکی زمان ، دیواره قوجه بر دلیک کورونیور . ارمیلر یوزلرجه تورکی بو او . طولدر اراق بترینه یاقشیلر . ایچلرندن بر قاق کیشی دیواره آچیلان دلیکدن قاقچایه موفق اولشلر . دیوارلرک انقازی آلتئده تورک نعلسلرئندن باشقه برشی بوق . طویراق براز اشلیدیکی زمان برانسان قوی چیقئور . آجیلدقچه ، باشی ، کوکده سی ، بوتون فجیاعتیه کورولیوردی . جسدلر اودرجه تفسخ ایتمش که ، باشلرینه دوقونور دوقوناز یینلر . آقبور ، صیریتش چکلری پارچالانیور ، یاغلی ، ملوت ، سیاه ، یانمش و آزلش انسان کوکسلری طویراقلر . بولانمش اتوابلر ایچئده . عریان و بریشان میدانه چیقئوردی .

قارشیده کی اوده ده عین جنایت منظره سندن باشقه برشی یوقئدی . ذواللی خلق بومدهش مقتلر اطراقئده آنالری ، بابالری آرامقله مشغوللرئدی . ارضروم عادتاً بر یاقین رینه بکزییوردی . ارمیلر ارضرومی مدافعه ایچون روس طویجی ضابطلری آلیقویمشلر . بونلر عائله لرله برلئکده اسپریدنشلر ، ارضرومده او طویویورلرئدی . بر آقشام زیارتلرینه کیتدک . ضرورت و اسارت ایچئده بیله ملی حیاتلری بحافظه ایدیویورلرئدی . اطرافلری روسجه غزه لر و مجموعه لرله طولو ایدی . اک بویوک رتبلی قوماندانلری بریوزباشیدی . یوزباشیه کوروشدم . ارمنی مظالمندن بحث ایتم ، و صوردم :

— بوقئالیری هپ روس ضابطلری اداره ایتش ؛ دییورلر .
 یوزباشی قیپ قیرمزی کسیدلی . اردوسنه جانیک لکسی
 سوردیرمک ایستهمین مدنی برانسان طوریه ألنی ساللادی :

— نیهت ! بز هیچ قاریشماق . هپ ارمیلر یایدی . حق مانع
 اولق ایستدک . بزم قائمقام بونلرک هپنی یازدی . اونک خاطراتی
 اوقوییکز ، دیدی .

— پی ؛ اردوکز ضابطلری کیتدکلری حالده سز نیچون
 قالدیکز ؟

— امر آلمانن استحکاملری براقامازدق .

یوزباشینک بومطالعهسی طوغری دکلدی ؛ بونلر ارمیلرله برلکده
 ارضروم استحکاملرنی مدافعه ایچون قلمشلردی . اردونک کلسی
 اوزرینه قاجاماشلر ؛ ارضرومده اسیر اولشلردی . مع مافیه روسی
 ضابطلرندن بک چوغی ارمیلرک قتال ترتیباتی خبر آیلر آمازتورکلره
 یاردیم ایتشلردی . ارضروم اهالیسی روسلره قارشو بویوک برعداوت
 حس ایتیورلردی . تورکلرکده ، روسلرکده اک زیاده خصومت
 و نفرت ایتدکلری ؛ ارمنی چته لریدی . انسانیت و مرحتت حسلرندن
 کلیآ تجربه ایدن بوچته لر ، امللرینک حصوله کلمه نندن کلیآ نومید ،
 راست کلدکلری کویلری ییقپورلر ، سلاحتیز تورکلری فجیع بر
 صورتده اولدیریورلر ، کویلرنده قاندن و خرابه دن باشقه برشی
 براقایارق قارص اوزرینه چکیلیورلردی . حربک ایلک سنه لرنده
 استقلال امیدلری ، تورکاردن ابدیآ خلاص امللریله آیاقلانان ،
 ارمیلریده ، تورکلریده یوقدن یزه فلاکتله اوعراتان بوچته لر ،
 شمدی ، هر درلو امللردن محروم ، قاتلی اللری ، مأیوس و انتقام
 آرایان قیلرله قاجیورلر ، تورک اردوسنک تعقیب حرکتلری قارشینسده
 کویلری صوبارق ، اولری ییقاروق روسیه ایچلرینه طوغری صاوو .
 شبورلردی .

ارمنی و تورک مجادله سی یالکیز بونکله بیتمه مشدی . طریزونده

باشلایان بومصارعه، گری به قدر دوام ایتمشدی. قارصده چارشیلرینی،
ارزاق ده بولرینی یاقارق قاپان ارمیلر، (گری) دده شهرک تسلیم
اولاجنی آکلار آکلماز، تورکلری بوغازلامایه باشلامشلردی.
آرتق (گری) ارمی تورک قتالک صوک مرحله سیدی. قانلی جایتلرک
صوک صدمه لری بوراده ختام بولیوردی. طربزوندن گری به،
بتلیس ووان حوالیسنه قدر دنیانک الک کوزل محرارلی قانله لکلفش،
انسان نامنه همان هیچ برنفوس قالمامشدی.

تورکندن ده، ارمیدن ده بوفجیع مقاتله لرده جانلرینی فدا ایدنلر
هپ معصوملر، هیچ برشیدن علاقه دار اولمایان زواللی کویلرلردی.
بوفجیع ومعظم جنایتی ایقاع ایدن اتحاد وارمی جنه لری یکرمنجی
عصرک مدنی ناصیه نه سیلنمز برقان لکببی صیچراشمشلردی.
عقلله، عرفانله علاقه لری اولمایان قومیتلر، قانلی اللرینی بشریتک
اک طالعیز خلقنه اوزاتمشلر، اونلرک جگرلرینی قویارمشلر، ذاتاً
باچاروره لر ایچنده انسانلغک ذوقندن وسعادتنندن حصه مند اولامیه رق
باشایان یوز بیکلرجه مخلوق قان و آتش ایچنده بوغمشلردی.

بوتون بوخرایه لر ایچنده، طربزون گری یولی اوزرنده قتاله
و خرابی به اک زیاده معروض اولان، ارضرومدی. طاش خانلرک
جهه لرنده مریمی یاره لری کورولیوردی.

سوقاقلرده پریشان قیافلی اختیارلردن، اوکسوز و بیچاره
چوجققلردن باشقه کیسه کورولیوردی. طاغلر ایصیز و مخوف،
کنیش اووانک کنارنده اوزانیور، یوکسک قاقاقلر اوزرنده ملول
صدالریله قارغه کومه لری اوچوشیوردی. اختیار بر اضروملی،
خراب بر چشمه تک کنسارینه او طورمش، اوکسوز قلبک درین
کوشه لرندن قویان ملی بر نغمه ایله، آغلار کبی، ایکلر کبی، غریب
وییکس بر سسله او قویوردی:

آغلار یقوب آغلر یوسم دیو
کیتدی ده کله دی واه او غلم دیو

آه .. ارضرومده یوسفی ایچون آغلایان ، ارمنی ختیجری
آلئند. شهیداولان ، قاقاری کوتوکر اوزرئند. کسبان ، قانی جسدلی
خرابه لرده یاتان نه قدر یعقوب واردی !

ارضروم وارزنجان ، غریب نغمه لرله بوتون عثمانلی وطننده
ابدی عکسler بر اقلشدی . بر زمانلر ارضروم ، بو حسینی نغمه لرله
اک شوخ تورکولرینی سویلردی . شمدی بو طالعمر شهرده فریادون ،
ماتم صداسندن باشقه بر سس ایشیدیلوردی . بر زمانلر بو کنیش
صحرا لر اوچ طوغلو باشلرک چادرلرله ، آتلورله طولار ، ایچ
قلعه ده کی سرایلرده طبل و کوس آوازمی افقلری چینلایردی .
شمدی اووالر بوش ، قلعه لر خراب ، اوچاقلر سوئتمش ، یویونلر
بوکولمشدی . ارمنی طلعی ارضرومده قبیع وقانی بریانغین خرابه می
بر اقلشدی . روس استیلاسی ارمنی فجاییه یاننده هیچدی . یاغنه
طوغرو بر ضابطه ایلرله دی . متأثر بر صدا ایله آکلاندی :

— عزیزم . بو کوردیکمیز ، شهرک اکمز خالیدر . بوسوقاقلر
هب قادین ، چولوق چوقق اولورله طولوایدی . قادینلرک ممه لر ،
حق اک نا محرم عضولری دیوارلره چاقیلمشدی . شو تلفراف تلارینه
هب جوقق جکرلرله آسیده شدی . قارینلری دشیلمش ، پیرچیلایق
قادین نعلری ، یکجه جکمز بولک ایکی طرفه دیزیلشیدی . طالعمر
ماتمزک بو حالنی کوردیکمز زمان ، عادتاً تهن ایده جک بر حاله کئشدک .
ارمنیلری تهجیر ایدنلری هیچ شبهه سز ، بز یاغماسق بیله ، آوروپا
تجزیه ایده جکدر . فقط باقلم ، مدنی آوروپا بو معظم جنایتلرده
فاعللرینی آرایه جقمی ؟ تاریخ بویله بر وحشت قید ایتمه مشدر . هله
بوفلا کندن قورئولان ارضروملیلرله بر کوردوشکمز ، ایشیده جکمز
جنایتلر توپلریکیزی اوریرتیر . ارمنیلر اویله محترم شیخلریا قلامشلردرکه ،
قودوشونلر وختچرلرله تهدید ایدرک کندی کوزلری اوکنده یا کر
قیزلرینه جبر آفل شتیع اجرا ایتدیرمشلردر . اویله معصوم قیزجقزلر
طوبه شلردرکه ، جانوارلر کی اوزرلرینه هجوم ایدرک اک حیوانی

انتقام لرنی بی کناہ وجود لرنده آملشر، صوکنده برسونکو ضربه سیله
قارن لرنی ده شهرک یانغین یرلرینه آتمش لردر. بزمان هفته لرحه بونعش لری
طوبیلامق، فوطوغرافیلرینی آلتق وکومکله مشغول اولدق. شهره
کیررکن یول کنارلرینی برکورسه ایدیکز! ایکی طرفه هپ قادین
نعش لری دیزیلشدی. قادینلرک نامحرم یرلری بارچه لاش، اوزرلرینه
ارکک عضولری صوقولشدی.

لالا مصطفی پاشا جامعه کیتدم. شادروانلرندن طاتلی زمزمه لرله
صولر آقوردی. شوکت وعظمت دورغیزک بونفیس آده سی،
اوغرادیفی تجاوزلرله مجروح، دلیک دشیک دیوارلری، چینیلری
سوکولش پنجره لرله قلبه حزن ویریوردی.

اطراف کاملاً خرابدی. یانغین یرلرنده سیاه دیوارلر، قارارمش
پنجره بوشقلری کورولیوردی. برزمانلر، بوتاریخی بلده ده عثمانلیلرک
سطوتیله افتخار ایدن یرار یکتلرک صوکنسلری، شمیدی موسقوفک
چیزمه سی، ارمنیک بالطه سیله تلف ایدلمش لر، کیمی خندقلرده، کیمی
انقاض آلتنده یاره لی کوکسلرله یاتیورلردی.

جامعک قایسنه طوغرو باقدم. صاغ طرفده کوزل بر نسه خله
یازیلان کتابه نک صوکلرینه طوغرو شوسطرلر اوقوتیوردی :
« اولاد و امجاد مزدن وزراء عظام و وکلاء کرامدن هرکیم دولت
عثمانیه ده بو ظلم و بدعتلره رضا ورر ایسه فعلمهم لعنة الله و الملائكة
والناس اجمعین »

سلطان محمد رابع، ارضروم خلقنی بوفرمانله بدعتلردن عفو
ایدیور، سرحد دیارینک قهرمان اهالیسی ممتاز بر موقعده بولوند -
یریوردی. شمیدی سلطان محمد خامس دورینک زوربارلی، خالق
بدعتلردن قورتارمق شویله طورسون، جهلاری وغفلت لریله دشمن
آیاقلری آلتنده چیکه تمش لر، ظالمانه اداره لرله اونلره دشمندن زیاده
قتالقی ایتمش لردی. بوتاریخی شهرک یانیق دیوارلری آره سندن یوکسه لن
جامعلره، بو طوپراقلر آلتنده یاتان طالعزلره، بوسوقاقلرده،

یو کولش بلاری، قیریلش املاریله طولاشان خلقه باقدم. کوزلرمدن،
 بی اختیار، یاشلر دو کولیور، قلمک اک درین بر تقطه سندن آجی بر
 انکیسار ایشیدیوردن :

فعلیهم لعنة الله والملائكة والناس اجمعین

قبتانی ۱۵ غرورند

احمد رفیق بیک عین کتبخانه صایباده سار ازلری :

- تاریخی سیالر (ایکنجی طبع)
- قاباجی مصطفی (اوچنجی طبع)
- لاله دوری (دردنجی طبع)
- کوریلیر : محمد پاشا (اوچنجی طبع)
- کوریلیر : احمد پاشا (اوچنجی طبع)
- نصاویر رجال (اوچنجی طبع)
- فلاکت سنه لری (اوچنجی طبع)
- قادیلر سلطنتی ، برنجی جلد (اوچنجی طبع)
- قادیلر سلطنتی ، ایکنجی جلد (اوچنجی طبع)

نشر ایدیلیر ازلری :

- قادیلر سلطنتی (اوچنجی ، دردنجی ویشنجی جلد)
- فاطمه سلطان
- عالمیر ، صنعتکارلر
- اوجاق آغالری
- اون برنجی عصر حجری
- اون ایکنجی عصر حجری
- خط هایونلر : حمید اول ، سلیم ثالث

طبع ایدیلیر :

قافقاس یولده (خالارلر و مشاهدلر)

